

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ

**ВІСНИК
НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ
УКРАЇНИ**

Випуск одинадцятий

Київ – 2015

ББК 71.4 (4УКР) я5
В 38

**Видається згідно з постановою
Президії Національної академії мистецтв України
від 15 листопада 2005 року
№ 10/32-09**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
А.В. Чебикін (голова), Р.Г.Балаян, В.А. Бітаєв,
Ю.П. Богущкий, А.А. Бокотей, М.Ю. Резнікович,
В.Д. Сидоренко, М.А. Стороженко, О.К. Федорук,
М.І. Чембержі, М.І. Яковлев

Відповідальний редактор – В.А. Бітаєв

Матеріали підготували:
М.К. Васюк, Н.В. Владимірова, С.М. Волков, І.Б. Зубавіна,
Ю.О. Іванченко, Л.В. Кодакова, Т.В. Ленкова, О.М. Міщенко,
В.І. Петрашик, І.І. Походзей, А.О. Пучков, Л.В. Смирна,
Р.Є. Станкович-Спольська, Л.В. Утюжнікова

ЗМІСТ

А.В. Чебикін. Мистецтво – сумління суспільства.....	4
РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВОЇ І ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАМ УКРАЇНИ ЗА 2014 РІК.....	7
Відділення образотворчого мистецтва.....	7
Відділення музичного мистецтва.....	12
Відділення театрального мистецтва.....	27
Відділення кіномистецтва.....	35
Відділення теорії та історії мистецтв.....	43
Відділення синтезу пластичних мистецтв та секція естетики і культурології.....	56
Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України.....	60
Інститут культурології НАМ України.....	72
Загальні збори НАМ України. Робота Президії.....	83
Науково-організаційне управління.....	85
Відділ наукової інформації та мистецької освіти.....	85
Організаційно-методичний відділ.....	88
Відділ міжнародних наукових зв'язків.....	89
Кадрова робота.....	91
Фінансово-економічна діяльність НАМ України.....	100
Відділ технічної експлуатації та матеріального забезпечення.....	106
Основні скорочення в тексті.....	107

Мистецтво – сумління суспільства

Для Національної академії мистецтв України, як і для всієї української держави, 2014 рік був періодом політичної та економічної напруженості, пов'язаної з Революцією Гідності на Майдані, крахом режиму Януковича, обранням нового президента та уряду, виборами до парламенту та воєнною агресією Росії в Криму та на Донбасі. Ці події значною мірою впливали на подальший процес творення в українському культурному просторі якісного мистецького та наукового контенту. Однак питання розвитку мистецтва і культури залишилися головним стратегічним завданням діяльності нашої Академії. Підкреслю, що всю організаційну, наукову, творчу і методичну діяльність відділень Академії, Інституту проблем сучасного мистецтва та Інституту культурології було спрямовано на розв'язання актуальних завдань, визначених Концепцією державної політики в галузі культури та мистецтва. Саме на реалізацію цих завдань була спрямована діяльність Президії НАМ України, постанови сесій щорічних Загальних зборів Президії, які диктувалися характером проблем, що мають місце в сучасному розвитку культури, мистецтвознавчої науки та мистецької освіти. А саме вони й вимагають ефективного використання всього науково-творчого потенціалу Академії, активізації зусиль кожного з її відділень та інститутів для зосередження уваги на стратегічних питаннях творення сучасної європейської національної культури, здатної задовольнити духовні потреби суспільства, слугувати інструментом для утвердження національної ідентичності, визначення свого місця серед інших національних культур у складному глобалізованому світі. Чітко усвідомлюючи це, Президія НАМ України спрямувала свою діяльність на вирішення першочергових завдань збереження і розвитку національних традицій, поглиблення тематики фундаментальних наукових досліджень, активізацію виставкової та концертної діяльності, напрацювання і реалізацію галузевих програм розвитку творчості в галузі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, музики, театру, кіно, пластичних мистецтв, фундаментальних і прикладних досліджень у галузі традиційної й сучасної культури, поглиблення змісту мистецької освіти.

Задля цього Академія в складних економічних умовах, пов'язаних з війною та кризою в економіці, приділяла основну увагу оптимізації творчих планів, репертуарів та виставок відділень, планів наукових установ з метою підвищення ефективності діяльності кожного зі структурних підрозділів Академії.

Сучасні події в Україні вимагають активізації діяльності в галузі культури, функціональної результативності роботи всіх відділень та інститутів Академії, формування на основі сучасних наукових досліджень відповідних методів творчості та наукових досліджень з урахуванням специфіки наявних суспільних викликів.

Слід пам'ятати, що культура є основним чинником, що визначає духовне кредо нації, показником її самобутності. Саме через культуру утверджуються національні духовні та моральні ідеали, втілюються гуманістичні ідеї, загально-визнані людські цінності, забезпечується збереження і примноження культурних надбань. Як свідчить світовий досвід, розвиток і вдосконалення культури є однією з вирішальних умов суспільного прогресу. В умовах воєнної агресії культура України відчула на собі проблеми, пов'язані, перш за все, з дефіцитом фінансування і неефективним використанням бюджетних ресурсів, з неузго-

дженістю між офіційною культурною політикою держави й сучасними тенденціями суспільного розвитку культури, з негативним впливом подій у Криму та на Донбасі.

Для повнішої реалізації потенційних можливостей впливу культури на суспільний прогрес потрібна нова науково обґрунтована стратегія. Враховуючи названі вище виклики в галузі культурного будівництва, Президія НАМ України розпочала розробку проєкту Концепції діяльності Академії, основні положення якої спрямовується на активніший розвиток інформаційно-освітніх процесів, зорієнтованих на сучасну культуру, формування культурних та духовних цінностей українського народу, збереження його традицій і культурно-історичної спадщини, виховання в суспільстві громадянської позиції, патріотизму та почуття національної гідності. В сучасних умовах виникла особлива потреба в активізації формування новітніх освітніх культурологічних програм, особливо для дітей та молоді, на національному, регіональному та місцевому рівнях. Питання культури і духовності мають посісти пріоритетне місце в інформаційному просторі України. Слід сприяти виконанню прийнятого у Верховній Раді закону, який заборонив доступ в Україну російських фільмів, теле- і радіопередач, що популяризують кримінальний російський світ та збройні сили країни-агресора.

Академія має взяти активну участь у розробці та впровадженні ефективних механізмів реалізації конституційного права кожного громадянина на доступ до культурної інформації, створення системи регіональних інформаційно-ресурсних центрів та розвитку інформаційної мережі: теле- і радіоканалів, Інтернет-сторінок, преси, нових форм виставкової і театральної діяльності, симпозіумів, наукових конференцій тощо. Цьому завданню має сприяти створення та реалізація цільових державних програм з підготовки, випуску та розповсюдження друкованої, електронної, аудіовізуальної інформаційної продукції з питань культури та мистецтва.

На захист вітчизняного інформаційного та культурного простору має стати активізація культурно-інформаційного обміну з країнами Європейського Союзу та інших країн світу шляхом проведення міжнародних мистецьких акцій, наукових конференцій, круглих столів, участі в міжнародних фестивалях та конкурсах, залучення української діаспори, офіційних представницьких органів України за кордоном до популяризації української культурно-мистецької спадщини.

Отже, Президія НАМ України, підпорядковані науково-дослідні інституції, члени всіх відділень у сучасній надскладній ситуації мають здійснювати всі можливі за наявних економічних та політичних умов заходи щодо перетворення культури та мистецтва на пріоритетний напрям державної політики. Задля цього слід скорегувати стратегію регіонального і місцевого розвитку, зорієнтувати її на культуру, поглибити міжнародне співробітництво і партнерство в галузі культури і мистецтва, надалі докладати всіх зусиль до розробки Концепції довгострокової державної політики в галузі культури.

Головним наслідком діяльності Академії за нових умов інтеграції України до європейської спільноти та скасування позаблокового статусу має стати визнання культури наріжним чинником соціально-економічного розвитку на національному і місцевому рівнях, а культурної політики – стратегічно пріоритетним напрямом загальної політики держави. У цьому зв'язку особливо

роль має відігравати створення належних умов для подальшого розвитку мистецької освіти і науки. Заради досягнення такої мети в Академії було створено Координаційну раду з питань мистецької освіти і науки за участю керівників провідних мистецьких навчальних закладів та наукових установ України. Рада покликана, спираючись на широку громадськість, сприяти реалізації низки загальнонаціональних мистецьких освітніх програм за допомогою публічних обговорень, семінарів, наукових конференцій та освітянських досліджень. Це посилить узгоджене визначення провідної ролі культури, системи культурних цінностей, що їх має стверджувати держава як загальносуспільне багатство з метою утвердження української нації у світовому співтоваристві.

Планування діяльності НАМ України має бути тісно пов'язане з контекстом світового розуміння ролі та призначення культури в ХХІ столітті, зокрема з тим, що головною метою розвитку людства є громадська і культурна самореалізація особистості, а доступ до культури і участь у культурному житті є фундаментальним правом людини.

Наведені в цьогорічному виданні «Вісника» результати діяльності відділень та інститутів Академії свідчать не тільки про значні досягнення в усіх галузях мистецтва та мистецтвознавчої науки, а й про значне зростання громадської активності членів нашої Академії, її активної участі в сучасних суспільно-політичних процесах. Яскравими прикладами такої громадянської позиції стали фільми «ТойХтоПройшовКрізьВогонь» і «Толока» Михайла Ілленка, «Поводир» Олеся Саніна, що засуджують радянський тоталітаризм, «Плем'я» Мирослава Слабошпицького, що утверджує гуманістичні ідеали, вистава «Нація» Івано-Франківського академічного театру ім. Івана Франка за творами Марії Матіос, що з успіхом пройшла на прифронтовій території в Луганській області, міжнародна виставка ікон, присвячена Майдану та війні на Донбасі, виставка патріотичних плакатів українських художників у Києві «Не проходить мимо. Вбій колорада», виставки творів художників з 24 країн світу в Дніпропетровську та українських митців у Відні, присвячені подіям в Україні. Таким прикладом можуть бути й масштабні заходи по всій Україні з нагоди 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, всю творчість якого приймають антиімперські настрої. Також значний резонанс мала виставка творів сучасних українських живописців, графіків та скульпторів у «Мистецькому арсеналі», кошти від продажу творів з якої пішли на лікування бійців, поранених у зоні АТО. У визволених українськими військами містах Слов'янськ, Краматорськ та Северодонецьк пройшов літературно-музичний фестиваль «Українська весна». Отже, наші митці й науковці глибоко усвідомлюють свою патріотичну місію в житті Батьківщини. Час нелегкий, але ми повинні ще більше активізувати свої творчі зусилля, зберігати й розвивати наші національні традиції, примножувати досягнуті здобутки. Та головне – стверджувати Україну як країну самобутньої багатівкової й сучасної культури та мистецтва, країну справді європейського рівня.

*А.В. Чебикін,
президент НАМ України,
академік, народний художник України, професор*

РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВОЇ І ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАМ УКРАЇНИ ЗА 2014 РІК

ВІДДІЛЕННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Члени відділення образотворчого мистецтва упродовж звітного періоду здійснювали заплановані заходи як у сфері творчої та виставкової діяльності, так і в науково-теоретичному та педагогічному напрямках. Основну увагу зосереджували на виконанні плану роботи на 2014 р. Президії НАМ України та рішень Загальних зборів НАМ України.

Чисельний склад відділення нараховує 20 осіб, 14 з яких є академіками НАМ України: *Т. М. Голембієвська, О. І. Губарев, М. Є. Гуйда, В. І. Гурін, А. В. Куц, А. І. Мельник, В. В. Микита, В. Є. Перевальський, В. І. Рижих, В. Д. Сидоренко, М. А. Стороженко, А. В. Чебикін, В. А. Чепелик, С. Г. Якутович* та 6 – членами-кореспондентами: *В. І. Барінова-Кулеба, Г. С. Васецький, В. Г. Виродова-Готье, П. М. Маков, Т. Й. Сільваші, В. Я. Чебаник*.

Академік-секретар відділення – *М. А. Стороженко*.

Учений секретар відділення – *В. І. Петрашик*.

Відділення брало участь у проведенні науково-практичної конференції з питань ефективності та цілісності системи підготовки кадрів, у заходах НАМ України в рамках Всеукраїнського фестивалю науки та інших заходах, що провадила НАН України. 2014 рік видався надзвичайно плідним у проведенні різноманітних мистецьких проєктів та заходів.

Протягом року відділенням були влаштовані поточні художні виставки членів Академії: персональна виставка академіка-секретаря Миколи Стороженка «*Передчуття Голгофи*»; виставка «*Члени Академії – лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка*»; персональна виставка іноземного члена НАМ України Темістокла Вірсти, члена-кореспондента Василя Чебанника, а також ювілейна виставка академіка Михайла Гуйди; у листопаді був проведений круглий стіл, присвячений 80-річчю журналу «Образотворче мистецтво» НСХ України.

Різносторонньою та широкою була участь членів відділення в найзначніших культурно-мистецьких заходах, які провадилися в Україні та за її межами упродовж 2014 р.

За звітний період президент Національної академії мистецтв України, академік НАМ України *А. В. Чебикін* як член відділення образотворчого мистецтва здійснював активну роботу з організації діяльності апарату Президії Академії і підпорядкованих академії Інституту проблем сучасного мистецтва та Інституту культурології. Систематично провадив засідання Президії й ініціював важливі питання діяльності Академії. Ініціював популяризацію фундаментальних наукових досліджень НАМ України завдяки створенню наукових видань з мистецтвознавства та культурології зі статусом «міжнародне видання».

А. Чебикін – член Громадської гуманітарної ради при Президентові України, Колегії Міністерства культури України, Комітету у справах премії Івана Огієнка та Громадської гуманітарної ради Київської міської державної адміністрації. Як член усіх цих організацій неодноразово вносив пропозиції, спрямовані на збереження і подальший розвиток національних культурних традицій. Постій-

но бере участь у різноманітних заходах, покликаних удосконалювати освітню діяльність у мистецьких навчальних закладах. А. Чебикін здійснює активну дослідницьку, науково-педагогічну та мистецько-творчу діяльність як професор, ректор Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури України і керівник майстерні вільної графіки, що стала важливим осередком виховання високопрофесійних художників, сприяє поглибленню міжнародних культурно-мистецьких контактів.

А. Чебикін брав участь в організації загальнодержавних заходів з нагоди 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Серед найголовніших – виставка творів «Члени Академії – лауреати Національної премії імені Тараса Шевченка», Всеукраїнська художня виставка в Центральному будинку НСХ України, Всеукраїнська науково-практична конференція «Мистецька спадщина Т. Г. Шевченка. Проблеми і перспективи вивчення», конкурс творчих робіт студентів Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. Він також зробив доповідь на Міжнародному літературному конгресі, присвяченому 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка, підготував передмову до ювілейного збірника наукових праць «Мистецтвознавство України». Протягом року А. Чебикін неодноразово брав участь у багатьох мистецьких акціях, виставках, пленерах, зокрема в Китайській Народній Республіці, Угорщині, Румунії. У залі Національної академії мистецтв України було влаштовано велику виставку творів А. Чебикіна у техніці акварелі. Персональна виставка акварелі експонувалася також у галереї «Майстерня». Навесні 2014 р. брав участь у двох виставках у КНР, що пройшли у новостворених галереях творів українських художників, а також під патронатом консульства України у Шанхаї в м. Усі (листопад); виставка «Родина» з успіхом пройшла у м. Чернігові (грудень).

А. Чебикін – голова наглядової ради Закарпатського художнього інституту і Національного музею у Львові. Був головою ДЕК із захисту дипломних робіт у Львівській національній академії мистецтв і Закарпатському художньому інституті. Здійснив творчі поїздки до Словаччини і Угорщини (жовтень–червень). Брав участь у благодійних пленерах: «Мистецька левада» у м. Тульчині Вінницької обл. (виставка творів експонувалася в палаці Потоцьких у серпні) та у пленері в м. Рахові (Закарпаття).

Академік НАМ України **В. Д. Сидоренко** як віце-президент Національної академії мистецтв України провадив наукову, творчу та просвітницьку роботу, брав участь у арт-проектах, круглих столах, дискусіях. Серед них: мистецький проект «Засліплені красою» (січень–лютий), художній проект «Громадянській містицизм» (березень), арт-проект «Теорія вірогідності» в рамках VII Всеукраїнської платформи «Новітні спрямування» за підтримки Міністерства культури України та Дирекції художніх виставок України (жовтень–листопад), круглий стіл та презентація каталогу ППСМ (листопад).

Виставки, аукциони, в яких брав участь В. Сидоренко у 2014 році: «Україна. Архетип свободи». – Novomatic Forum. Відень, Австрія (лютий–березень); «Сучасні українські художники і Panton Chair». – PinchukArtCentre. Київ, Україна (лютий–березень); виставка в Мистецькому Арсеналі. Київ, Україна (квітень–червень); «Я крапля в океані». – Künstlerhaus. Відень, Австрія, (квітень); За версією Forbes. – Музей «Духовні скарби України». Київ, Україна (липень); «Нова українська мрія». – Мистецький Арсенал. Київ, Україна (липень); «Український ландшафт. По той бік відчаю...». – Мистецький Арсенал.

Київ, Україна (серпень); Арт-проект «Родина». – Мистецький Арсенал. Київ, Україна (серпень–вересень); «Передчуття: українське мистецтво сьогодні». – «Saatchi Gallery». Лондон, Велика Британія (жовтень); «Проекції». – Центральний будинок художника, Галерея «Майстерня». Київ, Україна (жовтень); Арт-проект «Родина». – Арт-центр ім. Олександра Коробчинського. Одеса, Україна (жовтень–листопад); «Art-Kiev Contemporary 2014». – Мистецький Арсенал. Київ, Україна (листопад); Аукціон Philips, Лондон, Велика Британія (лютий); Аукціон Sothebys, Лондон, Велика Британія (листопад); Аукціон Philips, Лондон, Велика Британія (грудень).

Публікації В. Сидоренка: Передне слово // Художня культура. Актуальні проблеми: наук. вісник / Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. – К., 2014. – Вип. 10; Передне слово // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні: зб. наук. праць / ІПСМ НАМ України. – К., 2014. – Вип. 9; Передне слово // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини: зб. наук. праць з мистецтвознавства, архітектурознавства і культурології / ІПСМ НАМ України. – К., 2014. – Вип. 10; Передне слово // МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія: зб. наук. праць з мистецтвознавства і культурології / ІПСМ НАМ України. – К., 2014. – Вип. 10; Передне слово // Каталог Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України. – К.: Фамільна друкарня ArtHuss, 2014; Каталог Tavria 125 Years. Статті, інтерв'ю: 25 самых успешных художников Украины // Forbes. – 2014. – № 7; Свое место в пространстве // Зеркало недели. – 2014. – 11 июля. – № 25; Арт-Каток, или Цифрами по творческому самолюбию // Art Ukraine. – 2014. – 12 марта; «Нас уже никто не будет путать с Россией»: интервью с Виктором Сидоренко // In-Art: Информ.-аналит. портал. – 2014. – 20 сент.; Украинские художники на Sotheby's // Остров свободы. – К., 2014.

Академік НАМ України **М. А. Стороженко** як академік-секретар відділення брав участь у засіданнях Президії НАМ України та творчих організацій. Організував планові виставки та їх обговорення членами відділення НАМ України. Закінчив програмне художнє полотно «Передчуття Голгофи» («Агнець»), 2005–2014. Брав участь у виставках: «Україна від Тритілія до сьогодні», що була присвячена 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка, де виступив з творами «Монументалісти Києва», «Шевченко. Світло з п'їтьми», «Передчуття Голгофи» («Агнець»), виставкова зала НАМ України; виставка ілюстрацій до «Кобзаря» Т. Г. Шевченка у Національному банку України; виставка «Чаша» у Києво-Могилянській академії.

М. Стороженко брав участь у наукових конференціях та круглих столах, зокрема з нагоди 80-річчя журналу «Образотворче мистецтво», у роботі конференції до 200-річчя Т. Г. Шевченка (НАОМА).

Про творчість М. Стороженка були такі публікації: М. Жулинський. «В ім'я обновленої душі людської» // День. – 2014. – 10–11 січня; М. Цимбалюк. «При світлі кобзареві палітри» // Слово просвіти. – 2014. – 16–22 січня; В. Петрашик. «Осяяний Божою благодаттю» // Образотворче мистецтво. – 2013–2014. – № 4; стаття Марини Юр про Миколу Стороженку у Шевченківській енциклопедії. – Том п'ятий. – НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка; каталог «Микола Стороженко. «Передчуття Голгофи» («Агнець»). – Вид-во «Антологія». Польською мовою видано «Кобзар» Т. Г. Шевченка з ілюстраціями М. Стороженка до 40 творів поета. – Львів: Світ, 2013–2014.

До 85-річчя від дня народження М. Стороженка був знятий фільм «Від-найдення істини» (режисер В. Політов) про життя і творчість художника. Прем'єра відбулася в Будинку кіно у Києві. Поет Станіслав Чернілевський присвятив Миколі Стороженку вірша «Ця вистава як Божа застава».

Академік НАМ України **О. І. Губарев** продовжував працювати над графічними творами та брати участь у виставковій діяльності, зокрема його твори експонувалися на виставці акварелі в приміщенні Інституту М. Бойчука, на Всеукраїнській художній виставці, присвяченій 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка, на виставці образотворчого мистецтва «Поєднані Дніпром». Творчі досягнення О. Губарева опубліковані у двотомному виданні «Україна. Золотий фонд нації. Національні лідери України. Україна. Європа. Світ». У книжці «Сергій Параджанов і Україна» репрезентовано дев'ять портретів режисера, створених О. Губаревим.

Академік НАМ України **М. Є. Гуйда** здійснював свою діяльність у Національній академії мистецтв України, Міністерстві культури України, Міністерстві культури уряду провінції Чжендзян і муніципалітеті міста Ханджоу (КНР). Провів масштабну персональну виставку «*Маєстро і учні*» у залах Національної спілки художників України.

Академік НАМ України **В. І. Гурін** продовжував здійснювати творчу, наукову та педагогічну діяльність. Зокрема, виступив з темою «*Колорит і його побудова*» – за науковими розробками його вчителя – Н. Н. Писанки. Брав участь у роботі Ради областей НСХ України. Багато уваги приділив підготовці масштабної художньої виставки «*В. І. Гурін і його учні*» (березень 2014 р.), картина «*Кримські сутінки*» експонувалася на всеукраїнській виставці, присвяченій Дню художника. Брав участь в аукціоні на підтримку воїнів АТО (картина «*Вечоріє*»). Про творчість художника були відгуки в пресі: «Київський літопис ХХІ ст. Науковий та інноваційно-інвестиційний потенціал України».

Академік НАМ України **А. В. Куц** у 2014 р. створив ряд знакових творів, зокрема: «*Зупиніть рашизм*», «*Зомбі-Рашист*», «*Кривавий буревій*». Брав участь у шістьох виставках: «*Україна від Тріполія до сьогодні*» в залах НСХ України, до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка, Всеукраїнській виставці скульптури, Всеукраїнській виставці, присвяченій Дню миру, Всеукраїнській виставці, присвяченій Дню художника, Мистецький майдан, де експонувалися твори «*Берестечко*», «*Кобзар. Заповіт*», «*Тарас Шевченко в засланні на Аралі*», «*Інформаційний тероризм*», «*Наркоманія*», «*Карма*», «*Геноцид. Україна. Рік 2014*». Творчість художника мала широке відображення в пресі, зокрема в газеті «*ЕКСПРЕС*» (20–27 березня 2014 р.) – «Без України Крим нежиттєздатний», у художньому календарі на 2014 р. (видавничий дім «*Академ-періодика*»), міжнародному діловому журналі «*Імідж*». – № 3, 2014 («*Шевченко на казахській землі*»). Про творчість академіка А. Куца був знятий фільм «*Та, що летить над Майданом*».

Академік НАМ України **А. І. Мельник** підготував персональну виставку (вересень–жовтень 2014 р., Львівська національна галерея мистецтв ім. Б. Возницького), проєкт «*Мамайчуки*» (листопад 2014 р., ІХ форум ART-KYIV Contemporary, Мистецький Арсенал, Київ). Продовжив роботу над серією «*Мамайчуки*» – «*Лідер*», «*Тотем*»; «*Кам'янець-Подільський*» – «*Фортеця I*», «*Фортеця II*» та ін. Підготовлено до друку та видано альбом «*Михайло Бойчук та його школа*». Готує до друку альбом «*ACADEMIA*» НАМ України.

Творча діяльність А. Мельника була висвітлена у передачах каналу «Культура» (Україна), на інформаційних каналах, у друкованих та інтернетзасобах масової інформації.

Творчі здобутки академіка НАМ України **В. В. Микити** за звітний період реалізовано у виставкових імпрезах. Це, зокрема, виставка закарпатських художників «Різдяна», виставка графіки закарпатських художників, пасхальна та осіння виставки художників Закарпаття, а також виставка членів Товариства зв'язків зі Словаччиною в м. Кошице у залах культурного осередку. Твори В. Микити «Червоний дах» та «Маска» були презентовані на виставці «Традиція і сучасність». Знаковою стала осіння виставка в залах Закарпатського обласного художнього музею ім. Й. Бокшая, де академік В. Микита виставив полотно «Перепочинок на полонині». Загалом у 2014 році художник створив близько тридцяти нових полотен, що увійшли до скарбниці українського мистецтва.

Академік НАМ України **В. Є. Перевальський** здійснював творчо-наукову та громадську роботу, зокрема – репрезентував *персональну виставку* графічних робіт за мотивами поезій Івана Драча в Музеї шістдесятиництва, брав участь у всеукраїнській художній виставці, присвяченій 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка у м. Тернополі, виставці графічних творів митців-шістдесятників «Спалах» у музейно-виставковому центрі «Музей історії міста Києва», виставці творів викладачів НАОМА у м. Сумах. Брав участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Тарас Шевченко в долі слов'янських народів: діалог через століття» до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка в Шевченківському національному заповіднику.

В. Перевальський працює секретарем НСХ України з питань графічного мистецтва, завідувачем кафедри графічних мистецтв НАОМА. Брав участь у круглому столі, присвяченому ролі журналу «Образотворче мистецтво» в контексті розвитку українського мистецького процесу та художньої критики, організованому НАМ України та НСХ України з нагоди 80-річного ювілею журналу.

Академік НАМ України **В. А. Чепелик** упродовж звітного року провадив творчо-організаційну роботу як голова Національної спілки художників України, член колегії Міністерства культури України, Громадської гуманітарної ради Київської міської державної адміністрації, Комітету з підготовки і відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка. Був ініціатором і організатором літературно-мистецького свята «Седнівська осінь».

Творчими здобутками В. Чепелика у 2014 р. стали: *пам'ятник українському поетові Миколі Вінграновському* (у співавторстві з О. Чепеликом, бронза, граніт); *скульптурна композиція, присвячена видатному українському режисерові Миколі Маценку* (у співавторстві з О. Чепеликом, бронза); ведеться робота над проектуванням пам'ятника А. Б. Солов'яненку.

Брав участь у захисті дипломних робіт скульптурного факультету Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, керував асистентами-стажистами академії.

Значну творчу, громадську та педагогічну роботу впродовж 2014 р. провадили академіки НАМ України **В. І. Рижих**, **С. Г. Якутович**, **Т. М. Голембієвська**, яка з нагоди 95-річчя Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури взяла участь у виставці професорсько-викладацького складу академії.

Член-кореспондент НАМ України **В. І. Барінова-Кулеба** брала участь у Всеукраїнській виставці «Україна від Трипілля до сьогодні...», виставці, присвяченій 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка, у культурно-мистецькому проєкті «Мальовнича Україна», виставках до Дня миру та Дня художника. Створила художнє полотно «Цоб-цабе», серію «Натюрморти і пейзажі України», картину «Мати землі».

Член-кореспондент НАМ України **Г. С. Васецький** брав участь у виставці, присвяченій ювілею Київської організації Національної спілки художників.

Член-кореспондент НАМ України **В. Г. Виродова-Готьє** провадила творчу, педагогічну діяльність, брала участь у виставках. Створила такі полотна: «Вікно в сад», «Зимова казка», «Нарциси», «Перші весняні тюльпани». Її роботи експонувалися на виставках «Мистецтво в просторі і часі» в залах Київської організації Національної спілки художників України, Всеукраїнській антивоєнній виставці, присвяченій міжнародному Дню миру у виставковому залі Національної спілки художників України, Всеукраїнській виставці до Дня художника в залах НСХ України, виставці на кафедрі живопису НАОМА з фондів академії. В. Виродова-Готьє провадила педагогічну діяльність у Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури в майстерні станкового живопису.

Творчість В. Виродової-Готьє була відзначена у виданні «Київський літопис ХХІ століття. Науковий та інноваційно-інвестиційний потенціал України».

Член-кореспондент НАМ України **П. М. Маков** провадив творчу та виставкову діяльність – проєкт «*Paradiso Perduto* – «Втрачений рай» (Національний художній музей України). Експонував свою картину «Доля» в PinchukArtCentre. Провів серію майстер-класів для творчої молоді.

Член-кореспондент НАМ України **Т. Й. Сільваши** працював як експонент масштабних проєктів, що проходили в Мистецькому Арсеналі та інших галереях Києва, зокрема брав участь у масштабній виставці «Картини на полотні» в галереї сучасного мистецтва Боттега.

Член-кореспондент НАМ України **В. Я. Чебаник** протягом року брав участь у науково-творчій та педагогічній роботі. Провів персональну виставку «Графіка української мови» в залах НАМ України.

Члени відділення брали активну участь у виконанні плану роботи відділення на 2014 р., тісно співпрацювали з іншими відділеннями та підрозділами Академії, втілюючи рішення Загальних зборів і Президії НАМ України.

ВІДДІЛЕННЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У складі відділення музичного мистецтва Національної академії мистецтв України 17 членів, з них 9 академіків: А. Т. Авдієвський, М. М. Вантух, Д. М. Гнатюк, Л. М. Колодуб, Є. Г. Савчук, М. М. Скорик, Є. Ф. Станкович, М. І. Чембержі, П. Я. Чуприна та 8 членів-кореспондентів: В. М. Апатський, І.-Я. Д. Гамкало, Л. В. Дичко, Ж. Ю. Колодуб, І. М. Пилатюк, В. І. Рожок, О. В. Скрипник, І. В. Щербаків.

Академік-секретар відділення – М. І. Чембержі, учений секретар відділення – Р. Є. Станкович-Сполська.

Основні результати наукової та творчої діяльності

У 2014 році відділення організувало та провело науково-творчі та мистецькі заходи, серед яких:

- участь у проведенні VIII всеукраїнського фестивалю науки, Міжнародна науково-практична конференція «Шевченкіана на оперній сцені»;
  - четверта конференція «Композитори і музикознавці Київської консерваторії у 1960–2010-х роках»;
  - заходи з нагоди професійного свята Міжнародного дня музики;
  - VI Міжнародна Пасхальна Асамблея «Господи, Господи силою твоєю» та святкування 125-річчя від дня народження Л. М. Ревуцького;
  - Міжнародний фестиваль сучасної музики «Музичні прем'єри сезону 2014»;
  - Міжнародний фестиваль української сучасної музики «Київ Музик Фест 2014»;
  - фестиваль юних музикантів «Українські композитори – дітям» тощо.
- Членами відділення також проведено:
- концерт «Єврейська тема у світовій музичній класиці»;
  - концерт сучасної української камерної музики НАС «Київська камера-та» «Назустріч XXIV фестивалю «Музичні прем'єри сезону»»;
  - творчий вечір відомого українського композитора Ю. Гомельської;
  - концерт скрипалів В. Соколова (Німеччина, виконавець на скрипці А. Страдіварі) та з.а. України Б. Півненко «Прем'єри скрипки Страдіварі» та ін.

Протягом року мистецька громада країни вшанувала: М. Вантуха (75 років), І. Гамкала (75 років), І. Пилатюка (60 років), М. Чембержі (70 років) та Л. Дичко.

Основні результативні показники наукових досягнень, творчої та педагогічної діяльності членів відділення

Академік НАМ України **А. Т. Авдієвський** поєднував роботу генерального директора-художнього керівника Національного заслуженого академічного українського народного хору України ім. Г. Г. Верьовки, проректора-директора, завідувача кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування Інституту мистецтв НПУ ім. М. П. Драгоманова, голови Національної всеукраїнської музичної спілки, президента Національного музичного комітету України ММР, голови наглядової ради, професора Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського.

Національний заслужений академічний український народний хор України ім. Г. Г. Верьовки, під керівництвом А. Авдієвського, підготував та провів концертні виступи: до Дня Соборності України, до 70-річниці депортації кримських татар, у рамках Міжнародного фестивалю хорового співу «Чернеча гора», на урочистому засіданні ділової громадськості України, до 69-ї річниці Великої Перемоги, з нагоди інавгурації Президента України, в мистецькій акції «Козацькому роду – нема переводу» (до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка).

Концерти колективу пройшли в: Житомирі, Обухові, Полтаві, Ізюмі, Полтаві, Миргороді, Трускавці, с. Нагуєвичих Львівської обл., в смт. Борова Харківської обл., смт. Шевченково, Маріуполі, Одесі, Миколаєві, Кременчук-Александрії, Кіровограді, Запоріжжі, Дніпродзержинську, Дніпропетровську, Харкові, Сумах, Житомирі, Вінниці та ін.

Як голова Національної всеукраїнської музичної спілки А. Авдієвський брав участь у роботі Оргкомітету проведення культурно-мистецьких заходів із відзначення 125-річчя від дня народження Л. Ревуцького, нараді голів творчих спілок України з вирішення проблемних питань культурної та гуманітарної політики в Україні, у засіданні керівників Міністерства культури України та голів національних творчих спілок, у творчому вечорі композитора В. Рунчака, у XI Міжнародному фестивалі-конкурсі «*Fortissimo*» приуроченому 200-літтю від дня народження Т. Шевченка та 210-річчю з дня заснування університету, у XVII Міжнародній науково-методичній конференції, Другому фестивалі давньої музики в Києві «*Коло муз*» та ін.

Академік НАМ України **М. М. Вантух** продовжував роботу на посаді генерального директора – художнього керівника Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім. П. Вірського. Він підготував концертну програму приурочену до святкування 110 річчя від дня народження П. Вірського засновника і першого художнього керівника ансамблю а також концерту колективу в НПМ «Україна» на честь ювілейної дати.

Як керівник творчого колективу М. Вантух був організатором багатьох мистецьких, культурно-політичних заходів, що відбулися в Україні та поза її межами, благодійних концертів, кошти від яких перерахували на потреби української армії, здійснив гастрольні поїздки по 14-х областях України (концерти в 27 містах), в Республіці Польща (11 концертів), взяв участь у телевізійному конкурсі та записі новорічної програми в Парижі (Франція).

М. Вантух сприяв організації закордонних гастролей колективу. Результатом проведеної роботи стали домовленості про концерти ансамблю в Литві, Польщі, Угорщині, Болгарії (2015 р.).

Діяльність М. Вантуха на посаді голови Національної хореографічної спілки України була спрямована на відродження, збереження та розвиток українського національного хореографічного мистецтва. Одним із напрямків роботи було підвищення професійного рівня хореографів, обміні досвідом роботи кращих хореографічних навчальних закладів, мистецьких колективів, пошуку нових методів навчання, вихованні талановитої молоді та сприянні її творчого зростання. За його організаційної підтримки було проведено близько 300 фестивалів, фестивалів-конкурсів, всеукраїнських та обласних семінарів, серед яких Міжнародний фестиваль-конкурс танцю народів світу «*Веселкова Терпсихора*» до Міжнародного Дня танцю. В рамках фестивалю було проведено круглий стіл «*Національні танцювально-виконавські традиції. Тенденції танцювального мистецтва*» де М. Вантух виступив з доповіддю «Витоки українсько-го танцю».

М. Вантух був головою IV Всеукраїнського фестивалю-конкурсу ім. П. Вірського. В рамках фестивалю-конкурсу відбувся круглий стіл, на якому М. Вантух виступив із доповіддю.

М. Вантух є завідувачем кафедри хореографії Інституту мистецтв Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова та кафедри хореографії

Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

За його ініціативи та участю було видано 2 монографії, 10 навчальних програм, ряд наукових статей, у тому числі монографія «Танцювальне мереживо Полтавського краю».

М. Вантух також розробив навчальну програму для магістрів «Особливості музичного супроводу в хореографічному колективі», опублікував наукову статтю «Хореографічна культура України на теренах сучасності» (Вісник ДАКККіМ), організував та провів науково-практичну конференцію «Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі», семінар-практикум на Всеукраїнській науково-практичній конференції, конкурс балетмейстерських студентських робіт «Малі хореографічні форми», творчий конкурс для абітурієнтів ЗОШ та училищ культури зі спеціальності «Хореографія», розробив положення про проведення конкурсу абітурієнтів у рамках олімпіади НАКККіМ, керував дипломними роботами магістрів. З його ініціативи систематично проводились «круті столи», зустрічі зі студентами, відкриті заняття практичного показу в рамках Всеукраїнського науково-методичного семінару «Збереження та розвиток народно-сценічного танцю регіонів України». М. Вантух брав участь у науково-творчих заходах: «День відкритих дверей», «Урочисте вручення дипломів випускникам НАКККіМ», у засіданнях Вченої ради НАКККіМ.

Академік НАМ України **Д. М. Гнатюк** здійснював свою діяльність у Національній опері України та Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського.

В Національній опері України він працював із солістами над музичними об'єктами персонажів із репертуарних спектаклів. В оперній студії НМАУ ім. П. І. Чайковського проводив роботу із студентами – виконавцями партій в операх постановку яких здійснив особисто («Наталка Полтавка», Запорожець за Дунаєм», «Фауст», «Севільський цирюльник», «Травіата»).

Д. Гнатюк займався науково-дослідною роботою, а саме:

- підготував доповідь «До питання про музичну режисуру»;
- видав біографічну книгу-фотоальбом «Зоряний шлях» (вид. «Мистецтво»);
- оприлюднив ряд публікацій в періодичних виданнях («Культура і життя», «Літературна Україна», «Факти» та інші).

Академік НАМ України **Л. М. Колодуб** протягом року створив:

- «Поему для альту та камерного оркестру» (клавір та партитура);
- п'єси різного характеру для скрипки, гобоя, кларнета, фагота, валторни, труби, туби для юних виконавців;
- обробки українських народних пісень для хорів різного складу;
- продовжував роботу над *Симфонією № 14*.

На посаді професора НМАУ ім. П. І. Чайковського Л. Колодуб здійснював науково-педагогічну роботу, провадив громадську роботу – очолював Асоціацію діячів духової музики Національної всеукраїнської музичної спілки, виконував обов'язки члена правління Київської організації спілки композиторів України, проводив творчі зустрічі у різних музичних учбових закладах, надавав консультації щодо прем'єрного виконання сюїти № 3 «Українські танці» для симфонічного оркестру, працював у складі журі різноманітних конкурсів та фестивалів, виступав на радіо, ТБ з питань музичного мистецтва та культури.

Академік НАМ України **Є. Г. Савчук** очолював Національну заслужену капелу України «Думка». Під його керуванням колектив брав участь у: ювілей першого українського президента Л. Кравчука, записі відео й музики до фільму *С. Проксурні «В. Сільвестров»* (сл. Т. Шевченка «Прошай, світе...»), в концерті на Майдані Незалежності до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка, ювілейному концерті «*Капелі «Думка» – 95 років»*, виконанні фіналу з *9 симфонії Л. ван Бетховена*, концерті пам'яті «*Небесної сотні»*, прем'єрному виконанні ораторії А. Онеггера «*Жанна д'Арк на вогні»*, концерті а саррелла «*Пасхальний фест»*, виконанні твору «*Страсті за Тарасом» на вірші Т. Шевченка*, муз. Є. Станковича, записі творів С. Рахманінова («*Всенощное бдениє»*) та Б. Лятошинського (для хору а саррелла на вірші Т. Шевченка), концерті в м. Каневі, благодійному концерті в Національному Палаці мистецтв «Україна» (в програмі В.-А. Моцарт «*Lacrimosa»*), в інавгурації Президента України, урочистому Молебні та у заходах до Дня Незалежності України, концерті до Дня Незалежності, флеш-мобі початку навчального року на Софійській площі, у прем'єрному виконанні М. Дюпре «*Франція на Голгофі»*, гастрольних турах по Німеччині та Республіці Польщі, виконанні ораторії А. Онеггера «*Жанна д'Арк на вогні»*, у сольних концертах німецьких органістів, прем'єрному виконанні твору К. Пендерецького «*Кредо»*, концерті пам'яті П. Муравського, виконанні Дж. Верді «*Реквієм»*, ювілейному вечорі Л. Дичко, прем'єрному виконанні А. Дворжака «*Te Deum»*, записі на CD хорової музики Б. Лятошинського на вірші Т. Шевченка тощо.

Є. Савчук здійснював науково-педагогічну та громадську роботу. Він завідував кафедрою хорового диригування, викладав фахові дисципліни у НМАУ ім. П. І. Чайковського, був головою ДЕК у Київському інституті музики ім. Р. Глієра, головою комісії на вступних іспитах до НМАУ ім. П. І. Чайковського, брав участь у роботі секретаріату ВМС та Комітеті з присвоєння Національної премії України імені Тараса Шевченка, очолював Київське обласне відділення спілки та хорове товариство ім. М. Леонтовича, був рецензентом фахових наукових видань, виступав з теле- і радіоінтерв'ю та ін.

Академіком НАМ України **М. М. Скориком** були створені твори:

- «*Концертіно»* для труби, арфи, фортепіано, ударника і струнних на замовлення Санокського музичного фестивалю;
- Транскрипція для симфонічного оркестру фортепіанного твору Л. ван Бетховена *Рондо «Злість через загублену копійку»* (частина з балету «*Дама з камеліями»* на музику композиторів-класиків);
- «*Концерт № 9»* для скрипки з оркестром;
- триває робота над новою редакцією та оркестровкою опери С. Гулака–Артемовського «*Запорожець за Дунаєм»* (створено нову увертюру).

Протягом року виконувались наступні твори композитора:

- *Карпатський концерт* для оркестру;
- твір «*Кредо»* (під диригуванням Пендерецького);
- *Концерт для альту з оркестром* (прем'єра);
- *Концерт № 9 для скрипки з оркестром* під диригуванням М. Скорика;
- авторський концерт джазової фортепіанної музики;
- опера «*Мойсей»* і балет «*Каприси долі»*.

М. Скорик займався науково-педагогічною роботою: очолював кафедру історії української музики та фольклористики НМАУ ім. П. І. Чайковського,

провів дві науково-теоретичні конференції («Композитори і музикознавці Київської консерваторії»).

У 2014 році академіком НАМ України **Є. Ф. Станковичем** написані:

- п'єса «Міражі» для камерного ансамблю;
- «Фреска Майдану» для скрипки та фортепіано;
- Камерна симфонія № 11;
- Камерна симфонія № 12;
- Тріо для скрипки, кларнету та фортепіано «Благання спокою»;
- Концерт № 3 для скрипки та симфонічного оркестру.

Завідувач кафедри композиції НМАУ ім. П. І. Чайковського **Є. Станкович** проводив засідання кафедри, керував роботою аспірантів та студентів, виступав на круглих столах, проводив майстер-класи та консультував молодих композиторів, був головою журі Міжнародного конкурсу камерних ансамблів ім. Д. Бортнянського (Київ, грудень).

Є. Станкович брав участь у громадській роботі: у засіданнях колегії Міністерства культури у якості члена наглядової ради НСКУ, Комітету Національної премії України імені Тараса Шевченка, виступав у пресі, на телебаченні та радіо висвітлюючи діяльність НАМ України, давав інтерв'ю та прес-конференції з питань розвитку сучасної української музичної культури, виступав із промовами, на відкритті фестивалів і конкурсів.

До переліку виконуваних творів **Є. Станковича** увійшли: уривок з *ораторії* «Страсті за Тарасом» «Садок вишневий...» на Майдані Незалежності; дві концертні програми з творів композитора; *ораторія* «Страсті за Тарасом»; Концерт для флейти з оркестром; *ораторія* «Страсті за Тарасом»; Концерт для виолончелі з оркестром; твір «Фреска Майдану»; Тріо «Благання спокою» (прем'єра) та ін.

У виконанні Національної капели «Думка» та Національного симфонічного оркестру України було здійснено запис та видано відео й CD *ораторії* «Страсті за Тарасом», а також записано «Концерт для флейти та симфонічного оркестру», *Симфонію № 6 та Симфонічну поему* «Присвята С. Турчаку».

Про творчість композитора створено документальні фільми «17 миттєвостей Станковича», «Спочатку було слово...», а також документальний фільм «Тарас» із використанням музики **Є. Станковича**.

Друком вийшли музичні праці композитора:

- збірка «Камерні твори **Є. Станковича**» (вид. «Музична Україна», Київ);
- «Концерт № 2 для скрипки та симфонічного оркестру», «Дотик Янгола», «Міражі», «Сюїта «Распутін» (вид. «Lauren Kaiser Publishing», USA);
- книга «Камерна музика **Є. Станковича**» (вид. «Музична Україна», Мистецький арсенал, квітень).

Організаційна, наукова, творча і педагогічна робота залишаються сферою діяльності академіка НАМ України **М. І. Чембержі**. Він оприлюднив наукові статті:

- *Світовий музичний інструментарій*. Книга перша: навчальний посібник / М. Чембержі, С. Карась. – Львів, 2014;
- *Квітне «Сад мистецтв»* / Михайло Чембержі // Початкова школа. – 2014. – № 8;
- *Особливості навчання обдарованих дітей у контексті сьогодення* / Чембер-

жі Михайло Іванович // Культурно-мистецька освіта як складова художнього простору ХХІ століття: матеріали Міжнародної науково-творчої конференції. – Одеса–Київ–Варшава, 2014;

• *Ефективне продюсування як залог успішності молодого митця* / Михайло Чембержі // Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: збірка наукових праць. – К., 2012;

• *Від теоретичного проекту «Київська дитяча Академія мистецтв» до його практичної реалізації (20-річний досвід науково-творчої та навчальної роботи)* / Михайло Чембержі // Інноватика в сучасній освіті: офіційний каталог Шостого міжнародного форуму. – К., 2014;

• *Книжка – джерело натхнення* / Михайло Чембержі // Всесвітня література в школах України. – 2014. – № 7–8.

М. Чембержі брав участь у наукових конференціях:

• Міжнародна науково-творча конференція «Культурно-мистецька освіта як складова художнього простору ХХІ століття»;

• VI Міжнародна науково-практична конференція «Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: формування громадянського суспільства»;

• участь у теле- і радіопрограмах, інтерв'ю вітчизняним і зарубіжним електронним і аудіовізуальним засобам масової комунікації.

До громадських та викладацьких обов'язків М. Чембержі увійшли: членство в Національній комісії України у справах ЮНЕСКО, Національній спілці композиторів України, Національній спілці театральних діячів України, у Комітеті з Державної премії України в галузі освіти, Колегії експертів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Він був головою журі Всеукраїнського конкурсу юних композиторів «Жива музика» (Київ), членом журі і почесним гостем Міжнародного конкурсу-фестивалю мистецтв «*AVE BOHEMIA*» (Чехія, Прага) а також головою журі конкурсів студентів Київської дитячої Академії мистецтв, викладав у Київській дитячій Академії мистецтв, Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського, займався творчо-експериментальною роботою з реалізації власної концепції мистецької освіти у Київській дитячій академії мистецтв.

М. Чембержі брав участь у роботі редакційних колегій наукових та науково-популярних видань: «Обдарована дитина», «Світло», «Початкова школа», «Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтва», «Всесвітня література та культура у навчальних закладах України», «Мистецтвознавчі записки».

Композиторський доробок М. Чембержі у 2014 році поповнили:

• *Цикл дитячих пісень на вірші українських поетів*;

• музика до комп'ютерних програм.

До переліку творчої та організаційної роботи академіка НАМ України

П. Я. Чуприни ввійшли:

• концепція діяльності Національної опери України протягом сезону 2014–2015 рр. та проведення її презентації;

• план заходів з нагоди головування Італії в Європейському Союзі та його проведення у Національній опері України (опера «Попелюшка» Дж. Россіні під диригуванням Д. Аджімані; гала-концерт за участю українських та італій-

ських зірок диригент Франческо Марія Коломбо; реквієм Дж. Верді до 100-х роковин від початку Першої світової війни (1914–1918));

- план мистецького співробітництва України та Естонії на 2012–2016 рр. (презентація балетною трупю Національної опери України українського класичного балету на Йіхвіському балетному фестивалі (травень), участь трупі Національної опери України у фестивалі «Оперні дні на Сааремаа»);

- ювілейний концерт та фотовиставка «Творчість Тараса Шевченка на сцені Національної опери України» з нагоди 200-річчя від дня народження Т. Шевченка;

- програма святкувань ювілеїв видатних музичних діячів Національної опери України різних років: 90-річчя Героя України Л. Венедиктова, 75-річчя народного артиста України диригента І. Гамкала, 60-річчя заслуженого артиста України С. Шотта, 70-річчя українського хореографа В. Ковтуна, 110-річчя видатного хореографа С. Лифаря;

- організація та проведення прес-конференцій (до відкриття театрального сезону 2013–2014 рр., до ювілеїв видатних музичних діячів, до поновлення балету К. Данькевича «Лілея», прем'єри балету «Дама з камеліями» на музику Л. ван Бетховена, Й. Брамса, Е. Елгара, Г. Форе, Й. Пахубеля, І. Стравінського, благодійного концерту «Єдина Україна», до прем'єри «Вечора одноактних балетів», до Міжнародного мистецького проекту «НІКОЛИ ЗНОВУ» до 100-х роковин Першої світової війни (1914–2014)).

П. Чуприна керував роботою зі здійснення постановок на сцені Національної опери України:

- балету К. Данькевича «Лілея»;

- балету «Дама з камеліями» на музику Л. ван Бетховена, Й. Брамса, Е. Елгара, Г. Форе, Й. Пахубеля, І. Стравінського;

- розробив спільно з композитором М. Скориком (автором оркестрової редакції) заходи щодо втілення на сцені театру опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського.

П. Чуприна займався організацією низки благодійних проектів на підтримку постраждалих закладів культури Сходу України.

П. Чуприна здійснював плідну науково-дослідну діяльність, зокрема:

- роботу над англійським перекладом монографії «Національна опера України» (науковий керівник проекту, автор передмови, двох завершальних розділів, вид. «Музична Україна»);

- роботу над докторською дисертацією «Національна класика на українській оперній сцені в контексті соціокультурних ситуацій ХХ століття» (до проблеми музично-сценічної інтерпретації);

- роботу над енциклопедією театру (написано близько 250 статей);

- роботу над працею «Хроніка найважливіших подій Національного академічного театру опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка»;

П. Чуприна у 2014 році неодноразово виступав у ЗМІ про діяльність Національної опери України та сучасне оперне мистецтво.

Член-кореспондент НАМ України **В. М. Апатський** упродовж року займався науковими дослідженнями та педагогічною роботою. Вийшли друком статті:

- «Духова школа НМАУ ім. П. І. Чайковського»;

- «О некоторых характерных чертах современного духового инструментостроения»;

- «Про творчу співпрацю членів НАМ України» (готується до друку);

- тривала робота над монографією «*Фагот от А до Я*».

Він здійснював наукове керівництво докторської дисертації А. Карпяка «Концепційні засади художнього мислення сучасного флейтиста», виступав на VI Міжнародній конференції з доповіддю «*История духовой кафедры НМАУ им. П. И. Чайковского*», рецензував наукові роботи та писав відгуки про творчу діяльність музикантів України.

В. Апатський займався педагогічною роботою. Ним було підготовлено студентські концертні програми, що виконувалися в НМАУ ім. П. І. Чайковського та інших концертних залах як України так і поза її межами. Деякі з них були відзначені музичними нагородами (Перша премія Міжнародного конкурсу М. Іспозітота ін.). В. Апатський був головою журі X всеукраїнського конкурсу «Класичний меридіан».

Член-кореспондент НАМ України **І.-Я. Д. Гамкало** опублікував наукові статті з мистецтвознавчої проблематики:

- *Мистецьості спілкування з класиком* (спогади про Л. М. Ревуцького). – Музика. – № 1. – 2014;

- *К. А. Симеонов у Київському оперному театрі // Художня культура. Актуальні проблеми. Науковий вісник ІПСМ. Вип. 9. – К., 2013 (вихід в 2014);*

- *Пам'яті Романа Сов'яка – диригента, педагога, музикознавця, композитора // Роман Сов'як митець і людина. – Дрогобич, 2014;*

- *Фрагмент про хормейстерів Київського оперного театру у вступній статті В. Туркевича // Владислав Згуровський. Слово Кобзаря в душі моїй. – К., 2014;*

- *Музика душу полонить. Інтерв'ю з Л. Чечель. – «Жінка». – 2014;*

- *Коментарі про професорів Національної музичної академії України В. С. Леонова та В. М. Апатського // Р. Вовк. Портрет корифеїв. – К., 2013 (вихід 2014);*

- *Житимемо за законами, а не за «поняттями». – День. – 2014, 17 квітня;*

- *Коли музика летить за душі... (до 75-річчя від дня народження) інтерв'ю з Л. Чечель. – Культура і життя. – 2014;*

- *«Взаємний обмін енергій і приваблює в опері», інтерв'ю до 75-річчя від дня народження з Л. Тарасенко. – День. – 2014;*

- *Небом даний талант // Павло Муравський. Моя хорова школа. Методика акапельного хорового співу (до 100-річчя від дня народження й 80-річчя мистецько-педагогічної діяльності). – ВЦ «Просвіта». – К., 2014:*

- 12 статей до XIII т. «Енциклопедії сучасної України»;

- 5 статей до XIV т. «Енциклопедії сучасної України»

Упродовж року І.-Я. Гамкало займався громадською діяльністю та педагогічною роботою. Він почесний Президент товариства «Україна–Вірменія», член Головної редакційної колегії, науковий редактор «Енциклопедії сучасної України» (тт. XIII, XIV), член координаційної Ради Національної всеукраїнської музичної спілки, Національної спілки театральних діячів України, Національної спілки композиторів України, Європейської Академії музичного театру, ради товариства «Україна–Світ» (музична секція), наглядової ради Національної філармонії України, був співголовою журі IV Всеукраїнського фестивалю диригентського мистецтва «*Музична Таврія*», членом журі з призначення премії ім. М. Вериківського НСКУ, в НМАУ

ім. П. І. Чайковського викладав навчальний курс «Методика роботи диригента в оперному театрі».

І.-Я. Гамкало брав участь у підготовці до трансляції на каналі «Культура» балету «Болеро» М. Равеля, опери «Князь Ігор» О. Бородіна, опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського, до концерту від 45-річчя чоловічої капели ім. А. Ревуцького та 15-річчя спільного проекту *літературно-музичної вистави «Гайдамаки»*, став автором проекту та музичним керівником літературно-музичної композиції «*Обнімійся, брати мої*», до концертів на закритті 146-го театрального сезону Національної опери України, бенефісу присвяченого 75-річчю від дня народження та 55-річчя творчій діяльності, брав участь у *благодійному концерті «Єдина Україна»*.

Також він брав участь у роботі з пропаганди низки всеукраїнських мистецьких подій: робив коментар у телефільмі про А. Ю. Мокренка, у телефільмі «Партитура долі» про диригента С. Турчака, брав участь у передачі до 75-річчя від дня народження І. Гамкала, про «Київський оперний театр в роки війни», виступав на відкритті 151-го сезону Національної філармонії України, на вечорі присвяченому 90-річчю М. Головаценка, на вечорі присвяченому 125-річчю А. Ревуцького, на концерті Національної капели бандуристів, на вечорі присвяченому 100-річчю М. Бажана, на вечорі присвяченому Дню театру, на концерті до 85-річчя піаністки Є. В. Пірадової, у музеї А. Солов'яненка в Козині, у передачі про А. Солов'яненка, на презентації книги-альбому Т. Булат та Т. Філенка «Наш борг перед М. В. Лисенком», передачі «Павло Муравський в просторі хорової культури України», дав інтерв'ю для фільму Ж. Бебешко «Феномен Льва Венедиктова» до 90-річчя від дня народження видатного хормейстера, брав участь у передачі «Феномен С. Крушельницької» та передачі «Творча спадщина С. Крушельницької і сучасність».

Членом-кореспондентом НАМ України **Л. В. Дичко** були написані наступні твори:

- Артемія Ведель–Леся Дичко. Хоровий концерт «Тебе Бога хвалим» для солістів, мішаного хору та симфонічного оркестру на канонічні тексти;
- «Зелене Євангеліє» (Привітання життя) симфонія в 4-х частинах на сл. І. Антоновича для басу, органа, баса та камерного оркестра;
- Три частини (з шести частинної) Камерної кантати «Пісні любові» на сл. Т. Шевченка для басу і камерного оркестру;
- Дві пісні для дітей на сл. М. Лисенка у супроводі фортепіано.

Упродовж року вона виконувала обов'язки секретаря Національної спілки композиторів України, голови наглядової Ради Національної заслуженої капели бандуристів України ім. Г. І. Майбороди, члена координаційної ради Національної всеукраїнської музичної спілки, члена оргкомітету міжнародних фестивалів «Музичні прем'єри сезону» КОНСКУ та «Київ Музик Фест ХХV» НСКУ, члена оргкомітету VI Міжнародної Пасхальної Асамблеї, заступника голови журі «Премії імені Б. М. Лятошинського» (НСКУ), голови журі Київського міського конкурсу юних композиторів ім. В. Подвали, голови журі Всеукраїнського конкурсу молодих композиторів ім. І. Карабича (Будинок архітекторів, лютий), голови журі «Премії імені В. С. Косенка» (НСКУ), члена журі ХХХІІІ Міжнародного фестивалю церковної музики «Хайнувка 2014», створювала програми хорових концертів асarpella та проводила їх у НАМ України, Михайлівському Золотоверхому Соборі, в Концертному залі

НСКУ, представляла Національну заслужену капелу бандуристів України ім. Г. Майбороди, Національну заслужену академічну хорову капелу «Думка» на Пасхальному концерті.

Крім цього, Л. Дичко виступала із вступним словом на концерті пам'яті хормейстера А. Мархлевського, з доповідями «Про стан сучасної хорової музики України», на радіоканалі «Культура» про «Хорову музику на XXV Київ Музик Фест» та «Хорова музика сучасних українських композиторів» в КНУКіМ, оприлюднила статтю «Одеський космос хорової музики» («Українська музична газета». – №1, січень–березень).

Про її творчість було опубліковано ряд статей у фахових виданнях:

- Г. Степанченко. «Книга про майстриню звуків». – «Українська музична газета. – № 4. – 2014 (жовтень–грудень);

- С. Грица. «Верлібр творчості Лесі Дичко». – Науковий Вісник. НМАУ ім. П. І. Чайковського, № 9;

- А. Луніна «Л. Дичко: Творець повинен своїм мистецтвом нести добро в цей світ». – «Музика», № 6. – 2014 (листопад–грудень);

- А. Луніна. Стаття для буклету «Духовні обрії композитора Лесі Дичко» (для авторського концерту 3/ХІІ).

У 2014 році твори Л. Дичко виконувалися в концертах та авторських вечорах, а саме: концерті студентів класу професора Л. Дичко «Майстри та їх учні» до 100 річчя НМАУ ім. П. І. Чайковського, на авторському концерті до 75-ліття в Будинку органної та камерної музики, на концерті «Леся Дичко та її хорова школа», на авторському концерті до 75-річчя від дня народження Л. Дичко: Симфонія «Шевченкіана», фантазія «Думка» (Тече вода в синє море), на авторському вечорі «Духовні обрії композитора Лесі Дичко»: Симфонічні фрески «Джерело» за картинами А. Чебикіна, В. Гуріна, В. Кулеби-Барінової, О. Дубовика, В. Прядки, М. Стороженка, хорові твори Рапсодія «Думка», «Нагхнення» – хореографічні картини за одноактним балетом «Катерина Білокур», хоровий концерт «Пам'яті Героїв, що віддали своє життя за Україну», сл. Д. Павличка, К. Стеценко – Л. Дичко, урочиста Літургія «Святий Боже», «Нехай буде благословенно», «Многії Літа» та рапсодія «Думка» для сопрано, чоловічого хору та ф-но, сл. Т. Шевченка прозвучали на концерті XXXIII Міжнародного фестивалю Музики Церковної, «Замок Шамбор» – VI ч. з хорового концерту «Французські фрески», а також «Веснянка» з I ч. камерної кантати «Пори року», слова народні, «Сонячне коло». Кантата для дитячого хору і симфонічного оркестру на сл. Д. Чередниченка (XXV Міжнародний фестиваль «Київ Музик Фест–2014») та ін.

Протягом року відбулося прем'єрне виконання творів композиторки: «3 мініатюри на сл. Т. Шевченка» для сопрано, сопілки (флейти) та мішаного хору а capella, I ч. симфонії «Шевченкіана», по Псалму Давидову № 1, сл. Т. Шевченка, «Шевченкіана». Симфонія для солістів і мішаного хору а capella на вірші Т. Шевченка в 4-х частинах, Балади «Ой по горі ромен цвіте», вірші Т. Шевченка для 2-х тенорів соло, 2-х сопрано соло та мішаного хору а capella. Присвята А. Авдієвському.

Л. Дичко проводила активну музично-пропагандиську діяльність виступаючи з доповідями нагоди ювілеїв та визначних дат творчих колективів та діячів українського мистецтва.

Член-кореспондент НАМ України **І. М. Пилатюк** у 2014 р. проводив твор-

чу роботу як організатор та учасником фестивалів, концертів та конкурсів, а саме: урочистої академії та концерту для громадськості Львова присвячених 200-річчю Т. Шевченка, керував проектом виконання «Реквієму» В. А. Моцарта на честь «Героїв Небесної Сотні», брав участь у фестивалі оперного мистецтва «Форум Молодих» у м. Бидгощ (Польща) з постановкою опери Дж. Перголезі «Служниця-пані», виступав з камерним оркестром «Академія» на міжнародних фестивалях «Віртуози», «Контрасти» та «Бесіди без кордонів», керував Львівським камерним оркестром «Академія» під час запису трьох компакт-дисків (М. Скорик «Назавжди», «Музика українських композиторів: Віктор Каменський» та «Concert. Ernest Chausson», Франція), підготував програму «Різдвяний дарунок», виступив з понад 20 концертами в Україні, Польщі та Іспанії.

У фахових виданнях видано його статті: Пилатюк І. М. Передмова. Музикознавчі студії–2014 / Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка. – Львів: «ТеРус». – Вип. 31. – 2014; вступна стаття в журналі «Українська музика». – № 2, (12). – Львів: «ТеРус».

І. Пилатюк член спеціалізованої Вченої ради по захисту кандидатських дисертацій із спеціальностей: «музичне мистецтво» та «теорія та історія культури», організував та брав участь у науковій конференції присвяченій 200-річчю Т. Шевченка, Міжнародній науковій конференції «Єврейська музична культура в контексті поліетнічної духовної традиції»), виступив науковим керівником дисертацій та керував асистентів-стажистів.

Він є головним редактором кількох наукових видань: *Музикознавчі студії / Наукові збірки Львівської національної академії ім. М. Лисенка.* – Львів: 2014. – Вип. 31 та «Українська музика» №№ 1–4. – Львів: «ТеРус».

Як ректор Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка І. Пилатюк протягом року налагоджував міжвузівські міжнародні контакти, зокрема – з Вищою музичною школою ім. Ф. Ліста у м. Веймарі та Арктичним університетом у м. Тромсьо (Норвегія). Ним проведено ряд наукових конференцій та концертів за участю студентів Львівської академії та студентів університету м. Тромсьо. І. Пилатюк проводив майстер клас для норвежських студентів музичного факультету; в рамках проекту була відкрита сучасна звукозаписуюча студія у Львівській академії).

Діяльність члена-кореспондента НАМ України **В. І. Рожка** в минулому році була спрямована на подальший розвиток національного музичного мистецтва.

Так, за сприяння В. Рожка, був продовжений Міжнародний музичний фестиваль «Vivat Academia»; відбувся концерт-реквієм «Пам'яті Небесної сотні» до сорокових подій на Майдані; відбулась VI Міжнародна Пасхальна Асамблея «Духовність єднає Україну»; концерт кримсько-татарської музики «Єдина країна, єдиний народ»; ряд заходів до ювілейних дат (поновлено оперу «Орфей і Евридіка» до 300-річчя від дня народження К. Глюка; концерт пам'яті С. Турчака до 75-річчя від дня народження; концерт до 70-річчя Д. Таверена; концерт «Живий Господь» до 130-річчя О. Гречанинова); серія ювілейних концертів присвячених А. Дичко, О. Костіну, І. Боровику в рамках музичного фестивалю «Vivat Academia–101»; відбувся мистецький захід «Музичні зустрічі в Глухові»; концерт з нагоди Міжнародного Дня музики «Ода музиці»; презентація книги «Портрети корифеїв» з. д. м. України, в. о. професора Р. Вовка; цикл заходів до 10-річчя діяльності СНТ; концерт

«Видатні постаті Академії»: Б. Лятошинський і О. Скрибін; авторський цикл «Його Величність Рояль» (концерт Лауреатів міжнародних конкурсів); другий щорічний благодійний вечір Фондації спадщини Терещенків «Майдан. Україна. Європа»; вечір-пам'яті Героя України, н. а. України, професора П. Муравського; XII Всеукраїнський відкритий дитячий музичний конкурс пам'яті імені П. І. Чайковського; «Музична Україна» презентує: Л. Ревуцький. Концерт для фортепіано з оркестром.

За ініціативи й участі В. Рожка НМАУ ім. П. І. Чайковського провела спільні міжнародні мистецькі акції: концерт Сесара Мендеса (арфа) (із Посольством Мексики); концерт шведського квартету саксофоністів «NORDIC SAXOPHON QUARTET» (із Посольством Швеції); презентація мультимедійного диску та книги «Світ Миколи Лисенка» за участю автора книги Т. Філенка (із Посольством США); Перший фестиваль італійського музичного бароко в Україні (із Посольством Італії та Італійським інститутом культури в Україні); Йозеф Балог проводить майстер-клас (фортепіано) (із Посольством Угорщини). В. Рожок керував також спільним проектом НМАУ ім. П. І. Чайковського та Вищої музичної школи ім. Ф. Ліста (Веймар, Німеччина). В рамках проекту відбувся концерт Духовної синагогальної музики Європи і США та підписання угоди про співпрацю тощо.

Професор В. Рожок опублікував у фахових виданнях 4 статті, працював над монографією присвяченій еволюції народно-хорових сцен в українській опері, під його науковим керівництвом захищено 2 кандидатські дисертації та підготовлено до захисту 3 кандидатські дисертації, він керівник 2-х магістерських робіт. Протягом року брав участь із доповідями у 10 всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях.

В. Рожок виконував обов'язки члена ВАК Міністерства освіти і науки України, головного редактора наукових видань «Часопис НМАУ імені П. І. Чайковського», «Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського», «Українське музикознавство».

Основними напрямками роботи члена-кореспондента НАМ України **О. В. Скрипника** є науково-дослідна, педагогічна та творча діяльність.

Він виконував обов'язки заступника головного редактора збірників наукових праць «Музичне мистецтво» (Донецька державна музична академія ім. С. С. Прокоф'єва, вип. 13) та Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка (Донецьк–Львів, 2013). У мистецтвознавчих виданнях видано статті:

- до ювілею ректора Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка І. Пилатюка (прийнята до друку);

- «Выразительные функции алеаторики в симфонии № 3 «Я стверджуюсь» Е. Станковича». – «Музичне мистецтво». – Вип. 13;

- «Сольный альбом Ганни Братусь» (у співавт.). – «Музика». – № 4. (2014 р.).

До творчої діяльності О. Скрипника слід віднести: виконання опери О. Рудянского «Шлях Тараса» та роботу над Симфонією № 3.

У 2014 році виконував обов'язки: голови оргкомітету з формування кадрів талановитої молоді на базі Донецької державної музичної академії імені С. С. Прокоф'єва; голови оргкомітету з проведення олімпіади з музично-теоретичних дисциплін; голови оргкомітету Всеукраїнського конкурсу науко-

вих студентських робіт з музичного мистецтва; брав участь у засіданні правління Національної спілки композиторів України.

Член-кореспондент НАМ України **Ж. Ю. Колодуб** у минулому році створила:

- другу редакцію *Концерту для флейти з оркестром у III частинах* (партитура та клавір);

- *Джазову п'єсу для квартету саксофонів*.

Твори композиторки виконувались в Україні та поза її межами: на фестивалі «Музичні прем'єри сезону XXIV» НАС «Київська камерата» прозвучали її «Шість п'єс для струнних», здійснена постановка викладачами та учнями школи мистецтв балету «Снігова королева», а також її показ на сцені київського «Шоколадного будиночку» та відбувся концерт з творів композиторки у Фонді культури України.

Ж. Колодуб провадила громадську, педагогічну та наукову роботу. Вона професор НМАУ ім. П. І. Чайковського, член секції по роботі зі студентами, член комісії з прийому до Національної спілки композиторів України, займалася розробкою рекомендацій щодо добору фортепіанних творів українських композиторів для педагогічного репертуару, науковий консультант докторських дисертацій.

Нею надрукована стаття про творчість М. Й. Сільванського («Дослідження. Досвід. Спогади». – №10. – вид. «Спец. муз. школи ім. М. В. Лисенка»), здійснено співпрацю з режисером О. Ілляшенко над фільмом про творчість композиторів Жанни та Левка Колодубів

Упродовж року Ж. Колодуб брала участь у засіданні Президії НАМ України де виступила з доповіддю, у концертах кафедри з студентами її класу, була головою комісії НСКУ по вихованню дітей та юнацтва. Вона член комісії з присудження премії ім. В. С. Косенка, автор проекту (разом із О. Колодуб) та голова журі конкурсу «Українські композитори – дітям» в рамках фестивалю «Музичні прем'єри сезону» (Національна спілка композиторів України), член Міжнародного товариства «Жінки-композитори світу» (м. Спрингфілд, штат Міссурі, США).

Член-кореспондент НАМ України **І. В. Щербаків** протягом року створив:

- «Симфоніета для великого симфонічного оркестру» (2, 3 частини);

- «Концерт для віолончелі з оркестром»;

- «Концерт для флейти з оркестром» (клавір);

- хоровий твір «Любіть Україну» на сл. В. Сосюри.

У 2014 році було видано його твори: «Концерт для флейти з оркестром» (вид. «Lauren Keiser Music Publishing», Нью-Йорк, США), окремі фортепіанні твори (вид. «Музична Україна», Київ), підготовлено до друку *Концерти № 1, 2 та 3 для фортепіано з оркестром*, клавір «Концерт для флейти з оркестром», «Пісні Азалій» для сопрано з оркестром та «5 п'єс для фортепіано середньої складності» (вид. «Lauren Keiser Music Publishing», Нью-Йорк, США),

Відбувся запис на радіо Кантати для мішаного хору з оркестром «*Stabat Mater*», а також трансляція записів авторських концертів та творів, що звучали на фестивалях в Україні, Польщі, прямі ефіри на Українському радіо.

Твори І. Щербакова виконувались на міжнародних фестях, концертах та авторських вечорах: «Симфоньєтта», I ч. «Аве Марія» для дитячого, мішаного хорів з оркестром, *Соната для скрипки і віолончелі*, *Концерт для*

фортепіано з оркестром № 3, Концерт для фортепіано з оркестром № 3, Соната № 3 для фортепіано, авторський вечір, концертний тур з камерним оркестром Хмельницької філармонії по містах України та Польщі, виконання інструментальних та хорових творів в Україні, Польщі, Бельгії, Литві, Аргентині.

Він брав участь у роботі наукових конференцій із доповідями:

- «*Мова і культура*» на XXIII міжнародній конференції ім. С. Бураги;
- у Спілці польських композиторів про власну творчість та сучасну українську класичну музику;
- участь симпозіумі і практикумі «*Музика минулого і сучасності*»;
- «*Механізми новації у музичній творчості: проблеми інтерпретації*».

Упродовж року І. Щербakov працював в оргкомітетах Міжнародних фестивалей та журі конкурсів. Був музичним директором та спів-головою оргкомітету «Музичні прем'єри сезону», співголовою оргкомітету «Київ Музик Фест», співголовою журі Всеукраїнського конкурсу молодих композиторів ім. І. Карбиця, головою галузевого журі Муніципальної премії «Київ» ім. А. Веделя, членом журі Премії ім. Б. Лятошинського, членом оргкомітету Міжнародного конкурсу ім. В. Горовиця, членом оргкомітету Міжнародного конкурсу диригентів ім. С. Турчака, головою Державної екзаменаційної комісії Одеської державної музичної академії ім. А. Нежданової та Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка.

І. Щербakov здійснював активну суспільно-громадську діяльність як голова правління та перший секретар Національної спілки композиторів України, член громадської гуманітарної ради Київської міськдержадміністрації, голова правління Громадської організації композиторів, художників та режисерів «Митець», член колегії головного управління культури і мистецтв Київської міськдержадміністрації, член опікунської ради Київського муніципального театру оперу та балету для дітей та юнацтва, член наглядової ради Національного ансамблю солістів України «Київська камерата», член наглядової ради Національного камерного ансамблю України «Київські солісти», член художньої ради Симфонічного оркестру Національної Радіокомпанії України, член Національної спілки театральних діячів України, член експертних рад Міністерства культури України по грантам президента України молодим митцям, громадським організаціям тощо.

Відділення понесло втрату – пішов з життя почесний академік **П. І. Муравський** – Герой України, народний артист України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка.

ВІДДІЛЕННЯ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

Протягом 2014 р. діяльність відділення театрального мистецтва здійснювалася згідно з планом роботи, затвердженим Постановою Президії НАМ України (17.01. 2014 р., № 1/1-09) та відповідно до заходів, прийнятих на сесії Загальних зборів НАМ України від 15.03.2014 (№ 1/5-06).

Чисельний склад відділення нараховує 13 осіб, 5 з яких є академіками НАМ України: *О. І. Безгін, Б. М. Козак, Ю. М. Мажуга, Т. Є. Назарова, М. І. Резнікович* та 8 – членами-кореспондентами: *Д. В. Бабаєв-Кальницький, А. М. Венедиктов, Р. Г. Коломієць, М. С. Левитська, Ж. О. Мельников, П. Ф. Панчук, Ф. М. Стригун, Ю. В. Шевченко*. 23 травня 2014 р. з життя пішла н. а. України, академік *О. З. Смолярова*, 22 серпня – академік *Р. Я. Пилипчук*.

Академік-секретар відділення – *М. І. Резнікович*.

В. о. ученого секретаря відділення – *Н. В. Владимірова*.

З нагоди 200-річчя святкування від дня народження Т. Г. Шевченка члени відділення взяли участь у низці творчих акцій та наукових конференцій, серед яких – постановка на сцені Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки вистави «*Всюди один...*» (автор інсценівки та режисер-постановник *М. Резнікович*), постановка у Національному академічному драматичному театрі ім. М. Заньковецької вистави «*Назар Стодоля*» за Т. Шевченком (керівник *Ф. Стригун*), постановка у Дніпропетровському театрі російської драми ім. М. Горького вистави «*Иные духом*» (керівник *Ж. Мельников*), організація та проведення Б. Козаком моновистави «*Послание...*» в Інституті народознавства НАН України та в Українському інституті модерного мистецтва (Чикаго, США) та «*Божественної Шевченківської Літургії*» у Львівській обласній філармонії, постановка *Ю. Шевченком* балету «*Кобзар*» (у 4-х картинах) для симфонічного оркестру та хору.

Відповідно до плану роботи на 2014 р. члени відділення взяли участь у Міжнародній конференції, присвяченій 80-річчю Д. Боровського (організація виставки, показ вистави «*Наполеон і корсиканка*» за участю членів відділення *М. Резніковича, Д. Бабаєва та Т. Назарової*).

У 2014 р. відділення театрального мистецтва організувало та провело акцію «*Мистецтво молодих*», підсумки якої були розглянуті на засіданні Президії від 26 листопада 2014 р. Підготовка та проведення акції, в якій взяли участь кращі молоді спеціалісти, випускники та студенти вищих мистецьких закладів України (Київ, Харків, Львів), були визнані професійними, акція набула широкого розголосу, отримала висвітлення у СМІ (газетні публікації, телерепортажі).

З ініціативи академіка *Б. Козака* у листопаді 2014 р. був проведений міжнародний круглий стіл директорів найстаріших театрів України (Київ, Львів) за участю відомого американського дослідника історії світового театру та арт-менеджменту Франкліна Г. Гідаї. У цьому заході взяли участь академіки *Б. Козак, М. Резнікович, М. Скорик, П. Чуприна*, члени-кореспонденти *В. Гайдатура, Ф. Стригун*.

У звітному році члени театрального відділення підготували ряд колективних монографій та публікацій у наукових збірниках.

Академік НАМ України *О. І. Безгін* протягом року підготував і здійснив такі наукові публікації: «*Культурна політика та мистецька освіта: моделювання процесів*» / Інститут культурології НАМ України, кол. монографія.

– Київ; «Європейські моделі культурного менеджменту та кадрового забезпечення мистецької сфери: світовий досвід та можливості застосування його в Україні» (продовження фундаментального дослідження за темою: «Українська культура і світ: Організаційні проблеми художньої культури» / Інститут культурології НАМ України, кол. монографія (у друці); «Підготовка спеціалістів екранних мистецтв в Україні» // Shota Rustaveli Theatre and Film Georgian State University: 4 (57), 2013 ART SCIENCE STUDIES 4 (57), 2013.

– Тбілісі, Грузія; «Підготовка спеціалістів – екранних мистецтв в Україні» – Єреван, Вірменія; «Критерии оценки творчества будущих мастеров сцены / «Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики». – <http://www.gramota.net/editions/3.html>. – Тамбов, Росія; «Підготовка фахівців і програмне забезпечення навчання менеджерів культурної сфери в Україні / Актуальні проблеми мистецького менеджменту: Зб. наук. праць КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. – Київ; «Аспекти мистецької освіти в сучасному українському соціокультурному просторі: матеріали Всеукраїнського наукового симпозиуму / http://www.icr.kiev.ua/ukr/24_kvintja_Naukovii_simpozium.

Протягом року О. Безгін взяв участь у низці наукових конференцій та круглих столів, симпозиумів, зокрема: наукова конференція «Сучасний театральний процес: проблеми і тенденції розвитку», науково-практична конференція «Актуальні проблеми мистецького менеджменту. Історія, теорія, практика», круглий стіл «Актуальні проблеми сучасного театального процесу», круглий стіл «Репертуарний театр – це минуле чи теперішнє», Всеукраїнський науковий симпозиум «Сучасна модель вищої школи і якість освіти», Міжнародна науково-практична конференція «Екранна творчість у сучасному медіакультурному просторі». О. Безгін також взяв участь у засіданні круглого столу при Французькому культурному центрі в Україні, присвяченому спільним питанням і проблемам у роботі театрів світу, зокрема Франції та України.

За участю О. Безгіна у 2014 р. відбулися такі творчі заходи: 3-й Міжнародний студентський фестиваль театральних та кінематографічних шкіл CLASSFEST, Міжнародний фестиваль театрів ляльок, присвячений 200-річчю від дня народження Г. Х. Андерсена, Четверта сесія Міжнародних театральних шкіл (SINT), XVI Міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії», Сьомий Міжнародний фестиваль театральних шкіл лялькарів, IX Міжнародний театральний фестиваль «Зустрічі в Одесі».

Протягом року О. Безгін брав участь і у багатьох організаційно-культурних заходах на державному рівні: у роботі українсько-китайської підкомісії з питань співпраці у галузі культури між Україною та Китаєм при Міністерстві культури України; у роботі громадської ради при Національній раді з питань телебачення і радіомовлення та Наглядової ради Національної Радіокомпанії України, у роботі підкомісії з театального, кіно-, телемистецтва та естрадно-циркового мистецтва комісії з мистецтва науково-методичної ради.

О. Безгін – ректор Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого, член спеціалізованої ради з захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, член адміністративно-управлінського складу Світового консорціуму ЮНЕСКО Chair-ITI театральних шкіл, головував у підкомісії з театального, кіно-, телемистецтва та

естрадно-циркового мистецтва комісії з мистецтва НМР Міністерства освіти і науки України (020201, 020203, 020209).

Протягом 2014 р. він здійснював керівництво двома аспірантами та двома здобувачами наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. За його участі відбулася зустріч з послом Іраку в Україні Шорш Халід Саїдом з питань подальшої співпраці. Результатом зустрічі стало офіційне визнання дипломів КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого в Республіці Ірак.

У 2014 р. О. Безгіна було нагороджено Почесною відзнакою Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення «За розбудову телерадіоінформаційного простору України».

Академік НАМ України **Б. М. Козак** у 2014 р. виступив організатором декількох вагомих мистецьких заходів, зокрема: презентація книжки «*Театр: історія, теорія, практика*» (антологія текстів польських театрознавців), організація Шевченківської академії до 200-ліття від дня народження Т. Г. Шевченка, організація та проведення відкриття пам'ятної дошки до 150-річчя заснування першого професійного театру «Руська бесіда» на будівлі «Народного дому» у Львові, презентація перекладу українською мовою книжки американських дослідників Оскара Г. Брокетта і Франкліна Г. Гідді «Історія театру» в Науковій бібліотеці ЛНУ ім. І. Франка (у рамках XXI форуму видавців у Львові), у КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого та у Києво-Могилянській академії, презентація видання «Історія українського театру в Галичині» С. Чарнецького в рамках XXI Форуму видавців, організація відкритої лекції на тему «Сучасний американський театр» Ф. Дж. Гідді.

До 200-літнього ювілею Т. Г. Шевченка Б. Козак виступив з моновиставою «*Послання...*» в Інституті народознавства НАН України, в Українському інституті модерного мистецтва, виконав «*Божественну Шевченківську Літургію*», взяв участь у святкуванні днів Івана Франка, в Урочистій академії з нагоди святкування 18-ї річниці Конституції України, у святкуванні 160-річчя від дня народження Марії Заньковецької.

У поточному репертуарі театру відбулася прем'єра вистави «*Король стрільців, або Муза в офсайді*» І. Керницького за участю Б. Козака.

У 2014 р. вийшли друком такі напрацювання Б. Козака: «Олександр Загаров і Державний театр імені Марії Заньковецької (1925–1926) // Науковий вісник КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. – К., 2013, вип. 13; «Гайдамаки» Тараса Шевченка на сцені Національного академічного українського драматичного театру імені М. Заньковецької (1922–1988 рр.)» // Науковий вісник КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. – К., 2014, вип. 14; «Вступне слово: Дві дати – два ювілеї» // Чарнецький С. Історія українського театру в Галичині. Нариси, статті, матеріали. – Львів, 2014; «Духовне Євангеліє нашого народу // Театральна бесіда. – Львів, 2014, № 1(33); «Сила Шевченкової поезії» // Кіно-театр. – Київ, 2014, № 3.

Б. Козак взяв участь у звітній науковій конференції ЛНУ ім. І. Франка з доповіддю «*До історії: театральна студія Театру імені Марії Заньковецької під керівництвом Сергія Данченка*» та у Всеукраїнській науковій конференції «*Тарас Шевченко і світова культура*» з доповіддю «*Гайдамаки*» Тараса Шевченка на сцені театру імені М. Заньковецької (1922–1988)».

Б. Козак ініціював та виступив упорядником таких праць: Чарнецький С. «Історія українського театру в Галичині. Нариси, статті, матеріали» (Львів,

2014. – 584 с.); Пансо В. «Праця і талант у творчості актора» (Львів, 2014. – 276 с.), Брокетт Оскар Г., Гілді Франклін Г. «Історія театру» (10-те видання, Львів, 2014. – 730 с.).

Він виступав членом редакційної колегії «Наукових записок НТШ» (театрознавча секція), головним редактором театрознавчого журналу «Просценіум», членом комітету з Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка, комітету з присудження Львівських обласних премій у галузі мистецтва та літератури, комітету з питань культури при Львівській обласній державній адміністрації, членом Львівського обласного комітету з відзначення 200-ліття Т. Г. Шевченка, Наглядової ради Харківського національного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського, художньої ради Національного академічного драматичного українського театру ім. Марії Заньковецької.

Б. Козак здійснював педагогічну діяльність, викладав курси: «Майстерність актора», «Лекторська майстерність» та «Культура української мови у співі». Він виступив керівником дипломної студентської роботи, здійснивши постановку вистави «Готель між двох світів» Е.-Е. Шмітта.

Про наукові і творчі здобутки митця у 2014 р. вийшли декілька публікацій. Серед них: Т. Козирева «У Львові відкрили пам'ятну дошку до 150-ліття першого українського професійного театру в Галичині» // День. – 2014. – 5 травня; О. Єфімов. «В Україні видали театральну «Біблію» // День. – 2014. – 24 вересня.

Академік НАМ України **Ю. М. Мажуга** протягом 2014 р. був задіяний у виставі «Дерева вмирають стоячи» А. Касони Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки, а також у репетиціях нової постановки театру за п'єсою О. Арбузова «У цьому милу, старому домі» (режисер – М. Резнікович).

Як педагог КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого Ю. Мажуга взяв участь у державних іспитах з майстерності актора (теоретичні та випускні вистави) 3-х дипломних робіт: «Гроза» О. Островський, «Двері грюкають» М. Фермо, «Муха-Цокотуха» К. Чуковського, що відбулися на сцені Навчального театру Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого.

У 2014 р. Ю. Мажуга взяв участь у підготовці випускного вечора студентів КНУТКіТ та вступних іспитів на 5 курс навчання. Під його керівництвом відбувся також випуск вистави Ф. Карінті «Негайно поверніть гроші за навчання».

Академік НАМ України **Т. Є. Назарова** протягом 2014 р. брала участь у низці вистав поточного репертуару Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки: «Школа скандалу» Р. Шерідана, «Пані міністерша» Б. Нушича, «Тепленьке місце» О. Островського, «Наполеон та корсиканка» І. Губача, «Родинна вечеря» М. Камолетті, «Вишневий сад» А. Чехова, «Уявно хворий» Ж.-Б. Мольєра.

Т. Назарова у складі творчого керівництва театру була задіяна у перегляді самостійних робіт, репрезентованих акторами Професійної студії молодого актора при театрі.

Протягом 2014 р. головна творча робота Т. Назарової полягала у створенні образу Юлії – героїні п'єси О. Арбузова «У цьому милу, старому домі» (режисер-постановник вистави – М. Резнікович). Т. Назарова також активно співпрацювала з театральним виданням Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки «Театральное крылечко».

Академік НАМ України, академік-секретар відділення театрального мистецтва **М. І. Резнікович** у 2014 р. здійснював творчу, наукову, педагогічну та громадську діяльність, що включала у себе: виступи на сесії Загальних зборів, Президії та на засіданнях відділення театрального мистецтва НАМ України (з питань сучасних тенденцій розвитку вітчизняного та світового театрального мистецтва, проблем педагогіки); участь у підготовці зведеного плану роботи НАМ України на 2015 р.; участь в упорядкуванні збірників друкованих наукових праць НАМ України; участь у проведенні акторсько-режисерських майстер-класів, виступи з доповідями, інтерв'ю, участь у проведенні мистецьких заходів вітчизняного та міжнародного рівнів; виступи з лекціями, надання інтерв'ю ЗМІ, участь у телевізійних та радіопрограмах з проблем сучасного театрального мистецтва; консультантом з прем'єрних вистав поточного репертуару Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки, зокрема: «Джув'єтта і Ромео» (за мотивами трагедії В. Шекспіра); «Клавдія Шульженко. Старовинний вальс»; «Над прірвою в...»; «Потрібен брехун!» Д. Псафаса; «Ненормальна» Н. Птушкіної; «Варшавська мелодія» А. Зоріна. Крім того, митцем продовжується робота над виставами «У цьому милomu старому домі» О. Арбузова та «Жінка минулих часів» Р. Шиммельпфенніга.

У березні 2014 р. до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка на сцені Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки відбулася прем'єра вистави «*Всюди один...*», автором інсценівки якої та режисером-постановником виступив М. Резнікович.

Він також продовжував педагогічну діяльність, викладаючи такі дисципліни, як майстерність актора та режисера, основи теорії та історії світового театру на акторських, режисерських і театрознавчому курсах. Провів відкриті уроки «Сучасний театральний тренінг» на акторських курсах Національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого та у Професійній студії молодих акторів при Театрі ім. Лесі Українки). М. Резніковичем провадилася попередня підготовча робота над такими виставами: «Цвіркун за піччю» за повістю Ч. Дікенса, «Квадратура кола» В. Катаєва, «Злодії/Ризик» за Е. де Філіппо та Д. Фо.

Протягом 2014 р. вийшли друком публікації, що висвітлювали творчу діяльність М. Резніковича: О. Францева. «Нестримний геній» / Інтерв'ю з М. Резніковичем з приводу постановки вистави «*Всюди один...*» // Театральний концертний Київ. – № 2; Е. Францева. «Пётр Панчук: «Судьба постійно подталакивала мене к Шевченко»: Інтерв'ю з приводу постановки М. Резніковичем спектакля «*Везде один...*» // День. – 14–15 февраль; Е. Францева. «Представление с двумя неизветными»: О постановке М. Резніковичем спектакля «*Везде один...*» // Театральное крыльцо. – № 1; Т. Моцар. «Жива людина, а не монумент»: Про постановку М. Резніковичем вистави «*Всюди один...*» // Театральний концертний Київ. – № 3; І. Чужинова. «Курс сміху»: Щодо вистави «*Жінка та чиновник*» А. Ніколас // Український театр. – № 1; Д. Галкин. «Разговор с классиком о современной Украине» (О постановке спектакля «*Везде один...*». – Еженедельник «2000». – № 11; О. Кармунин. «Михаил Резнікович: «Отделение Крыма – это абсолютно естественно» (Интервью) // Известия. – 21 березня; Н. Соколенко. «Київська пектораль–2013» // Культура і життя. – 28 березня; І. Миличенко. «Михаил Резнікович: Не представляю, что театру будут диктовать политики» (Интервью) //

Сьогодні. – 2 квітня; А. Германова. «Под знаком единства»: О премьере в Театре им. Леси Украинки спектакля «Везде один... Свеча на ветру» // День. – 9 квітня; К. Срібняк. «Голос из зала» (Размышления зрителя о спектакле «Везде один...») // Театральное крыльцо. – № 2; О. Францева. «Простір самоти» // Дніпро. – № 3; Е. Константи нова. «Весь мир – Шекспир: український контекст» // Зеркало недели. – 18 березня; Е. Францева. «Итак, она звалась Джульеттой» // День. – 23 березня; Т. Моцар. «Джульетта і Ромео». Не навпаки...» // Театрально-концертний Київ. – № 5; М. Резнікович. «Покоління азартне, активне, творче» // Театрально-концертний Київ. – № 7; А. Степанов. «Ошибки эпохи кучмозоя» // Аргументы и факты в Украине. – № 28; М. Резнікович. «Артист сказал: «Живите мирно!» – и зал взорвался аплодисментами» // День. – 29–30 серпня; Н. Старосельская. «Тайны Михаила Резніковича» // Иные берега. – № 3 (35); Е. Александрова. «Сочиняем правду» (В Русской драме ищут лжеца-профессионала. Спектакль «Требуется лжец!» Д. Псафаса) // День. – 8 жовтня; О. Александрова. «Пародія на парламент. Друга спроба» // Театрально-концертний Київ. – № 9; О. Вергеліс. «Петр Панчук, «трижды Шевченко» // Зеркало недели. – 10–17 жовтня; Е. Александрова. «Служебный обман» // Театральное крыльцо. – № 5; Е. Александрова. «Вводные процедуры» // Театральное крыльцо. – № 5; Н. Старосельская. «Тайны Михаила Резніковича» // Театральное крыльцо. – № 5; Г. Цымбал. «Знакомая история... предвыборная» // День. – 29 жовтня; Е. Александрова. «Евгений Авдеенко оказался «В плену страстей» (Интервью с М. Резніковичем) // День. – 13 листопада; Н. Владимірова. «Однажды, двадцать лет назад...» // Бульвар. – 30 грудня.

У 2014 р. київське видавництво «Антиквар» випустило друком монографічне напрацювання М. Резніковича «*Записная книжка режиссёра. Продолжение...*», митець також взяв участь у підготовці монографічного видання «*Везде один...*» (матеріали, присвячені роботі над виставою до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка).

Член-кореспондент НАМ України **Д. В. Бабаєв-Кальницький** протягом 2014 р. був активно задіяний у таких виставах Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки: «*Школа скандалу*» Р.-Б. Шерідана, «*Наполеон і корсиканка*» І. Губача, «*Дон Кіхот. 1938 рік*», «*Уявно хворий*» Ж.-Б. Мольєра, «*Останнє кохання*» В. Мухар'ямова, «*Пані міністерша*» Б. Нушича.

Як завідувач кафедри розмовного жанру, він продовжував педагогічну діяльність в Академії естрадного та циркового мистецтва, виступаючи також керівником II та V курсів. На міжнародному театральному фестивалі у Санкт-Петербурзі вистава випускників Д. Бабаєва-Кальницького «Світлі душі» за оповіданнями В. Шукшина стала лауреатом, посівши друге місце.

За звітний період він знявся у телефільмах «*Последняя электричка*» (режисер – О. Гресь) та «*По законам военного времени*» (режисер – М. Мехеда).

Творчості Д. Бабаєва-Кальницького були присвячені дві публікації у виданні «*Театральное крыльцо*» (№ 6, 7).

Член-кореспондент НАМ України **А. М. Венедиктов** упродовж року надавав консультації аспірантам диригентсько-хорового факультету Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського.

Він підготував декілька статей, що презентують надбання української му-

зичної культури, зокрема: «Вдячна пам'ять» (до книги В. Горбатюк «Верьовка-Скрипчинська. Музикант, педагог, людина»), «Спогади про Муравського» (до книги О. Бенч «Павло Муравський»), «Роботать с Симеоновым – было счастье» (до книги «Тема судьбы. Воспоминания современников», автор-упорядник О. Великанова), «В. П. Гонтар – був жадібним до нового» (до книги В. Горбатюк, Д. Федоряченко «Невгамовний Петрович»).

Член-кореспондент НАМ України **Р. Г. Коломієць** у 2014 р. мав такі на-працювання: монографія «*Лесь Курбас*» (з циклу «Вибрані сторінки історії сучасного театру в Україні», вид-во «Фоліо», 128 с.), монографія «*Александр Вертинский*» (вид-во «Фоліо», 128 с.), ним також завершена робота над монографічним виданням «*Театр, объединяющий сердца*», що присвячене Закарпатському російському драматичному театру. До видання перекладів Миколи Лукаша та Олексія Кононенка творів Лопе де Веги «*Фуенте Овехуна*» і «*Собака на сні*» (вид-во «Фоліо») Р. Коломієць написав вступне слово «Чудодійство перекладу як оживлення класики».

У липні 2014 р. Р. Коломієць здійснив постановку вистави «*Суєта*» І. К. Карпенка-Карого на сцені Омського Північного драматичного театру (у власному перекладі, сценічній редакції і музичному оформленні).

Протягом року Р. Коломієць також виступив головою декількох театральних фестивалів: Міжнародного театального фестивалю сценічних першопрочитань «*Коломийські представлення*», Міжнародного фестивалю театрів ляльок «*Подільська лялька*», під час яких ним були проведені майстер-класи.

Як педагог Р. Коломієць продовжує керувати режисерським курсом молодих митців у КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого.

Член-кореспондент НАМ України **М. С. Левитська** упродовж року працювала над створенням художнього оформлення до балету «*Дафніс і Хлоя*» М. Равеля, прем'єра якого відбулася у Національному театрі опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка. Нею створено в авторській техніці понад 80 слайдів-картин для відеоряду вистави та понад 80 костюмів.

М. Левитська запропонувала також нове художнє вирішення та декорації до опери Дж. Верді «*Дон Карлос*» для гастролей національної опери України в Естонії та у Фінляндії. Нею також оформлені 6 концертів, що протягом року відбулися на сцені театру.

У 2014 р. під час проведення пленеру «Україна–Чернігівщина» М. Левитською створено понад 40 живописних картин.

Як викладач Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого М. Левитська розробила поглиблений курс дисципліни «Історія світової та української сценографії» з візуальними матеріалами, що налічують понад 2000 слайдів.

Член-кореспондент НАМ України, художній керівник Дніпропетровського театру російської драми ім. М. Горького **Ж. О. Мельников** у 2014 р. до 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка здійснив постановку вистави «*Иные духом*» (за О. Калініченко). В грудні 2014 р. театр показав передноворічну прем'єру у постановці митця – виставу «*Скамейка*» за п'єсою О. Гельмана.

У 2014 р. вийшли друком такі матеріали про діяльність Ж. Мельникова: Л. Степовичка. «Усім нам вкупі на землі...» (Театральна Шевченкіана на Дніпропетровщині); Ю. Кокотко. «Любимый и одинокий Тарас» // Днепр вечерний. – 2 квітня; Т. Абрамова. «Якби ви вчилися так, як треба», Ю. Кокошко

«Мантя для Жана» // Днепр вечерний. – 27 березня; Ю. Кокошко «Мир нашому дому – Україні!» // Днепр вечерний. – 5 грудня; Н. Біловицька. «Разом прочитали «Листи Тев'є-молочника» // Урядовий кур'єр.

Член-кореспондент НАМ України **П. Ф. Панчук** у 2014 р. виступив у прем'єрній виставі Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка «Хазяїн». У виставі Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки «Всюди один» П. Панчук створив образ Т. Г. Шевченка.

Протягом року він також взяв участь у зйомках документальних та художніх фільмів: «Милі мої українці», «Невідомий Грінченко», «Поводир».

У 2014 р. П. Панчук неодноразово виступав на радіо- та телеефірах: радіопередачах «Прості істини», «Портрети», «В гостях у актриси Лариси», телепередачі «Шевченко проРОСК», дав декілька інтерв'ю телеканалу «Культура».

Протягом року він здійснив постановку вистави «В селі Анатівка» (за твором Шолом-Алейхема «Тев'є-молочник») у народному театрі с. Лобачівка Волинської області, виконавши у ній головну роль. Спектакль також було показано у Луцьку на ювілеї газети «Волинь».

У 2014 р. вийшли друком такі публікації про П. Панчука: О. Францева. «Доля постійно підштовхувала мене до Шевченка» // День. – № 27–28, 24 лютого; «Простір самоти» // Дніпро. – № 3; А. Германова. «Під знаком єдності» // День. – № 64, 9 квітня; Я. Тимошук. «Скажіть слово «Всевишній» так, щоб глядачі відчули його присутність» // Волинь. – 14 серпня; В. Лис. «Дякуємо, що хоча б на 2 години забули про війну» // Волинь. – № 94, 28 серпня; О. Вергеліс. «Панчук – тричі Шевченко» // Дзеркало тижня. – 10 жовтня.

Член-кореспондент НАМ України **Ф. М. Стригун** протягом 2014 р. продовжував керувати Національним академічним драматичним театром ім. М. Заньковецької, формуючи репертуар цього колективу. За звітний період на сцені театру відбулися прем'єри вистав: «Назар Стодоля» Т. Шевченка, «Пропала грамота» І. Драча, «Диво-квітка» Н. Боймук, «Ярославна – королева Франції» В. Соколовського, «Король стрільців» І. Керницького, «Циліндр» Е. де Філіппо, «Апетит на черешні» А. Оседської. Безпосередньо як режисер Ф. Стригун здійснив постановку вистав «Назар Стодоля» та «Циліндр».

Протягом 2014 р. він також виконував обов'язки голови міжобласної спілки театральних діячів України Західного регіону, здійснив низку виступів на радіо та телебаченні, в періодичній пресі.

Ф. Стригуном був підготовлений і записаний авторський диск «Поезія Т. Г. Шевченка». Він взяв участь у зйомках художнього фільму О. Саніна «Поводир», продовжував працювати над книгою «Життєське море», що присвячена власному шляху у мистецтві та творчості н. а. України Т. Й. Литвиненко.

Член-кореспондент НАМ України **Ю. В. Шевченко** у 2014 р. працював над балетом «Кобзар» (у 4-х картинах) для симфонічного оркестру та хору. Ним також створенні такі музичні твори: «Думи мої, думи...» (для сопрано та камерного оркестру), «Батарські пісні» (сюїта для скрипки соло та струнного оркестру), «Ми є!» (для скрипки соло та струнного оркестру), «Така її доля» (музика до вистави Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка).

ВІДДІЛЕННЯ КІНОМИСТЕЦТВА

Протягом 2014 р. робота відділення здійснювалась відповідно до плану, затвердженого Президією Національної академії мистецтв України, та плану заходів на виконання рішень сесії Загальних зборів НАМ України.

Станом на 31 грудня загальний чисельний склад відділення кіномистецтва нараховує 13 осіб (4 дійсні члени /академіки/: Р. Г. Балааян /академік-секретар/, К. Г. Муратова, В. А. Скуратівський, Г. П. Чміль, та 9 членів-кореспондентів: В. Г. Ілленко, М. Г. Ілленко, О. І. Коваль, В. С. Криштофович, В. З. Новак, В. П. Олендер, О. Б. Фіалко, Д. Я. Черкаський, І. Б. Зубавіна /учений секретар відділення/).

Робота відділення протягом звітнього року була сфокусована на таких базових напрямках, як творча практика фільмотворення, запровадження теоретичних розвідок у царині кінознавчої науки та культурології, проведення організаційних заходів.

Відповідно до плану роботи відділенням кіномистецтва було проведено Всеукраїнську міждисциплінарну науково-творчу та практичну конференцію «Молоде мистецтво» України: проблеми реалізації творчого потенціалу випускників мистецьких вишів» як спільний захід Інституту проблем сучасного мистецтва та Інституту культурології НАМ України. Під час конференції виступили з доповідями члени відділення Г. П. Чміль, В. А. Скуратівський, О. Б. Фіалко, І. Б. Зубавіна та ін.

Візуальні та текстові матеріали конференції розміщено на офіційному сайті ІПСМ НАМ України.

Важливою ініціативою відділення кіномистецтва було обговорення питання «Про діяльність науковців НАМУ в контексті завдань концептуального мистецького аналізу сучасного екранного процесу», розгляд якого відбувся на засіданні Президії НАМ України (Постанова від 20 червня 2014 р. № 8/34–09).

У довідці, поданій на розгляд Президії, зокрема, наголошувалося, що творчий потенціал науковців НАМ України покликаний задавати професійний рівень осмислення різнопланових процесів, що відбуваються в мистецтві та мистецтвознавчій думці.

Відділення займає активну позицію в питаннях розвитку вітчизняної кінематографії. З ініціативи академіка-секретаря відділення Р. Г. Балааяна було запроваджене звернення до Віце-прем'єр-міністра України з гуманітарних питань, міністра культури України В. А. Кириленка з пропозиціями щодо додаткових заходів, які визначатимуть стратегічний напрям подальшого розвитку вітчизняної кіноіндустрії через удосконалення законодавчої бази та введення в дію вже означених у Законі України «Про кінематографію» пріоритетів.

Відділення провело низку культурних заходів, серед яких: перегляд фільму Михайла Ілленка «ТойХтоПройшовКрізьВогонь» з подальшим обговоренням, проведення культурно-мистецького заходу «Тарас Шевченко: погляд з XXI століття».

До 200-річчя Тараса Шевченка відділення провело цикл *кінопереглядів до ювілею Кобзаря*, в рамках якого було продемонстровано роботи майстрів-професіоналів з колекції фільмів «Шевченко 200», створеної на замовлення Держкіно України.

Під час проведення «Фестивалу науки – 2014» було показано і обговорено у форматі круглого столу програму студентських фільмів, а також фільм –

номінант на отримання Державної премії імені О. Довженка «Присмерки».

Члени відділення упродовж року брали участь у розробці сценаріїв різноманітних публічних акцій та мистецьких подій, працювали в селекційних комісіях, експертних радах, журі та оргкомітетах міжнародних та національних конкурсів, форумів та фестивалів.

Узагальнено результати роботи відділення у 2014 р. виглядають наступним чином: рецензування художніх творів (190), участь у міжнародних та вітчизняних кінофестивалях (28 разів), участь у конференціях та круглих столах (17), участь у роботі спецрад, експертних художніх рад, редколегій тощо (27). Оприлюднено 115 наукових, газетних та журнальних публікацій, упорядковано 2 колективні монографії, 4 книги перебувають у роботі, підготовлено 15 кіносценаріїв, завершено виробництво фільму «Це я» (продюсер та дистриб'ютор – О. Б. Фіалко), створено 5 анімаційних фільмів до анімаційної комп'ютерної гри «Збирач ОденІв» (автор – Д. Я. Черкаський), документальний фільм М. Г. Іллєнка «Далі буде!», 5, 6, 7, 8 серії фільму В. П. Олендера «Костянтин Степанков. Спомини після життя»; в роботі перебувають ігрові фільми «Безмовність» В. С. Криштофовича та «Толока» М. Г. Іллєнка.

Загальний звіт відділення кіномистецтва доповнюють індивідуальні звіти членів відділення.

Академік НАМ України **Р. Г. Балаян** протягом року очолював роботу відділення кіномистецтва та роботу телекінорадіокомпанії «Іллюзіон-фільмз». Завершив створення дворічних Вищих кінорежисерських курсів у Вірменії. Був головою журі 9-го Міжнародного фестивалю авторських фільмів «*BIAFF 2014*».

Видавництво «Дух і Літера» готує до перевидання книги Зари Абдуллаєвої «Жива натура» (1989), присвячену життю і творчості Р. Балаяна. Дав online інтерв'ю журналу «Elegant New York». Матеріал Р. Балаяна «Мужское признание» надруковано в журналі «Домашний очаг». Бесіду «Про життя, країну і кіно» оприлюднено в рубриці «Персона» видання «Эхо Москвы». Був запрошений гостем ток-шоу «Люди. Hard Talk» на телеканалі «112 Україна». Матеріал про Романа Балаяна: «Деякі мої друзі почали соромитися того, що вони росіяни» – про мистецтво та його вплив на політику – вийшов в ефірі «24 каналу». Інтернет-видання «Публичные люди» оприлюднило матеріал «Роман Балаян про Міхаїлова: влада сама до нього тягнеться». «Роман Балаян: «Буду підтримувати своїх студентів за умови творити на батьківщині». Ексклюзив агентству «Новини–Вірменія» про Єреванський міжнародний кінофестиваль «Золотий абрикос», творчі плани та «польоти уві сні та наяву».

Академік НАМ України **К. Г. Муратова** у 2014 р. була вшанована премією «Білий слон» Гільдії кінознавців і кінокритиків Росії, отримала приз молодих кінокритиків за фільм «Вічне повернення» (2014). Отримала приз «Золотий Дюк» за внесок у кіномистецтво на *Одеському Міжнародному кінофестивалі*. Узяла участь у презентації книги французької авторки про Кіру Муратову, що була презентована в Парижі. У російській книгарні «Глоб» (Париж, Бульвар Бомарше, 67) Кіра Муратова читала «Тотальний диктант». Дала інтерв'ю «Новій газеті»: «Кіра Муратова: «Пусть оставят Украину в покое» про ситуацію в Україні та про поведінку російського керівництва.

До 80-річчя режисера Одеської кіностудії Кіри Муратової місцевий кінотеатр «U-Cinema» показав ретроспективу фільмів режисера. На Одеській

кіностудії відбулась ретроспектива фільмів Кіри Муратової, приурочена до ювілею режисера. З нагоди ювілею Кіра Муратова отримала Почесну відзнаку Одеського міського голови ім. Г. Г. Маразлі II ступеня. Ім'я Кіри Муратової було увічнено на Алеї Зірок Одеси, яка була відкрита до 220-річчя міста. Життю та творчості Кіри Муратової було присвячено телепередачі на телеканалі «Россия К» у рубриці «Новости культуры», на Першому українському інформаційному та на «Еспресо ТВ». Матеріали про К. Муратову вийшли друком у таких виданнях, як УНІАН: «В Одесі режисер Кіра Муратова відзначає свій 80-річний ювілей», а також були оприлюднені на низці сайтів, зокрема матеріал на світоглядному порталі «Рідна країна», матеріал «До ювілею Кіри Муратової на Одеській кіностудії пройде ретроспектива фільмів режисера» на офіційному сайті м. Одеси; інтерв'ю К. Г. Муратової під назвою «Режисер Кіра Муратова: «Я на боці цього народу, я з Майданом» розміщено на сайті «Прспорт»; РІА «Новости»: «Кіра Муратова отмечает свое 80-летие». До ювілею режисера у виданні «Аргументи і факти», в рубриці «Легендарные актеры и режиссеры кино» опубліковано матеріал «Вне конкурса. Странная и неудобная Кира Муратова».

Академік НАМ України **В. А. Скуратівський**: протягом звітного періоду викладав у КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого основи теорії кіно – з імплікаціями до цього курсу найновіших здобутків кінознавчих дисциплін. Керував кількома аспірантами, що працюють над дисертаціями. Виконував обов'язки члена вченої ради Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України та члена редакційної ради часописів «КіноТеатр» і «Всесвіт». Брав участь у кількох наукових проєктах мистецтвознавчих, літературознавчих, філософських та філологічно-лінгвістичних закладів. Виступив з доповідями на пленарних засіданнях Міжнародної наукової конференції «Сучасна філологія, парадигми, напрямки, проблеми» на тему «Про спадковість київського кола інтелектуалів» (КНУ ім. Т. Шевченка). Участь у науково-практичній конференції до 200-річчя від дня народження М. Ю. Лермонтова з виступом на тему «М. Ю. Лермонтов: спроба цілісного історико-літературного портрета». Брав участь у кількох круглих столах у редакція часописів «КіноКоло», «Філософська думка», у Спільці кінематографістів України, в Інституті екранних мистецтв КНУТКіТ тощо. Дав кілька десятків інтерв'ю українським і зарубіжним часописам, різного роду Інтернет-виданням, подав кілька історико-культурних нарисів для вітчизняного телебачення («Культура», «Перший канал», «Тарас Шевченко», «Письменник Бабель і Україна» та ін.). Прочитав цикл лекцій у Відкритому університеті Майдану і брав участь у гуманітарних акціях руху «Перше Груня» (проєкт багатомовного видання творчої спадщини видатного українського письменника-перекладача Миколи Лукаша та ін.). Розпочав курс лекцій у рамках культурного проєкту «Національні літератури: стратегія, тактика, практика».

Серед основних публікацій В. А. Скуратівського (2014 р.): Містагог національної самоідентифікації. Із нотаток про «народознавство» Тараса Шевченка // Філософська думка. – 2014. – № 1. Репертуарні сигнали національної катастрофи // КіноТеатр. – 2014. – № 2 (112). Тіні забутих фільмів // Екранний світ Сергія Параджанова: 36 статей. – К., 2014. Найсуперечливіший і найпривабливіший // Изгой Віктор Некрасов у спогадах сучасників. – К.: Дух і літера, 2014. Довженко А. Дневниковые записи 1939–1956. Щоденникові записи

1933–1956 // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – К., 2013. – Вип. 12. Триада и тандем (послесловие) // Панченко Ирина, Рыбакина Ксения. Влюбленные в театр. – Филадельфия, 2014. Подвижник українського кіно. Пам'яті Леоніда Череватенка // КіноТеатр. – 2014. – № 4 (14). Геоестетичний циферблат Сергія Параджанова: від Баакан через Карпати до Ардебіля // Кінематографічні студії. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2014. – Вип. 1: Сергій Параджанов і Україна. Із нотаток до трилогії Юрія Щербака // Щербак Юрій. Час Тирана. – К.: Ярославів Вал, 2014. Український погляд на кіно Польщі: круглий стіл // КіноТеатр. – 2014. – № 5 (115). Із нотаток про одну кінознавчу біографію // Мусієнко Оксана Степанівна: матеріали до біографії. – К.: Логос, 2014. Архітектурні історичні міражів. Із нотаток до трилогії Юрія Щербака // Літературна Україна. – 2014. – № 37–38. До проблеми національних «автопортретів» кінематографічними засобами // КіноТеатр. – 2014. – № 6 (116). Комічне. Конструктивізм. Композиція. Кончаловський Дмитро. Кончаловський Андрій: статті // Енциклопедія Сучасної України. – Т. 15 (підписано до друку).

Академік НАМ України **Г. П. Чміль**: здійснювала упорядкування *збірників наукових статей*: Організаційні і самоорганізаційні аспекти культуротворення: Досвід інтерпретації: Зб. наук. праць ІК НАМ України (співупорядник разом з Ю. П. Богущким); Міждисциплінарне пізнання закономірностей сучасного екранного дискурсу: Зб. наук. праць ІК НАМ України (співупорядник разом із І. Б. Зубавіною).

Статті у фахових виданнях: Прирощення філософського дискурсу екранного реальності // Міждисциплінарне пізнання закономірностей сучасного екранного дискурсу: Зб. наук. праць ІК НАМ України (0,8 друк. арк.). Трансформація життєвого світу сучасної людини: віртуалізаційний контекст // Організаційні і самоорганізаційні аспекти культуротворення: Досвід інтерпретації. – Зб. наук. праць ІК НАМ України (0,8 друк. арк.). Зміна парадигми чуттєвості у просторі екрану // Культурологічна думка ІК НАМ України (1 друк. арк.).

Виступи на радіо і телебаченні: участь у теледебатах з проблем наповнення інформаційного простору національним кінопродуктом та інтерв'ю на телеканалі «1+1». Виступ на радіоканалі «Культура»: «Проблемне поле українського кіно».

Участь у конференціях: участь у роботі Всеукраїнської науково-теоретичної конференції з міжнародною участю «Інституційні засади процесів культуротворення в Україні: ХХ–ХХІ ст. – етапи та напрямки розвитку». Виступ на тему «Діалогічність екрану: метанаратив» (тези розміщено на сайті). Участь у роботі Всеукраїнської науково-теоретичної конференції з міжнародною участю «Діалог культур в контексті глобалізації». Виступ на тему: «Конструктиві-деструктиви екранної культури: контекст діалогу» (тези розміщено на сайті). Участь у роботі XV Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах». «Виступ на тему: Г. Сковорода і О. Довженко: філософський діалог у сучасних соціокультурних контекстах» (подано тези виступу). Участь в організації та проведенні Всеукраїнської міждисциплінарної науково-творчої та практичної конференції «Молоде мистецтво» України: проблеми реалізації випускників творчих вишів». Виступ на тему «Конструктиві-деструктиви Болонської системи в мистецькій освіті».

Участь у круглих столах: участь у круглому столі Інституту культурології НАМ України «Шевченкова людина в сьогоденні: пошуки автентичної ідентичності». Участь в організації та проведенні культурно-мистецького заходу «Тарас Шевченко: погляд з ХХІ століття». Участь у роботі круглого столу «Медіа як інституційна засада культуротворення: нове і традиційне». Участь у круглому столі за результатами кіноперегляду в НАМ України програми студентських фільмів з наступним обговоренням. Участь у круглому столі після перегляду фільму – номінанта на отримання Державної премії імені О. Довженка «Присмерки».

Працювала в таких наукових та експертних радах: вчена рада Інституту культурології НАМ України, вчена рада Центру культурних досліджень при Міністерстві культури України, експертна рада з проблем кіно при Міністерстві культури України (при Державній агенції з проблем кіно), спеціалізована рада із захисту дисертацій при Інституті філософії НАНУ. Була головою Державної кваліфікаційної та екзаменаційної комісії в Київському міжнародному університеті зі спеціальності «Кіно-, телемистецтво».

Участь у роботі редколегій таких видань: збірник наукових праць НАМ України «Мистецькі обрії: науково-теоретичні праці і публіцистика», журнал «Культурологічна думка» ІК НАМ України, журнал «Кіно-Театр».

Г. Чміль здійснювала керівництво докторантом, опонування дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук М. Ю. Дмитренка на тему «Корпоративна культура у констеляціях пізнього модерну: філософсько-антропологічні експлорації» та дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук В. О. Крилової на тему «Кіно і телебачення як феномен екранної культури». Підготувала титульне рецензування монографії В. М. Купрійчука «Формування концепції гуманітарної політики. 18–20 роки ХХ ст.». Протягом року очолювала роботу відділу світової культури та міжнародних культурних зв'язків Інституту культурології НАМ України. Написала 4 відгуки на автореферати дисертацій. Була членом приймальної комісії НСКУ, здійснювала наукове керівництво 2 дипломними роботами на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» у КНУТКиТ ім. І. К. Карпенка-Карого.

Член-кореспондент НАМ України **І. Б. Зубавіна** працювала ученим секретарем відділення кіномистецтва України. Вона – співупорядник збірника наукових праць ІК НАМ України «Міждисциплінарне пізнання закономірностей сучасного екранного дискурсу».

Статті у фахових виданнях: *Победа чувственного Хаоса над бесчувственным Логосом в эстетике киноавангарда 1920-х // Вестник Полоцкого государственного университета. Серия Е: Педагогические науки. – Полоцк, 2014. – № 15. Кіноархетипіка // Українська енциклопедія етномистецтвознавства та культурології: У 5 т. – К.: НАМУ, НАКККіМ, ІК, 2014. – Т. 2. Статтю «Візуальні коди постмодернізму та їх інтерпретація в арт-авангардних проєктах Метью Барні» подано до збірника наукових праць ІК НАМ України (у друці). Повернення «Великого німого», або Чому безсловесне кіно стало трендом // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки: Мистецькі обрії 2014: Зб. наук. праць / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2014. – Вип. 6 (17). Берлінські паралелі // Сучасне мистецтво: Наук. зб. / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2014. – Вип. X. Історія зарубіжного кіно:*

Програма // МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія: Зб. наук. праць з мистецтвознав. і культурології / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2014. – Вип. 10. Кіноекран як сфера репрезентації архетипових мотивів та міфологічних образів // Мистецька освіта: Сучасні проблеми художньої освіти в Україні: Зб. наук. праць / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2013. – Вип. 9.

Статті у масових виданнях, розміщених на сайтах: Фестивалі. Німецька квота для Золотого Ведмедя // Дзеркало тижня. – 2014. – 24 січ. Берлінале: Україна в Кампусі // Дзеркало тижня. – 2014. – 31 січ. Випробування Ларсом фон Трієром // Дзеркало тижня. – 2014. – 14 лют. Авторське кіно потрапило в поле зору влади, яка використовує його у власних інтересах [Інтерв'ю з кінокритиком Андрієм Плаховим] // Дзеркало тижня. – 2014. – 3 черв. Пекін диктує Берліну. «Чорний вугіль тонкий лід» отримує Золотого Ведмедя // Дзеркало тижня. – 2014. – 21 лют.

Участь у конференціях: участь в організації та проведенні конференції «Мистецькоосвітня складова інноваційної стратегії України» (як президент Асоціації діячів кіноосвіти і медіапедагогіки України), виступ на тему «Майстер-клас як ефективна методологія в системі неформальної кіноосвіти та медіапедагогіки». Участь в організації та проведенні Всеукраїнської міждисциплінарної науково-творчої та практичної конференції «Молоде мистецтво» України: проблеми реалізації випускників творчих вишів», виступ на тему «Неформальні обшири мистецької освіти: студійний рух у кіно». Участь у роботі науково-практичної конференції «Інституційні засади процесів культуротворення в Україні: ХХ–ХХІ ст. – етапи та напрямки розвитку», подано тези виступу на тему «Інтернет-мережа як інституція сучасного культуротворення. Конструктивні та деструктивні аспекти». Участь в організації та проведенні культурно-мистецького заходу «Тарас Шевченко: погляд з ХХІ століття». Участь в організації та проведенні кінопереглядів в НАМ України: було показано з подальшим обговоренням на круглому столі програму студентських фільмів, а також фільм – номінант на отримання Державної премії ім. О. Довженка «Присмерки».

Участь у роботі вчених, експертних та спеціалізованих рад: вчена рада ІПСМ НАМ України, експертна рада з проблем кіно при Міністерстві культури України, спеціалізована рада із захисту кандидатських дисертацій при ІПСМ НАМ України, була головою Державної кваліфікаційної та екзаменаційної комісії в Київському міжнародному університеті зі спеціальності «Кіно-, телемистецтво».

Участь у роботі редколегій: МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія: Зб. наук. пр. з мистецтвознав. і культурології; Сучасне мистецтво; Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини; Сучасні проблеми художньої освіти в Україні; Художня культура. Актуальні проблеми.

Участь у роботі журі кінофестивалів: член журі ХХІІІ Міжнародного дитячого, молодіжного фестивалю аудіовізуальних мистецтв «Кришталеві джєрєла».

Наукове керівництво роботами аспірантів: 30. Керівництво дисертаційною роботою аспірантки ІПСМ НАМ України Г. В. Циби та роботою аспірантки КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого А. О. Пашенко. Член приймальної комісії до аспірантури ІПСМ НАМ України.

Наукове керівництво 2 дипломними роботами на здобуття освітньо-

кваліфікаційного рівня «магістр», спеціальність «Кінознавство», КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. Рецензія на планову тему ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України «Модифікації реалізму в екранних мистецтвах», заплановану до виконання відділом кіномистецтва і телебачення на 2014–2016 рр. Рецензія на пакет навчально-методичного забезпечення з курсу «Монтаж», Київський міжнародний університет. Рецензія на колективну монографію «Історія українського кінематографа» (т. 2) колективу авторів ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Рецензія на статтю кандидата мистецтвознавства, доцента, професора Г. П. Погребняк. Відгук на автореферат дисертації Л. С. Гоц «Репрезентація магії в сучасній медіакультурі», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата культурології.

Член Комітету з присудження Державної премії ім. Олександра Довженка. Очолювала Асоціацію діячів кіноосвіти та медіапедагогіки України. Підготовка навчальних, робочих програм в Інституті екранних мистецтв КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. Прочитала три відкриті лекції аспірантам ІПСМ та одну – в рамках *Фестивалю науки НАНУ*. Була офіційно акредитована на *Міжнародному берлінському кінофестивалі* (лютий).

Член-кореспондент НАМ України **В. Г. Ілленко** продовжував викладацьку діяльність та керівництво групою студентів зі спеціальності «Операторська майстерність». Узяв участь у Всеукраїнській міждисциплінарній науково-творчій та практичній конференції «*Молоде мистецтво*» України: *проблеми реалізації випускників творчих вишів*. Неодноразово брав участь у підготовці та проведенні презентацій студентських робіт з подальшим професійним обговоренням.

Член-кореспондент НАМ України **М. Г. Ілленко** протягом 2014 р. продовжував роботу над фільмом «*Толока*» (екранізація балади Тараса Шевченка «У тієї Катерини хата на помості»). Крім інтерв'ю і коментарів у пресі та на телебаченні, на своїй сторінці у Facebook («*Михайло Ілленко*») розмістив понад 20 матеріалів публіцистичного характеру, присвячених проблемам екранізації творів Тараса Шевченка. Протягом зими і весни 2014 р. брав участь у звільненні студентів університету від кримінального переслідування за участь у Революції Гідності. Під час Революції Гідності разом з групою ентузіастів зробив документальний фільм «*Далі буде!*» (12,5 тисяч переглядів за рік на YouTube). Разом зі студентами КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого здійснив поїздку до Праги на запрошення *Празького Міжнародного кінофестивалю* з фільмами, що розповідають про Революцію Гідності. Відбувся кінофестиваль «*Відкрита Ніч – дубль 17*», засновником і постійним організатором якого є М. Ілленко; програму фестивалю фільмів було відтворено на екранах кіноклубів у 23 містах України і за кордоном (Варшава). Протягом року відбувалися покази фільму М. Ілленка «*Той Хто Пройшов Крізь Вогонь*» в Україні та за кордоном. Організовано кілька переглядів у зоні АТО.

Член-кореспондент НАМ України **О. І. Коваль** протягом року очолював роботу відділу екранних мистецтв НАМ України. Брав участь у Всеукраїнській міждисциплінарній науково-творчій та практичній конференції «*Молоде мистецтво*» України: *проблеми реалізації випускників творчих вишів*. Участь у Міжнародній науково-практичній конференції «*Екранна творчість у сучасному медіакультурному просторі*». Участь у круглих столах з результатами кінопереглядів у НАМ України. Член Вченої ради КНУТКіТ ім. І. К.

Карпенка-Карого. Протягом року працював у Державній кваліфікаційній та екзаменаційній комісії кафедри кінорежисури та кінодраматургії Інституту екранних мистецтв КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. Член редколегії Наукового вісника КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого та видань ІПСМ. Очолював журі XIV Міжнародного кінофестивалю «Кінолітопис». Член приймальної комісії до асистентури-стажування при КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. Підготував рецензію на монографію Сергія Марченка про цикл кінофільмів «Невідома Україна». Очолював роботу кафедри кінорежисури та кінодраматургії КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. Здійснював керівництво проектами в асистентурі КНУТКіТ.

Член-кореспондент НАМ України **В. С. Криштофович** працював над сценарієм фільму під умовною назвою «Безмолвіє». Брав участь у Всеукраїнській міждисциплінарній науково-творчій та практичній конференції «Молоде мистецтво» України: проблеми реалізації випускників творчих вишів». Представляв фільм «Про нього» («О нем») на VI Міжнародному фестивалі кіно- і телепрограм для сімейного перегляду ім. Валентини Леонтьєвої «От всей души». Працював у рейтинговій комісії Національної спілки кінематографістів України. Член комітету з присудження Державної премії ім. О. Довженка.

Член-кореспондент НАМ України **В. З. Новак** брав участь в *Одеському кінофестивалі*. У програмі «Забуті шедеври» було представлено фільм «Дика любов» (1993), провадив зустрічі з глядачами та учасниками фестивалю. Читав лекції на кінофакультеті Одеської юридичної академії.

Член-кореспондент НАМ України **В. П. Олендер** створив чотири серії фільму «Костянтин Степанков. Спомини після життя» загальним обсягом понад 4 години екранного часу. Здійснив прем'єру документального кінороману «Костянтин Степанков. Спомини після життя» з подальшим обговоренням. Підготував текстові матеріали споминів К. Степанкова про видатних діячів вітчизняного кінематографа (Ю. Ілленка, І. Миколайчука, А. Роговцеву) та фотоілюстрації до тексту. Підготував до друку у збірнику наукових статей НАМ України «Мистецькі обрії» статтю про творчий шлях кінорежисера Артура Войтецького. У газеті «За київським часом», у рубриці «Співрозмовник», опубліковано статтю «Кінорежисер Віктор Олендер». Узяв участь у передачі «Територія кіно» (телеканал «Культура»), а також у телепередачі, присвяченій екстрасенсам («Паралельний світ»). Знявся у фільмі «Геній з Харкова: Ф. Соколов» (цикл «Острови», режисер – Т. В. Скабара). У газеті «День» опублікував статтю «XX век глазами Степанкова. Режиссер Виктор Олендер: «С его уходом рухнул «мост», соединивший гигантские исторические и культурные пласты». На сайті «Украина аномальная» опублікував матеріал «В поисках пришельцев» – забытая украинская сенсация», присвячений членам творчої команди резонансного фільму. Брав участь у створенні програм на телеканалі УТР: «Покликання: Віктор Олендер про Костянтина Степанкова».

Член-кореспондент НАМ України **О. Б. Фіалко** – голова оргкомітету Міжнародного кінофестивалю «КРОК». Здійснював роботу над фільмом «Це я» як продюсер та дистриб'ютор. Очолював керівництво «Сінема» (орган з колективного управління авторськими правами кінематографістів). Брав участь в *Одеському МКФ* у програмі «Work and progress», у МКФ «Молодість», у МКФ в Анкарі (Туреччина) з фільмом «Це я» та в роботі громадської ради Національної ради з питань телебачення та радіомовлення. Головував в Оскарівсько-

му комітеті України. Дав інтерв'ю телеканалам «5 канал», «Інтер», «ICTV» тощо, радіо та друкованим ЗМІ. Брав участь у громадських акціях (Майдан, підтримка кінотеатру «Жовтень»), у роботі кіноринків, у наукових конференціях «Молоде мистецтво» України: *проблеми реалізації творчого потенціалу випускників мистецьких вишів* та «Екранна творчість в сучасному медіакультурному просторі».

Член-кореспондент НАМ України **Д. Я. Черкаський** узяв участь у VI Міжнародному фестивалі кіно- і телепрограм для сімейного перегляду ім. Валентини Леонтєвої «*От всей души*». Працював над анімаційною комп'ютерною грою «Збирач Оденів» (анімація, музичне оформлення, режисура, сценарні розробки тощо). Президент Міжнародного кінофестивалю «КРОК». Брав участь у підготовці та проведенні «Віддуння КРОКу в Києві», у 4 круглих столах з проблем анімації у рамках МКФ «КРОК», а саме: «*Перспективи комерційної анімації*», «*Анімаційні серіали*», «*Анімація та комп'ютерні ігри*», «*Проблеми любительської анімації*», у Всеукраїнській міждисциплінарній науково-творчій та практичній конференції «Молоде мистецтво» України: *проблеми реалізації випускників творчих вишів*. Дав кілька інтерв'ю ЗМІ: телеканалам «Інтер», «Перший національний» тощо. Кілька матеріалів оприлюднено на сторінках газет «Сьогодні», «День». Здійснив виступ з проблем анімації на політичному каналі України «112».

ВІДДІЛЕННЯ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МИСТЕЦТВ

У 2014 році робота відділення теорії та історії мистецтв здійснювалася відповідно до плану роботи НАМ України, затвердженого постановою Президії від 17.01. 2014 р. та плану заходів по виконанню Постанови Загальних зборів НАМ України (Постанова Президії НАМ України від 04.04. 2014 р.).

Загальний чисельний склад відділення теорії та історії мистецтв НАМ України нараховує 18 осіб. Із них 5 – академіки: О. К. Федорук, Л. С. Міляєва, М. О. Криволапов, Н. М. Корнієнко, Н. О. Герасимова-Персидська та 13 – члени-кореспонденти: В. А. Овсійчук, М. Р. Черкашина-Губаренко, О. В. Сокол, Т. В. Кара-Васильєва, А. К. Терещенко, О. С. Мусієнко, М. М. Дьомін, В. М. Гайдатура, О. С. Зінкевич, Г. Г. Стельмацук, В. А. Бітаєв, С. Й. Поріцька (Грица), І. М. Юдкін.

Академік-секретар відділення – О. К. Федорук, учений секретар відділення – Н. В. Владимірова.

Хід виконання плану роботи відділення у 2014 р. було розглянуто на засіданнях Президії НАМ України, отримавши схвальне рішення. Роботу відділення було зосереджено за двома основними напрямками: творчо-організаційним та творчо-науковим.

У 2014 р. відділення взяло участь: у підготовці та проведенні Загальних зборів НАМ України (підготовка матеріалів для щорічного видання «Вісник НАМ України»); була організована виставка мистецтвознавчих досліджень членів відділення – Лауреатів Національної премії Тараса Шевченка; до Дня науки була організована виставка мистецтвознавчих та культурологічних наукових робіт членів відділення. Члени відділення долучились до заходів з нагоди

Фестивалю науки; підготували та провели круглий стіл «Головні тенденції та потенціал сучасного театрознавства» у межах щорічної акції «Мистецтво молодих»; за участі членів відділення (І. Безгіна – заст. голови редколегії, О. Федорука, М. Криволапова, Л. Міляєвої, М. Дьоміна) сформований альманах «Актуальні проблеми мистецтвознавчої науки і мистецької практики» (Мистецькі обрії. – № 5 (16)); вийшов збірник наукових праць «Мистецтвознавство України» (вип. 13) та укладене його наступне видання (О. Федорук – головний редактор, І. Безгін, Л. Міляєва, М. Криволапов, В. Рубан, В. Гайдабура, М. Дьомін); член-кореспондент відділення Т. Кара-Васильєва зробила доповідь «Мистецтвознавчі наукові дослідження НАМ України в контексті сучасних гуманітарних стратегій» на Президії НАМ України; відбувся круглий стіл з нагоди 80-річчя заснування журналу «Образотворче мистецтво».

Наукова, творча та педагогічна діяльність членів відділення

Протягом року академіком-секретарем відділення **О. К. Федоруком** здійснено близько 30 наукових досліджень, розвідок та рецензій на науково-публіцистичні видання. Серед них – статті в журналі «Образотворче мистецтво»: «Устиянович як провісник Шевченкіани»; «Михайло Безпальків»; «Той, хто зберіг свободу у собі»; «З краплі починається велика ріка»; «Патріотична місія українського мистецтва»; «Одухотворена матерія живопису»; «Вибір небачених паралелей»; «Перейма оберігали континент мистецтва»; «Глибина наукових спостережень»; «Планероманія – показник низького смаку»; «Аргументація наукової ерудиції автора»; «Малярство гармонізованих сполук Тараса Данилича» (№№ 1–4).

Також вийшли друком дослідження О. Федорука: «Вибір небачених паралелей» / Мистецтвознавство України. – К.: Фенікс, 2013; «Castrum Camencis» Ольги Памницької» / Архітектурний вісник. – К.: КНУБА. – Вип. 1; «Велична мистецька збірка колекціонера» / Художня культура. Актуальні проблеми. – К.: ІПСМ НАМУ. – Вип. IX.

О. Федорук брав участь у всеукраїнській науково-практичній конференції до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка «Мистецька спадщина Тараса Шевченка. Проблеми і перспективи вивчення»; IV міжнародній науковій конференції «Православ'я в Україні»; у других читаннях пам'яті академіка П. Білецького; виступив на «круглому столі» «Вільгельм Котарбінський на тлі київського малярства кінця ХІХ – початку ХХ ст.»; організував *круглий стіл* з нагоди 80-річчя журналу «Образотворче мистецтво». Він очолює редколегію журналу «Образотворче мистецтво», є членом редколегії багатотомного видання НАН України «Історія української культури».

Він був головою ДЕК кафедри образотворчого мистецтва Херсонського держуніверситету та кафедри культурології Волинського державного університету ім. Л. Українки; є заступником голови НСХУ, головою Спеціалізованої вченої Ради НАОМА по захисту кандидатських дисертацій, членом журі всеукраїнської премії ім. І. Огієнка.

Академік НАМ України **І. Д. Безгін** був членом редколегій наукових видань: «Мистецтвознавство України», «Актуальні проблеми мистецтвознавчої науки і мистецької практики» («Мистецькі обрії»), «Науковий вісник» НУТКТ

ім. І. К. Карпенка-Карого, «Художня культура. Актуальні проблеми» (Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України), журналів «Кіно-театр», «Просценіум», «Український театр», «Аркадія» та ін., очолював наукову тему «Актуальні проблеми мистецтвознавчої науки і мистецької практики» в ІПСМ НАМ України.

Будучи завідувачем кафедри організації театральної справи КНУТК і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого І. Безгін вів викладацьку роботу, здійснював керівництво дисертацій на здобуття вченого ступеню кандидата мистецтвознавства.

І. Безгін виступав членом експертної ради ВАК Міносвіти України, спеціалізованої ради по захисту докторських дисертацій при Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського, членом колегії державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України, а також вчених рад КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого та ІПСМ НАМ України.

Пішов з життя 29 вересня 2014 року.

Академік НАМ України **М. О. Криволапов** у 2014 р. опублікував такі статті: «Пам'ятник Тарасу Шевченко у м. Луцьк. Автор – народний художник України Едвард Кунцевич» // «Образотворче мистецтво». – № 4. – 2014; «Літописець суворой і мужньої правди» // «Мистецтвознавство України»: 36. наук. праць / ІПСМ НАМ України. – Вип. 14. – К., 2014; «Видатний український митець і педагог Костянтин Миколаєвич Єлева» // «Актуальні проблеми мистецької практики та мистецтвознавчої науки (Мистецькі обрії)»: 36. наук. праць ІПСМ НАМ України. – Вип. 6 (17). – К., 2014; «Виставка батальних полотен Андрія Холоменюка в музеї Палацу Радзивіллів (Вільнюс, Литва)» // Каталог. М. Криволапов. Вступна стаття литовською, українською та англійською мовами.

Ним також підготовлені до друку публікації: частина нарисів до видання «Історія Національної спілки художників України», «Яскрава особистість ХХ століття. Спогади про педагога К. Єлеву» (автор та упорядник; укр. та рос. мовами), монографію «Видатний ілюстратор ХХ ст. Анатолій Базилевич» (2-е видання, перероблене і доповнене), «Геройко-патріотичні та міфологічні мотиви у творчості народного художника України Анатолія Базилевича. До 90-річчя від дня народження», «Слово про Михайла Шолохова. Ілюстрування творів письменника художником Анатолієм Базилевичем. До 110-річчя від дня народження письменника».

М. Криволапов продовжував педагогічну діяльність на факультеті ТІМ у Національній Академії образотворчого мистецтва та архітектури, керував курсовими і дипломними роботами, виробничою практикою з курсу «Редакційна та видавнича діяльність».

Він виступив офіційним опонентом кандидатської дисертації, підготував відуки на кандидатську та докторські дисертації, на монографію О. Кашуби-Вольвач «Історія заснування української академії мистецтва: березень–грудень 1917. Хронологія подій, документи».

Протягом року брав участь у роботі спеціалізованих рад по захисту дисертацій в Академії керівних кадрів культури і мистецтва та ІПСМ НАМ України, у роботі редколегій наукових видань ІПСМ та НАОМА, очолював журі республіканського конкурсу художніх творів учнів середніх шкіл та художніх

училищ присвяченого Т. Шевченко «Об'єднаймо ж, брати мої!».

Академік НАМ України **Л. С. Міляєва** у 2014 р. опублікувала наступні дослідження: «Семен Матвійович Міляєв». – К.; Самвидав; «Спогади про Б. Г. Возницького» // «Образотворче мистецтво», № 3. – сайт НХМУ (17.05); «Думки і спостереження щодо ікони Єрусалимської Богоматері з церкви Різдва Богородиці міста Камінь-Каширського Волинської області» / Волинська ікона. – Луцьк.

Також науковцем підготовлені до друку: методична розробка лекції «Українське «козацьке бароко» в релігійному малярстві», «Т. Г. Шевченко, його друзі і шанувальники в архівах Товариства Заохочення Художників Санкт-Петербурга».

Л. Міляєва виступала з доповідями на наукових конференціях, зокрема: «Таємниці і дослідження Волинської ікони XII – поч. XVI ст.»; «Т. Г. Шевченко – перегук у століттях» (наукова конференція до 200-річчя Т. Г. Шевченка); Л. Міляєвою був прочитаний цикл лекцій (12 год.) з історії українського мистецтва XI–XVIII ст. для працівників НХМУ.

Протягом року професор Л. Міляєва керувала магістерськими роботами та аспірантськими дослідженнями НАОМА, брала участь у роботі спецради по захисту докторських дисертацій ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, у засіданнях науково-методичної ради Національного заповідника «Софія Київська» та НХМУ.

Академік НАМ України Н. О. Герасимова-Персидська у звітному році підготувала та опублікувала: Партесный концерт // Православная Энциклопедия; Kiev // MGG; Ukraine // MGG; Музыка начала XXI века // Музыкальное искусство: зб. статей. – Донецьк-Львів: Юго-Восток, 2013. – Вип. 13.

Вона взяла участь у ряді конференцій: XIV науково-практична конференція «Музичний твір у системі комунікації», симпозіум та практикум «Музика минулого та сучасності». Н. Герасимовою-Персидською був прочитаний цикл лекцій у Донецькій державній музичній академії ім. С. С. Прокоф'єва.

Н. Герасимова-Персидська – завідувач кафедри старовинної музики НМАУ ім. П. І. Чайковського веде активну педагогічну роботу, є членом редколегій таких видань: Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського; Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського; Альманах «Литовське музикознавство».

Академік НАМ України **Н. М. Корнієнко** (заступник академіка-секретаря відділення) видала російську версію монографії «Нелинейное театроведение: постнеклассический ландшафт. От Фауста до Протея» (К., Альтерпресс). Нею оприлюднені наступні публікації, тези, доповіді: «Theater under conditions of postnonclassics and multiculturalism» («Театр в умовах постнекласики и мультикультурализма») // III Міжнародний театральний форум «Театральное искусство в системе универсальных ценностей мультикультурализма» Азербайджан, Баку, 5–7.11); «Курбас і духовно-етичні засади українського авангарду» // Наук. вісник «Малевич. Классический авангард», № 15 (Білорусь, Вітебск); «Театрознавство: між плагіатом і порожнечою» // Курбасівські читання; «Король Лир: Курбас – Михозлс. Репетиція остання». – Театр. – № 17, 2014 (Москва, Росія); «Без фундаментальной теории театральная критика в XXI веке невозможна» (Каспи, Баку, 14.11).

Протягом року Н. Корнієнко виступала з лекціями та доповідями на наукових конференціях, круглих столах: лекція «Нелінійне мистецтвознавство:

до проблеми інноваційних методологій»; «Лесь Курбас як театральний футуролог»; «Перша Світова війна і мистецтво»; доповідь «Сучасні парадокси суспільних та театральних трансформацій»; «Лесь Курбас і Відень: футуристичні тексти культури» на Міжнародній конференції «Віденський модернізм / Український авангард», проведений авторський семінар-майстер-клас «Театрознавство – потреба Іншого, або Актуальність нелінійного» на Міжнародному театральному форумі (Баку). У межах Міжнародного театального фестивалю та конференції «Майбутнє Європи» («Фокус-Україна») відбулася презентація проекту «Інноваційні театральні центри як актуальні модулі майбутньої мережі Культури – представляємо Лесь Курбас Центр».

Н. Корнієнко продовжує здійснювати науково-творче керівництво Національним центром театального мистецтва імені Лесь Курбас, виступає керівником кандидатської дисертації, науковим консультантом двох докторських досліджень. Вона є провідним науковий співробітником ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, членом вченої ради ІМФЕ та членом редколегій багатьох профільних редколегій.

Член-кореспондент НАМ України **М. Р. Черкашина-Губаренко** оприлюднила у 2014 р. наукові статті: «Адамс, Беллини и Губаренко. Музыкальные сюжеты майского Парижа» // Музыкальная жизнь. – № 6; «Оперне свято у Мінську» // Музика. – № 2. – С. 46–49; «Зимний оперный праздник в Минске становится традицией» // Музыкальная академия. – № 2; «Українські музичні сезони у Парижі» // День, 5 травня; «Конфлікти сучасного світу у дзеркалі оперної класики. Кілька вражень від фестивалю Росії у Пезаро» // День, 10 вересня; «Відомий і невідомий Росії на фестивалі у Пезаро» // Музика, № 5; у співавторстві лібрето опери-балету В. Губаренка «Вій».

М. Черкашина-Губаренко взяла участь у конференціях та творчих зустрічах: XVI міжнародна науково-практична конференція «Молоді музикознавці України», вступне слово до концерту «Віталій Губаренко «Листи кохання», доповідь «Шевченкіана на оперній сцені» на Міжнародній науково-практичній конференції «Оперні реформи минулого і сучасності», доповідь «Летючий голландець» Вагнера у сучасному театральному процесі» на XIV науково-практичній конференції українського товариства аналізу музики «Музичний твір у системі комунікації», автор проекту, анотації та вступне слово до концерту «Музика на перетині часу та долі», XXI Міжнародний фестиваль «Харківські асамблеї», «Ювілейні рефлексії – до 80-річчя Віталія Губаренка», творча зустріч зі студентами та викладачами Одеської музичної академії ім. А. Нежданової «Коментари автора лібрето до прем'єри опери-балету «Вій» В. Губаренка на Одеській сцені», провела цикл лекцій-зустрічей «Без музики життя була б ошибкой» за підсумками оперного фестивалю у Пезаро (Італія), виступила автором проекту Міжнародної наукової конференції «Визначні ювілейні і пам'ятні дати 2014 року», взяла участь у Різдвяному оперному форумі у Мінську.

М. Черкашина-Губаренко – завідувачка кафедри історії зарубіжної музики НМАУ ім. П. І. Чайковського – вела педагогічну роботу. Під її керівництвом захищені кандидатська та докторська дисертації, була опонентом кандидатських дисертацій, здійснювала керівництво магістерськими роботами.

М. Черкашина-Губаренко заступник голови спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій НМАУ ім. П. І. Чайковського, член спеці-

алізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій Харківського університету мистецтв ім. І. Котляревського, член редколегії «Часопису НМАУ ім. П. І. Чайковського», голова київського Вагнерівського товариства, голова журі конкурсу ім. Михайла Вериківського Національної спілки композиторів України та Міністерства культури України на кращий оперно-балетний твір.

Творча і наукова діяльність члена-кореспондента НАМ України **В. М. Гай-дабури** була, насамперед, скерована на заходи з нагоди святкування 95-річчя Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка. Так, науковець втілює сценарій двосерійної телевізійної стрічки «Майстер часу», присвяченій 40-річній діяльності на сцені театру його засновника Г. Юри.

На сторінках журналу «Український театр» були опубліковані статті про маловідомі сторінки діяльності франківців: «Матінка Борисоглібська та її діти» (№3); «Через годину я їду на передову...» (№5); «Ці дві загадкові світлини» (№5); «Альбом Ольги Горської» (№6).

Крім цього, завершена робота над монографією «Перша сцена України. Фрагменти історії» (вийшла за підтримки вид. «Антиквар»).

Член-кореспондент НАМ України **І. М. Юдкін** протягом минулого року здійснив публікацію монографії «Афористичні основи драматичної і ліричної поезії» = «Aphoristic Foundations of Dramatic and Lyrical Poetry» (вид. «Освіта України», англ. мовою).

Ним були також опубліковані статті, тези у фахових виданнях: «Семіотичні аспекти виконавства» // Культурологічна думка, 2013. – Вип. 6; «Від сценічної репетиції до літературного тексту: джерела струменя свідомості в творах В. Винниченка» // Культурологічна думка, 2014. – Вип. 7; «Инфантильные истоки комизма в русской драматургии середины XX века» // Родная словесность в современном культурном и образовательном пространстве. – Тверь: Тверской гос. университет, 2014. – Вип. 4 (10); «Театральне походження струменя свідомості в «Театрі» С. Моєма» (англ. мовою: «Theatrical Origins of the Stream of Consciousness in S. Maugham's «Theatre»») // Мова і культура. – Вип. 17. – том 1 (169). – К.: Бурого, 2014; «Театральні засоби в романах В. Вульф» (англ. мовою «Theatrical Devices in V. Woolf's Novels») // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: філологія. – Одеса, 2014. – Вип. 8. – том 2; «Театральність творчості В. Винниченка» // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: філологія. – Одеса, 2014. – Вип. 9; «Театральные истоки новеллистической идиоматики» // Славянская фразеология в синхронии и диахронии. – Вип. 2. – Гомель: Гомельский гос. университет им. Ф. Скорины, 2014; «Сценічні властивості прози М. Коцюбинського: до 150-річчя народження» // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: філологія. – Одеса, 2014. – Вип. 10; «Сцена на сцене» и «словесная маска» в новеллистике XX в.» // Родная словесность в современном культурном и образовательном пространстве. – Тверь: Тверской гос. университет, 2014. – Вип. 5 (11); «Ідіоматичні антонімічні конотації японських дієслів як знаки ситуації» (англ. мовою «Idiomatic Antonymous Connotations in Japanese Verbs as Situational Signs») // 18 сходознавчі читання А. Кримського. Тези доповідей міжнародної наукової конференції (НАН України. Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського, Київ, 17–18.10); здано до друку дослідження «Theatrical Impact upon L. Sterne's Experimental Prose as the Interpretative Problem of

Contrastive Studies» (Театральний вплив на експериментальну прозу Л. Стерна як інтерпретаційна проблема зіставних досліджень) / *Контрастивные исследования языков и культур.* – Минск: Минский государственный лингвистический университет, 2015.

І. Юдкін виступив на 9 конференціях із доповідями: «Театральне перевтілення як джерело ліричних образів Тараса Шевченка» (*Шевченкова людина в сьогодні*); «Театральне походження струменя свідомості в прозі А. Кузьмівича і Ю. Трифонова» (*Слов'янський світ у культурному просторі ХХІ століття*); «Репетиція як модель діалогічного експерименту: принцип сцена на сцені у В. Винниченка» (*Діалог культур в контексті глобалізації*); «Театральне походження струменя свідомості в «Театрі» С. Моема» (*ХХІІІ конференція Мова та культура*); «Інтерпретація як експеримент над текстом: до морфології виконавського мистецтва» (*Інституційні засади культуротворення в Україні*); «Ідіоматичні антонімічні конотації японських дієслів як знаки ситуації» (*XVІІІ сходознавчі читання А. Кримського*); «Театральні істини новелістическої ідиоматики» (*VІІ міжнародна конференція «Славянская фразеология в синхронии и диахронии»*); «Theatrical Impact upon L. Sterne's Experimental Prose as the Interpretative Problem of Contrastive Studies» (Театральний вплив на експериментальну прозу Л. Стерна як інтерпретаційна проблема зіставних досліджень) («*Контрастивные исследования и прикладная лингвистика*»); доповіддю «Театрально-літературні взаємозв'язи в світє трудов А. В. Михайлова» («*Михайловских чтениях 2014*»).

Він був рецензентом трьох докторських та кандидатських дисертацій, а також двох монографій; виступив науковим консультантом 2 докторських дисертацій, що були захищені в ІМФЕ ім. М. Т. Рильського та НМАУ ім. П. І. Чайковського.

Член-кореспондент НАМ України **М. М. Дьомінін** здійснив публікації: «*Спеціалізованій вченій раді Д 26.056.09 – 15 років*» // Зб. «*Містобудування та територіальне планування*». – Вип. 50. – К.: КНУБА; «*О моделировании распределения поля интенсивности тяготения населения к объекту общественного обслуживания*» // Зб. «*Сучасні проблеми архітектури і містобудування*». – Вип. 36. – К.: КНУБА; «*Профессор Г. И. Лаврик – выдающийся ученый-градостроитель*» // Зб. «*Містобудування та територіальне планування*». – Вип. 52. – К.: КНУБА.

Він займався науково-видавничою діяльністю: член головної редколегії «*Зводу пам'яток історії та культури*» при Кабінеті Міністрів України; голова редколегії науково-технічного збірника «*Сучасні проблеми архітектури і містобудування*»; член редколегії збірника наукових праць «*Містобудування та територіальне планування*» та наукових праць ДІПРОМІСТО, КНУБА «*Досвід та перспектива міст України*»; член редколегії збірника наукових-технічних праць НАУ «*Проблеми розвитку міського середовища*» тощо.

Протягом року М. Дьомін взяв участь у роботі наукових конференцій і семінарів: *Міжнародний науково-практичний конгрес «Міське середовище ХХІ століття. Архітектура. Будівництво. Дизайн»*, член журі, лектор конкурсу «*Steel Freedom*», наукових, науково-практичних конференцій КНУБА, НАУ.

М. Дьомін також працював над розробленням інформаційної системи містобудівного кадастру та плану зонування території центральної планувальної зони Києва (науковий керівник, Київголоваархітектура, Інститут генплану

Києва), генерального плану розвитку Києва (науковий керівник), проектів реконструкції територій та будівель, реставрації пам'яток архітектури в Києві та Севастополі, продовжував роботу над системою класифікаторів предметної галузі містобудування й архітектури.

Він є президентом спілки урбаністів України, віце-президентом Української академії архітектури, член комітету з Державних премій в галузі архітектури, член архітектурно-містобудівної ради при Міністерстві регіонального розвитку України та містобудівної ради при головному архітекторі м. Києва, член спеціалізованих вчених рад при Київському Національному університеті будівництва і архітектури, заступник голови експертної ради ДАК України, керівник українського академічного центру Міжнародної академії архітектури (МААМ).

М. Дьомін – завідувач кафедри міського будівництва Київського Національного університету будівництва і архітектури; був науковим консультантом 4 докторських та керівником 5 кандидатських досліджень, рецензентом 3 наукових монографій; керівник творчої архітектурної майстерні «М. Дьомін»; є дійсним членом Академічної Ради, професором Міжнародної академії архітектури (Софія, Болгарія) та її Московського відділення; дійсним членом ІКОМОС; Іноземним членом Російської академії архітектури і будівельних наук.

Член-кореспондент НАМ України **В. А. Овсійчук** завершив монографію, присвячену життю і творчості М. Мороза, підготував один із розділів монографії «Пластичні засоби мистецтва».

Протягом року, з нагоди ювілею Т. Шевченка, В. Овсійчук прочитав лекції «Художник Тарас Шевченко» для ВНЗ м. Львова та педагогічним колективам Львівщини, провів лекції для студентів Острозької академії, навчально-експедиційні екскурсії для викладачів і студентів Львівської національної академії по Волині та Львівщині, консульгував випускників кафедри сакрального мистецтва з розпису храмів.

В. Овсійчук – завідувач відділом мистецтвознавства Інституту Народознавства НАН України, веде викладацьку діяльність у Львівській національній академії мистецтв. Протягом року керував двома дисертантами, брав участь у роботі ради по захисту дисертацій Львівської національної академії мистецтв.

Член-кореспондент НАМ України **О. В. Сокол** у звітному році підготував до друку публікації: «Парадокси і досягнення сучасної музичної освіти і науки», «Логіка та основи наукових досліджень», «Екзистенціальний образ світу в сучасній культурі».

О. Сокол був головою оргкомітету Всеукраїнської молодіжної науково-творчої конференції «Дні науки», Міжнародної науково-творчої конференції «Трансформація музичної освіти і культури: Традиція та сучасність» (доповідь «Екзистенціальний образ світу в сучасній культурі»); генеральним директором Першого Всеукраїнського конкурсу камерних ансамблів імені В. П. Повзуна та Першого Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців на дерев'яних духових інструментах на честь професора К. Е. Мюльберга. За його участі були проведені: XXV Міжнародний фестиваль КИЇВ МУЗИК ФЕСТ-2014, VI Міжнародний фестиваль класичної гітари «GuitarSpringFest», IV Міжнародний фестиваль народно-інструментального мистецтва «Південна Пальміра», Міжнародний фестиваль сучасного мистецтва «Два дні й дві ночі нової музики».

О. Сокол – ректор ОНМА ім. А. В. Нежданової, завідувач кафедри теорії музики і композиції, професор, голова спеціалізованої вченої ради з захисту кандидатських дисертацій, був науковим консультантом двох докторантів, керував кандидатськими та магістерськими роботами. Він голова Одеської організації Національної спілки композиторів України, голова Одеського відділення Всеукраїнської національної музичної спілки України.

У 2014 році О. Сокол був нагороджений медаллю ім. Пігрова Національної всеукраїнської музичної спілки, дипломом оргкомітету Одеської Національної наукової бібліотеки ім. М. Горького, Почесним знаком Одеського міського голови «Трудовая слава».

Член-кореспондент НАМ України **Т. В. Кара-Васильєва** у 2014 р. опублікувала низку статей, зокрема: «Сучасне українське мистецтвознавство: новий погляд, переосмислення та наукова координація» // Вісник національної академії наук України, №8; «Сучасне українське мистецтвознавство: новий погляд, переосмислення та наукова координація» // Світ, № 23–24. – 2014, червень); «Збережемо красу заповідну» // ЖІНКА, спецвипуск, 2014; «Українська вишивка – відображення жіночої душі» // Вісник пенсійного фонду, №3; «Г. Вінтоняк. Альбом» (автор вст. ст. Никорак). – Львів; «Яскрава постать сьогодення» // Українське слово, №5. – 29.01; «Широкий діапазон Шевченкіани // Українське слово. – 15–20.10 (рец. на кн. Н. Саєнко «Шевченкіана Олександра Саєнка»).

До видання «Енциклопедія русского авангарда» нею підготовлено дві статті: «Вишивальные мастерские Н. Давыдовой» («Вербовка») та «Кустарный пункт «Семиградовой и Прибыльской»» (Глобал експерт енд сервис тим. – Т. 3 (кн. 1)). Відповідно до планової теми ІМФЕ ім. М. Т. Рильського «Крізь віки» написано розділ «Українська вишивка та гаптування XVI–XVIII ст.», «Народна вишивка XIX ст.», «Вишивка XIX ст.».

Т. Кара-Васильєва була рецензентом наукових робіт: монографії Т. Ф. Кротової «Класичний костюм в європейській моді XIX – початку XXI століття: еволюція форм і художньо-стильових особливостей» та книги Р. Косів «Літургійні покриви на чашу і дискос».

Вона виступала з доповідями на наукових конференціях, семінарах, круглих столах: «Сучасне українське мистецтвознавство: новий погляд, переосмислення та наукова координація»; «Мистецтвознавчі наукові дослідження НАМ України в контексті сучасних гуманітарних стратегій»; «Термінологічні дефініції термінів: наїв, примітив, народне мистецтво» («крулий стіл» «Дефініції та межі взаємодії понять народного мистецтва та масової художньої культури»). Брала участь у культурно-мистецьких акціях: виставці «Художники авангарду та українська вишивка», автор концепції та куратор виставки «Художники авангарду та українська вишивка».

Протягом року Т. Кара-Васильєва здійснювала керівництво двома кандидатськими дисертаціями, була головою державної екзаменаційної комісії Київського Національного університету культури та мистецтв і головою державної екзаменаційної комісії Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури. Вона є членом експертної ради ДАК України, членом спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, членом та секретарем ради Національної спілки народних майстрів, членом Національної спілки художників України, членом комітету Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Член-кореспондент НАМ України **О. С. Мусієнко** в 2014 році видала такі публікації: «Свято, яке завжди з нами» // *Культура і життя*, 27.11; низку статей до Енциклопедії сучасної України: «Кіноосвіта», «Корнієнко І.С.», «Кулешов Л.В.» / Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. – К.: Поліграф книга. – Т. 13. – 2013; «Екранний світ – діалог реальностей» / Науковий вісник КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. – Вип. 13.

О. Мусієнко взяла участь у наукових конференціях та інших заходах: науково-практичній конференції Асоціації діячів кіноосвіти і медіапедагогіки України, VIII Міжнародному конгресі українців «Тарас Шевченко і світова україністика: історичні інтерпретації та сучасні реценції» до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка («Шевченківські мотиви у творчості І. П. Кавалерідзе»), виступила на радіо «Культура» за темою «Кіно творчість Ростислава Сизька. До 80-річчя з дня народження».

О. Мусієнко – професор кафедри кінознавства КНУТК і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого – викладала дисципліну «Історія світового кіно» та «Історія зарубіжного кіно», керувала аспірантами та здобувачами, є членом вченої ради КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого, членом редакційної колегії наукового видання «Науковий вісник» КНУТКіТ.

Вона є почесним президентом і членом журі Міжнародного фестивалю юнацько-дитячого кіно, телебачення і радіо «Кришталеві джерела».

Член-кореспондент НАМ України В. В. Рубан протягом року опублікувала 20 статей у німецькому енциклопедичному виданні «Allgemeines Künstlerlexikon», серед них матеріали про Г. Киянченко, Н. Компанійця, братів Кричевських, О. Кричевську, К. Кричевську-Росандіч та ін.; написала розділ «Портретний жанр в умовах диктату «соцреалізму»» до видання «Людина і Час. Портретна творчість українських живописців ХХ ст. в європейському мистецькому контексті».

В. Рубан керувала двома дисертаційними дослідженнями, консультувала співробітників музею театрального, музичного та кіномистецтва України, Національного музею ім. Т. Шевченка, меморіального музею М. Заньковецької, Чернігівського інституту культури і туризму, мистецької галереї «Zogja» (США), Роменського краєзнавчого музею.

Вона була задіяна в роботі спеціалізованої ради по захисту дисертацій ІМФЕ імені М. Т. Рильського НАН України та кваліфікаційної комісії Ніжинського педагогічного інституту.

Пішла з життя 5 грудня 2014 року.

Член-кореспондент НАМ України **А. К. Терещенко** у 2014 р. опублікувала низку статей у наукових та енциклопедичних виданнях: розділ «Кантата. Ораторія» до перевидання 3-го тому «Історії української музики»; 24 статті до 4-го тому «Української Музичної Енциклопедії»; стаття «Становлення модерністських тенденцій у вокально-симфонічній творчості першої третини ХХ ст.» (зб. «Музична україністика: сучасний вимір», вип.7).

Протягом року А. Терещенко взяла участь у роботі конгресу МАУ, присвяченого ювілею Т. Шевченка (керівник секції) та Міжнародної конференції, присвяченій ювілею Л. Ревуцького, на якій виступила з доповіддю «Зима» Л. Ревуцького–О. Олесь – у колі становлення українського модернізму».

Професор А. Терещенко викладала в КНУТК і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого, керувала магістерськими роботами, була науковим консультантом у Львівській національній академії ім. М. В. Лисенка, консультувала докторантів та керувала кандидатськими дисертаціями аспірантів у ІМФЕ ім. М. Т. Рильського.

А. Терещенко є членом спеціалізованих рад по захисту докторських і кандидатських дисертацій ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України (заступник голови ради) та ЛНМА ім. М. В. Лисенко.

Вона також брала участь у громадському житті: виступала на радіо, проводила публічні лекції, майстер-класи у бібліотеках та музеях.

Член-кореспондент НАМ України **С. Й. Поріцька (Грица)** у звітному році подала до видання тому «Пісенний фольклор та інструментальна музика Подніпров'я» опрацювання 9 дум з коментарями до них і відомостями про їх виконавців.

Науковцем опубліковані та підготовлені до друку статті: «Фольклор... і більше, ніж фольклор» (наук. збірник «Музична україністика: сучасний вимір». – Вип.8 – К., 2013); «Верлібр у творчості Лесі Дичко»; 2 статті до «Музичної енциклопедії України» («Пісенна / фольклорна парадигма», «Обрядові пісні»).

Вона виступила із доповіддю «Сюжетні та структурні паралелі в українській, білоруській та польській баладі» на *Міжнародному з'їзді славістів* (Мінськ).

Протягом року С. Поріцька (Грица) збирала матеріал та коментарі до диску «Народні пісні Прикарпаття» (К.; «Арт екзист»); працювала над збірником «Пісенний фольклор регіонів України у записах і транскрипціях С. Й. Грици».

С. Поріцька (Грица) керувала аспірантами, брала участь у роботі спеціалізованих рад по захисту докторських дисертацій ІМФЕ ім. М. Т. Рильського та НМАУ ім. П. І. Чайковського.

Член-кореспондент НАМ України **О. С. Зінькевич** у 2014 р. опублікувала такі наукові дослідження: *Lyatoshinsky and Kyiv school // Ukrainische musik. Idee und Geschichte einer musikalischen Nationalbewegung in ihrem europaischen Kontext.* – Gudrun Schröder Verlag. – Leipzig, 2013; *Truth and Fiction About the Kiev Fate of Musical Collection of Berliner Sing-Academie // Musikgeschichte in Mittel-und Osteuropa. Mitteilungen der internationalen Arbeitsgemeinschaft an der Universität Leipzig.* Heft 14. Gudrun Schröder Verlag. – Leipzig, 2013; *Український авангард: зигаги історії // Сто лет русского авангарда.* – Москва, МГК, 2013; *А. П. Чехов и опера: попытки взаимодействия // Приют русской литературы.* Сборник статей и материалов в честь 90-летия Дома-музея А. П. Чехова в Ялте. – Симферополь, «Доля», 2014.

Протягом року науковець виголосила доповіді на наукових конференціях: *1949 год в судьбе Л. Я. Хинчин* (Міжнародна конференція «Проблеми історії і естетики музики»); *Beethoven in the concert life of Kiev (the 2nd half of the XIX)* (Міжнародна музикознавча конференція «Beethoven-Rezeption in Mittel-und Osteuropa» в Лейпцигському університеті), *Музыкальный Киев вчера, сегодня, завтра: события и факты* (Міжнародна наукова конференція «Творческие союзы и композиторское творчество на постсоветском пространстве», взяла участь у «*круглому столі*» кафедри історії музики етносів

України та музичної критики НМАУ ім. П. І. Чайковського «*Нове в гуманітарних науках*». Науковець також виступила членом оргкомітету та журі XVI міжнародної науково-практичної конференції «*Молоді музикознавці України*» та виголосила промову у Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України на урочистостях з нагоди передачі на державне збереження персонального фонду видатного українського композитора В. Загорцева.

О. Зінкевич провадила наукове керівництво аспірантів НМАУ ім. П. І. Чайковського, виступила офіційним опонентом кандидатської дисертації у ХДУМ ім. І. П. Котляревського.

Вона – професор, завідувач кафедри історії музики етносів України та музичної критики НМАУ є членом спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій НМАУ ім. П. І. Чайковського та ради факультету (ІТФ та композиторський, НМАУ).

О. Зінкевич виступає членом редколегій профільних видань та товариств: журналу «*Ученые записки Российской академии музыки им. Гнесиных*» (Москва); консультативної ради часопису Державного Інституту мистецтвознавства «*Искусство музыки: теория и история*» (Москва); редколегії часопису НМАУ ім. П. І. Чайковського та інших наукових видань НМАУ («*Науковий вісник*», «*Київське Музикознавство*», «*Музикознавчі студії*»); членом дослідницької групи IMS (Міжнародного музикознавчого товариства): IMS Study Group: Shostakovich and his epoch («*Шостакович та його епоха*»); членом IMS (Міжнародне музикознавче товариство) та член правління Національної спілки композиторів України.

Член-кореспондент НАМ України **В. А. Бітаєв** узяв участь у підготовці таких наукових публікацій: «*Українська енциклопедія етнокультурознавства та етнокulturології*» у 5-ти томах / у співавторстві, відповідальний редактор видання. – Київ, НАКККіМ, 2014; «*Проблема людини в умовах сучасної соціокультурної кризи*» / Мистецтвознавство України. – К.: Фенікс, 2013. – Вип. 13; «*Сучасна криза процесу соціалізації та самоідентифікації людини. Гуманітарний вектор подолання*» / Міжнародний конгрес «*Євродизайн: європейський вектор розвитку і національний контекст*»: зб. тез доповідей. – Полтава, 2014; *Передмова до наукового видання М. Чембержі «Музичні інструменти світу»*. – К., 2014.

Ним здійснено рецензування п'яти наукових робіт представлених до участі в конкурсі Комітету з державних премій України в галузі науки і техніки, монографії В. Г. Чернеца «*Держава і культура: онтологія теоретичного і історичного виміру*», двох дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства. На Всеукраїнській науково-теоретичній конференції «*Інституційні засади процесів культуротворення в Україні: ХХ–ХХІ ст. – етика та напрямки розвитку*» В. Бітаєв виступив із доповіддю «*Гуманістичні засади подолання кризи сучасного культуротворчого розвитку*».

Протягом року він здійснював наукове керівництво дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства, брав активну участь у роботі спеціалізованих вчених рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій Інституту філософії НАН України та ІПСМ НАМ України.

В. Бітаєв є Президентом Міжнародного фонду Національної академії мистецтв України, членом Національної спілки журналістів України, Національної

всеукраїнської музичної спілки та Міжнародної спілки журналістів, членом чотирьох наукових фахових видань.

Протягом року член-кореспондент НАМ України **Г. Г. Стельмашук** оприлюднила такі публікації: «*Народне вбрання мешканців Опілля*» / Голешів в історії, культурі та людських долях: Інститут народознавства НАН України / Упорядники: Ф. Романович, Р. Яців. – Львів, 2014; «*Український скульптор діаспори Богдан-Микола Мухин: специфіка жанру*» // Науковий вісник Закарпатського художнього інституту, № 4. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Ужгород, 2014; «*Критика на критику: проблеми і завдання художньої критики у мистецькому процесі ХХІ століття*» // Мистецтвознавчий автограф: зб. наук. праць кафедри історії і теорії мистецтва Львівської Національної академії мистецтв / упор. Стельмашук Г.Г. – Львів: СПОЛОМ, 2014. – Вип. 6–8; упорядкувала наукове видання Мистецтвознавчий автограф / зб. наук. праць кафедри історії і теорії мистецтва ЛНАМ: СПОЛОМ, 2014. – Вип. 6–8.

Г. Стельмашук взяла участь у науково-теоретичній конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів і здобувачів ЛНАМ «*Духовно-мобілізуюча функція мистецтва: історія і сучасні виклики*»; у вечорі пам'яті Михайла Мороза з нагоди 110-ї річниці від дня народження митця з доповіддю «*Подорожі Михайла Мороза до Італії (1967–1975 рр.)*».

Вона опрацьовувала матеріали з українського мистецтва і культури ХХ ст. (приватний архів і бібліотека скульптора і маляра Христини Кишакевич-Качалуби та Михайла Качалуби, Швейцарія).

Як завідувач кафедри історії і теорії мистецтв ЛНАМ Г. Стельмашук сприяла організації науково-дослідної роботи: готувала експертні висновки, методичні розробки навчальних програм, відгуки на дисертації, читала лекції. Під її науковим керівництвом відбувся захист кандидатської дисертації.

Г. Стельмашук – член редколегій наукових збірників: «Мистецтвознавство» (Спілка критиків та істориків мистецтва, Інститут народознавства НАН України, Львів), «Вісник ЛНАМ», «Студії мистецтвознавчі» (ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України), «Українське пам'яткознавство», «Народознавчі зошити» (Інститут народознавства НАН України), журналу НСХУ «Образотворче мистецтво». Вона є упорядником наукового збірника кафедри ІТМ «Мистецтвознавчий автограф», головою спеціалізованої вченої ради ЛНАМ, членом журі з присудження обласної премії у галузі культури мистецтва, журналістики та архітектури Львівської обласної державної адміністрації.

ВІДДІЛЕННЯ СИНТЕЗУ ПЛАСТИЧНИХ МИСТЕЦТВ ТА СЕКЦІЯ ЕСТЕТИКИ І КУЛЬТУРОЛОГІЇ

У складі відділення синтезу пластичних мистецтв НАМ України – 15 осіб, з них 4 – академіки: А. А. Бокотей, В. М. Прядка, І. П. Шпара, М. І. Яковлев, та 11 – члени-кореспонденти: С. В. Бабушкін, О. Я. Боднар, В. М. Бондаренко, О. А. Векленко, А. В. Гайдамака, В. Я. Даниленко, В. І. Лесняк, О. М. Миценко, В. І. Пасівенко, Л. П. Скорик, В. К. Шостя.

У складі секції естетики і культурології НАМ України – 5 осіб, з них 2 – академіки: Ю. П. Богуцький, Л. М. Медвідь, та 3 – члени-кореспонденти: Л. М. Новохатько, М. Є. Станкевич, В. М. Шейко.

Академік-секретар відділення – А. А. Бокотей.

Учений секретар відділення – О. М. Миценко.

Головні напрямки роботи відділення в 2014 р. були пов'язані з науковою, творчою, організаційною, методичною та педагогічною діяльністю, спрямованою на виконання рішень сесії Загальних зборів НАМ України, постанов Президії, плану роботи відділення.

У співпраці з науковцями інститутів культурології та проблем сучасного мистецтва НАМ України, Українською асоціацією культурологів та Харківською державною академією культури розроблено та затверджено Президією НАМ України концептуальні засади інтеграційної співпраці між вказаними інституціями.

Основними з них стали: виконання державних програм соціально-культурного і культурологічно-мистецького спрямування; проведення культурологічних спільних наукових досліджень; проведення міжнародних, всеукраїнських, регіональних наукових і науково-практичних конференцій, симпозіумів, круглих столів, фестивалів, конкурсів, художніх виставок, презентацій та інших заходів культурологічно-мистецького спрямування.

Упродовж звітнього періоду провадилась робота з виконання загальних та індивідуальних планів зі здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, розробки і впровадження нових мистецьких технологій і практик, розширення міжнародних наукових і творчих зв'язків НАМ України з науковими установами, громадськими об'єднаннями, музеями, галереями та навчальними закладами Польщі, Нідерландів, США, Ізраїлю, Угорщини, Фінляндії. Безпосередньо внесок у цю справу зробили академіки А. А. Бокотей, Ю. П. Богуцький, члени-кореспонденти О. А. Векленко, В. М. Шейко, В. Я. Даниленко, В. І. Лесняк, В. М. Бондаренко, В. К. Шостя.

Особистий доробок членів відділення можна стисло висвітлити в основних рисах.

Директор Інституту культурології, академік НАМ України **Ю. П. Богуцький** здійснював наукове керівництво двома темами фундаментальних досліджень: «Самоорганізація й динаміка культури та їх особливості в Україні»; «Нова соціокультурна реальність в Україні: методологія і наукова практика її дослідження».

Ю. П. Богуцький виступив організатором та учасником ряду наукових комунікативних заходів, серед яких: Всеукраїнська науково-теоретична конференція «*Діалог культур в контексті глобалізації*»; Всеукраїнська науково-теоретична конференція «*Інституційні засади процесів культуротворення в*

Україні: ХХ–ХХІ ст. – етапи та напрямки розвитку»; виставка «Завжди сучасний Тарас Шевченко у просторі і часі», присвячена Т. Шевченку; Всеукраїнський науковий симпозіум «Аспекти мистецької освіти в сучасному українському соціокультурному просторі».

У 2014 р. за його участю було видано п'ятитомну «Українську енциклопедію етномистецтвознавства та етнокультурології». У співтворстві з В. Шейком та Н. Кушнаренко видано навчальний посібник «Наукова творчість у культурологічній галузі».

Як помічник Президента України з гуманітарних питань Ю. Богущкий здійснював науково-методичний супровід законопроектів та нормативно-правових актів органів державної влади.

Діяльність академіка НАМ України **М. І. Яковлева** як головного ученого секретаря була спрямована на організаційне забезпечення творчої, наукової й педагогічної роботи апарату Президії та підвідомчих установ Академії, поточний контроль за виконанням рішень Загальних зборів НАМ України та Президії Академії, підготовку та проведення чергової сесії Загальних зборів НАМ України, засідань Президії НАМ України, науково-практичних і науково-методичних конференцій.

М. Яковлев у 2014 р. виступив з доповідями на Міжнародній науково-практичній конференції «Ерделівські читання – 2014»; Всеукраїнській науково-теоретичній конференції «Діалог культур в контексті глобалізації»; науково-практичній конференції студентів та молодих дослідників «Бойчуківські читання – 2014»; Всеукраїнській науково-теоретичній конференції «Інституційні засади процесів культуротворення в Україні: ХХ–ХХІ ст. – етапи та напрямки розвитку».

Упродовж року М. Яковлев брав участь у роботі сесій Загальних зборів Національної академії педагогічних наук України та Національної академії аграрних наук України, роботі комісії НАН України з фундаментальних досліджень та Вищої атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України, роботі вечерніх, експертних і спеціалізованих рад Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України, Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури, здійснював керівництво аспірантами та докторантами, двоє з яких у 2014 р. захистили кандидатські дисертації.

Виконував обов'язки голови ДЕК у Національному транспортному університеті, Косівському інституті декоративного і прикладного мистецтва та Київському національному університеті будівництва і архітектури.

У фахових виданнях з мистецтвознавства опубліковано три статті: «Образно-асоціативний аспект шрифтового знаку в графічному дизайні»; «Двовимірна візуалізація в проектній графіці»; «Стилізоване зображення реальності в проектній графіці».

Академіком-секретарем відділення синтезу пластичних мистецтв НАМ України **А. А. Бокотеем** було організовано VI Міжнародне бієнале настелі спільно з Малопольським бюро мистецьких виставок та виставку, присвячену 200-літтю від дня народження Т. Г. Шевченка. Він узяв участь у Симпозіумі художнього скла в Єрусалимі та Міжнародному пленері художників «Східниця 2014».

А. Бокотей був організатором науково-практичних конференцій «Духовно-мобілізуюча функція мистецтва: історія і сучасні виклики» та «Мо-

лода генерація митців: від професійної волі до творчої індивідуальності».

Протягом року творчість А. Бокотєя неодноразово висвітлювалась у ЗМІ, зокрема у статті «Вогонь гути золотив львівську осінь» (журнал Верховної Ради України «Віче»); статті «Художники України та Європи з'їхалися до Східниці на пленер»; каталозі авторських робіт Благодійної мистецької збірки на підтримку Містечка милосердя Святого Миколая та Українського католицького університету та ін.

Творчість академіка НАМ України **А. М. Медвідя** у 2014 р. відзначено Національною премією України імені Тараса Шевченка. Він продовжував художньо-творчу роботу, експериментальні літературні пошуки, здійснював педагогічну діяльність як керівник майстерні, професор ЛНАМ.

Академіком НАМ України **В. М. Прядкою** у 2014 р. розроблено проект Меморіального комплексу пам'яті Героїв Небесної Сотні по вул. Інститутській (м. Київ) та виконано ескізи скульптурних композицій до комплексу меморіальної стіни. Він продовжував працювати над макетом альбому-монографії «Дорога до храму», в якому передбачено представити творчий доробок В. Прядки за 50 років його творчої діяльності.

Член-кореспондент НАМ України **В. М. Шейко** здійснював багатовекторну діяльність як президент Української асоціації культурологів і ректор Харківської державної академії культури. Брав участь у двох міжнародних конференціях з проблем культурології. Здійснював роботу в експертній раді департаменту агестації кадрів Міністерства освіти і науки України (8 засідань). За його участю підготовлено 28 концертних програм симфонічного та народного оркестрів, хорових, хореографічних, вокально-інструментальних колективів, проведено 22 концерти в Україні та за кордоном. В. Шейко – відповідальний редактор фахових видань ХДАК «Культура України» і «Вісник ХДАК» та член редколегії «Вісника Книжкової палати України» і часопису «Культурологічна думка» Інституту культурології НАМ України. Виступив з доповідями на 6 міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових конференціях. Опублікував 14 наукових статей обсягом понад 6 друк. арк. Під його керівництвом захищено 1 докторську та 2 кандидатські дисертації.

Член-кореспондент НАМ України **В. Я. Даниленко** у 2014 р. брав участь у внесенні змін до законодавчих актів України, що регулюють освітньо-наукову діяльність. За його ініціативи організовано і проведено Міжнародний конкурс «Упаковка майбутнього», Міжнародний конкурс «Українська зірка упаковки», виставку «До дня кирилиці», конкурс «Культ дизайн, версія 2.0».

В. Даниленко – науковий редактор «Вісника Харківської академії дизайну і мистецтв», збірника наукових праць «Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті», збірника матеріалів наукової конференції професорсько-викладацького складу ХДААДМ, збірника матеріалів конференції молодих науковців, докторантів, аспірантів, магістрантів, студентів «Молода мистецька наука України».

В. Даниленко у 2014 р. завершив і подав до друку наукову працю «Феномен провінції у просторі дизайну (до постановки дослідницьких задач)», здійснив доповіді та повідомлення на Міжнародній науковій конференції «Художньо-проектна культура сучасності: традиції і інновації» та Міжнародній науково-методичній конференції «Реклама як художньо-комунікативні практики».

Творча, наукова та організаційна робота члена-кореспондента НАМ Украї-

ни **В. І. Лесняка** була пов'язана з підготовкою до друку монографії «Графічний дизайн: стилі, люди, події» (416 с.), а також реалізацією творчих проєктів і акцій, серед яких молодіжний соціальний проєкт «Шевченко Forever»; «Авангард. Ребрендинг» у м. Ріверсайд, Каліфорнія; бієнале плаката у Варшаві; бієнале плаката «Золота пчела»; плакатна акція «Ні війни»; плакатна акція «130 років від дня народження Зінаїди Серебрякової».

Член-кореспондент НАМ України **О. А. Векленко** у 2014 р. брав участь у таких акціях: Міжнародній плакатній акції «Єрмолов–120»; Міжнародній плакатній акції «The Voice of Peace»; XI Московському міжнародному бієнале графічного дизайну «Золотая пчела».

Наукову і творчу діяльність члена-кореспондента НАМ України **М. Є. Станкевича** було спрямовано на виконання обов'язків голови спеціалізованої вченої ради К 20.051.08 у Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника; підготовку та публікацію статей, присвячених проблемам сучасного дизайну, маркетинговим стратегіям проєктної творчості початку XXI ст. (5 публікацій). Він узяв участь в організації ряду наукових конференцій, а саме: Міжнародної науково-практичної конференції «Дизайн у контексті культурних практик і теоретичних парадигм ХХ–ХХІ століть» (доповідь «Квазітерміни дизайну як чинники маркетингових стратегій»); Міжнародної науково-практичної конференції «Ерделівські читання» (доповідь «Теорія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну»); *X наукової сесії Спілки критиків та істориків мистецтва* (доповідь «Трансформації в дизайні початку ХХІ ст.: стратегії та термінологія»).

М. Станкевич провадив громадську роботу як голова Спілки критиків та істориків мистецтва та голова секції мистецтвознавства Львівської обласної організації Національної спілки художників України.

Член-кореспондент НАМ України **В. К. Шостя** основну увагу приділяв творчій, виставковій, педагогічній та організаційній роботі. Виконав шість творів циклу «Енциклопедія світла» та експонував свої роботи на виставках: «Екологія культури. Український плакат 90-х років», Четверта Всеукраїнська триєнале художнього текстилю, 18-й Міжнародний осінній салон «Високий замок – 2014» (виставка «Український плакат у Львові»).

В. Шостя опублікував ряд статей з проблем графічного дизайну в часописах «Образотворче мистецтво» (2014, № 3), «Упаковка» (2014, № 2), «Євроатлантика» (2014, № 2); вступну статтю і коментарі в каталозі дизайнерського проєкту «Час і простір гідності».

З нагоди 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка здійснив виставковий проєкт «Знаходимо в собі Шевченка. Плакати майстерні графічного дизайну В. Шості».

Член журі Національного конкурсу «Зірка пакування України».

Член-кореспондент НАМ України **Л. П. Скорик** розробила і реалізувала проєкт комплексної реконструкції та реставрації будівель Національного музею Тараса Шевченка в Києві. Цим проєктом передбачено перетворення музею на сучасний музейний культурно-пізнавальний центр, основою якого є експозиція спадщини великого Кобзаря.

Л. Скорик розробила тематико-експозиційний план осучасненої експозиції Національного музею Тараса Шевченка «Тарас Шевченко: Божественне покликання».

Як художник вона виконала 10 робіт у техніці пастелі для факсимільного видання «CYRYLIANA».

До науково-теоретичного доробку Л. Скорик за 2014 р. можна зарахувати науково-технічні дослідження, пов'язані з роботою над модернізацією Національного музею Тараса Шевченка; статтю «Великий Корбю» до річниці видатного архітектора і художника Ле Корбюзьє.

Член-кореспондент НАМ України **В. І. Пасівенко** продовжував працювати в галузі станкового живопису, виконавши твори «Двоє», «Нові піраміди в Кончі-Заспі», «І сниться їй той син Іван...», виставляв свої твори на виставках «Різдвяна виставка творів художників Києва», «Монументалісти Києва», «Лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка», «Мистецтво в просторі і часі».

Творчість художника висвітлювалася в альбомах, каталогах, а також ЗМІ.

Члени відділення синтезу пластичних мистецтв та секції естетики і культурології І. П. Шпара, А. В. Гайдамака, О. Я. Боднар, С. В. Бабушкін, В. М. Бондаренко, А. М. Новохатко, О. М. Міщенко упродовж звітнього періоду вели творчу, громадську, наукову, просвітницьку та педагогічну роботу, були організаторами й учасниками низки культурно-мистецьких акцій, зокрема майстер-класів, симпозіумів, фестивалів та пленерів.

Академіки Ю. П. Богущкий, А. А. Бокотей, І. П. Шпара, Л. М. Медвідь, М. І. Яковлев, члени-кореспонденти Л. П. Скорик, В. Я. Даниленко, В. Є. Станкевич, В. М. Шейко, О. Я. Боднар, О. Я. Векленко, В. І. Лесняк та В. К. Шостя є провідними професорами творчих мистецьких вишів України, провадили навчально-виховну роботу.

ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України (ІПСМ) здійснював роботу відповідно до тематичного плану фундаментальних досліджень на 2014 р., затвердженому постановою Президії НАМ України від 26.12.2013 № 12/55-09 (зі змінами). Хід виконання наукових програм обговорювався на засіданнях Вченої ради затвердженої Президією НАМ України. Значна увага у роботі Інституту приділялася вирішенню організаційних питань.

Загальна кількість працівників Інституту згідно зі штатним розписом – 95 осіб; фактична – 72 особи. За 2014 рік прийнято на роботу 9 осіб, звільнено 11 осіб. Станом на 31.12. 2014 в Інституті працюють: академіки НАМ України – М. Криволапов, В. Сидоренко, О. Федорук, М. Яковлев; члени-кореспонденти НАМ України – І. Зубавіна, О. Коваль; лауреати державних премій – О. Коваль, А. Пучков; почесні звання «Народний художник України» – В. Сидоренко та «Народний артист України» – О. Коваль мають 2 особи; звання «Заслужений діяч мистецтв України» – О. Авраменко, С. Васильєв, О. Клековкін, М. Криволапов, О. Петрова, О. Федорук та «Заслужений працівник освіти України» – М. Яковлев мають 7 осіб. Науковий ступінь доктора наук (мистецтвознав., філос. наук) мають 11 осіб; кандидата наук (мистецтвознав., філол. наук, філол. наук, архітектури) – 20 осіб. Вчене звання професора мають 11 осіб, доцента – 8 осіб, старшого наукового співробітника – 18 осіб.

I. Наукова діяльність підрозділів Інституту

Пріоритетним у плані робіт ІПСМ 2014 р. було дослідження проблем і вирішення завдань, пов'язаних з процесом становлення різних видів сучасного мистецтва, нових мистецьких технологій і матеріалів, сучасних проблем дослідження, охорони та реставрації культурної спадщини, культурологічних студій. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про порядок визначення обсягів базового фінансування фундаментальних наукових досліджень за рахунок коштів державного бюджету» від 01.03.1999 № 304 теми наукових досліджень Інституту вчасно зареєстровані в УкрІНТЕІ.

Виконання наукових тем було розподілено між відповідними науковими підрозділами Інституту з метою залучення до роботи провідних науковців та більш ефективного наукового використання кадрового потенціалу Інституту. Діяльність Інституту здійснювалася за принципом створення науково-творчих колективів, які складаються з провідних учених у галузі мистецтвознавства, культурології, архітектурознавства, естетики та філософії. Співробітники наукових підрозділів упродовж року брали участь у численних конференціях, наукових обговореннях, круглих столах, у роботі експертних і спеціалізованих вчених рад, редколегій фахових видань, предметних комісій під час вступних іспитів до аспірантури ІПСМ і кандидатських іспитів, здійснюють наукове керівництво аспірантами і здобувачами ІПСМ.

Упродовж року співробітники ІПСМ брали участь у розробці умов Міжнародного відкритого конкурсу «Територія гідності» на концепцію оновленого громадського простору центрального ядра міста Києва з меморіалізацією подій Революції Гідності (зав. відділу архітектури і дизайну, канд. архіт., старш. наук. співроб. *Н. Кондель-Пермінова*, зав. відділу мистецтва новітніх технологій, канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. *О. Ременяка*), є членами журі конкурсу.

а) Відділ науково-творчих досліджень, інформації та аналізу (зав. відділу *д-р мистецтвознав., проф. О. Клековкін*). До кола наукових зацікавлень співробітників відділу належать переважно фундаментальні проблеми сучасного мистецтвознавства, зокрема теоретичні аспекти функціонування різних видів мистецтва, питання методології дослідження мистецтва тощо. Опрацювати ці важливі наукові питання співробітникам підрозділу дозволяє високий фаховий потенціал. Фундаментальний характер більшості досліджень обумовив те, що співробітники відділу віддають перевагу жанрам наукових монографій та розвідок.

б) Відділ театру та музичної культури (зав. відділу *д-р мистецтвознав., старш. наук. співроб. М. Гринишина*). У 2014 р. відділ продовжував роботу над фундаментальними науковими темами, пов'язаними з новітньою історією та сьогоденням мистецтва сцени та музики. Це, зокрема, питання іонаціонального театру в Україні ХХ ст., організаційних інновацій у театральній сфері початку ХХ ст., сучасних способів сценічно-драматичної комунікації, новітнього синтезу в українській камерній музиці тощо. Зокрема, завершено рукопис першого тому «Нарисів з історії іонаціонального театру в Україні ХХ – початку ХХІ століття». Інший напрям роботи відділу пов'язаний із сучасною проблематикою театального та музичного мистецтва, з фаховим аналізом та теоретичним обґрунтуванням поточного мистецького процесу, з осмисленням нових

художніх форм, жанрів і технологій. Професійний доробок співробітників відділу із зазначених питань оприлюднений у низці наукових статей.

в) Відділ кураторської виставкової діяльності та культурних обмінів (зав. відділу канд. філол. наук, старш. наук. співроб. Л. Дрофань, з 11.2014 – мистецтвознав. Н. Булавіна). Дослідження відділу ґрунтуються на осмисленні форми існування культури періоду метамодернізму, новаторських тенденцій у сучасному арт-просторі, де панує багатство не тільки технік і засобів, а й смислів, де художник працює на пограниччі різних видів мистецтва. В полі зору науковців – об'єктивні потреби культурно-мистецького сучасного процесу, осягнення яких неможливе без застосування новітньої філософсько-естетичної думки, без застосування аналізу та комплексного осмислення національного і світового мистецького буття останніх десятиріч.

г) Відділ візуальних практик (зав. відділу канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. О. Авраменко). Коло проблем, які осмислюють і вивчають співробітники відділу, неподільно пов'язане з живими процесами у художньому житті країни й інтеграції його у міжнародний простір прецедентів практичного характеру. Науковці відділу упродовж року активно не лише аналізували й критикували застарілі стереотипи, відмовляючись від них, а й створювали нові зв'язки, напрямки дії. Діяльність співробітників відділу активно легітимізувала прогресивний досвід сучасного експериментального мистецтва, наповнюючи культурне поле України новими пошуками та моделями функціонування сучасного мистецтва. Співробітники відділу практично налагоджували стосунки й співпрацю з міжнародним «креативним ресурсом», набували й поширювали серед колег досвід участі у глобальній арт-системі. Відділ збирає і систематизує інформацію з новітніх світових розробок і досліджень у сфері актуального мистецтва, аналізує їх результати. В активі відділу – проведення художніх виставок, пленерів, майстер-класів, конференцій з питань фундаментальних досліджень у галузі сучасного мистецтва, участь у міжнародних арт-форумах.

д) Відділ мистецтва новітніх технологій (зав. відділу канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. О. Ременяка). До кола наукових інтересів співробітників відділу належать актуальні проблеми сучасного мистецтвознавства, зокрема дослідження можливостей та перспектив розвитку новітнього мистецтва: інтернет-технологій, відеопроєкцій, відеоінсталяцій, комп'ютерного мистецтва та питання методології їхнього вивчення. Співробітники відділу впродовж року працювали над фундаментальними науковими темами, пов'язаними з новітньою історією мистецтва та експериментальними дослідженнями в галузі візуальних практик, вивчали взаємодії між традиційним мистецтвом та новітніми технологіями, що з'явилися впродовж останніх років, займалися пошуками нових шляхів використання комп'ютерного потенціалу та аудіовізуального середовища у мистецтві, досліджували взаємодію і непередбачувані зіткнення між природним і штучним, фігуративним та абстрактним, старим і новим, як механізмів впливу на глядача.

е) Відділ культурних стратегій, ініціатив і технологій (зав. відділу засл. діяч мистец. України, доц. С. Васильєв). Окрім проведення планових наукових досліджень, зокрема присвячених вивченню та аналізу творчості нонконформістів (В. Зарецького, А. Сумара, Ф. Тетянич), а також сучасному арт-середовищу, зокрема київському, співробітники відділу відповідно до своєї стратегії як ініціатора, збудника та здійснювача програм на перетині мистець-

кої та соціальної практики намагалися формулювати та долучатися до проєктів, що мають безпосередній вплив на суспільний простір. Поряд з цим співробітники відділу упродовж року брали участь у розробці сценаріїв різноманітних публічних акцій та мистецьких подій, як-от створення концепцій театральних фестивалів, формування програм мистецьких форумів. Співробітники відділу працювали в журі міжнародних та національних конкурсів та фестивалів, вели публічні дискусії на актуальні суспільні та мистецькі теми та виступали в телевізійних та радіопередачах.

є) Відділ естетики і культурології (зав. відділу канд. філос. наук, старш. наук. співроб. О. Босенко). Упродовж року співробітники відділу працювали згідно з планом робіт. Продовжувалась робота над фундаментальними проблемами сучасної трансцендентальної естетики. Отримані наукові результати, що зафіксовані у наукових публікаціях, відкривають нові обрії досліджень новітньої естетики, з оприлюдненням нових проблем, які тільки-но поставлені, і несподівані ракурси на сучасне мистецтво сьогодення. Притому в різноманітних галузях мистецтва: від музики до візуальних практик, які впроваджували співробітники в численних експериментах у безпосередньо практичній діяльності, у численних мистецьких заходах і апробаціях в лекціях для фахівців певного профілю.

ж) Відділ екранних мистецтв (зав. відділу чл.-кор. НАМ України, проф. О. Коваль). Відділ упродовж року вів науково-дослідну роботу згідно з державними програмами наукових досліджень у сфері візуальних мистецтв ХХ ст., а також відповідно до плану, затвердженого Президією НАМ України. Співробітники відділу займалися вивченням актуальних питань на перетині кінознавчої науки та мистецької практики арт-віртуалістики, брали участь у суспільно значимих проєктах, продовжували системні дослідження взаємодії між практикою екранного мистецтва й інноваційними теоріями з метою обґрунтування логіки розвитку сучасного екранного процесу. Діяльність наукових співробітників відділу традиційно визначалась двоєдністю таких пріоритетних напрямів, як експериментальна практика екранного творення та системне опанування теорії екранних мистецтв, а саме: проведення фундаментальних розвідок з проблем актуального кіно- та медіазнавства.

и) Відділ архітектури і дизайну (зав. відділу канд. архіт., старш. наук. співроб. Н. Кондель-Пермінова). Діяльність відділу охоплює кілька дослідницьких підходів щодо аналізу проблем розвитку архітектурної та дизайнерської професій, пошуку шляхів взаємодії й результативної співпраці архітекторів і дизайнерів. Історичний шлях розвитку архітектури та дизайну в Україні досліджується у контексті розвитку світової культури. Історичні знання розглядаються як підґрунтя розвитку професій у науково-теоретичних студіях, методичному забезпеченні практик, системі фахової освіти.

і) Експериментальна лабораторія з дослідним виконанням проблемних програм (зав. лаб. О. Берендеев) протягом року продовжувала розробку методик застосування інструментарію інформаційного менеджменту в культурі і мистецтві, систематизувала і структурувала інформацію усіх форматів з проблем сучасного мистецтва, оновлювала інформацію на офіційному сайті Інституту. О. Берендеев та В. Осичний надавали технічну та організаційну підтримку реалізації мистецьких проєктів. Пров. інж.-програмісти І. Шалінський, В. Накоренко, С. Діденко допомагали у налаштуванні та забезпечували функціонування

технічного обладнання та оргтехніки під час проведення мистецьких проєктів та систематизації інформації. Інж. I категорії І. Несміянова брала участь у низці конференцій стосовно популяризації наукових видань і сайту Інституту серед бібліотечних працівників, поновлювала новими матеріалами сайт Інституту (www.marі.kiev.ua), сторінки ІПСМ у соціальній мережі Facebook.

к) Редакційно-видавничий (зав. відділу І. Кулінський) **та художньо-технічний** (зав. відділу О. Червінський) **відділи** упродовж року здійснювали тематичну комплектацію та підготовку до друку (літературне і художньо-технічне редагування, коректура, верстання) рукописів збірників наукових праць, колективних та індивідуальних монографій, запланованих Інститутом до друку, а також видань, що вийшли друком небюджетним коштом.

У науковому опрацюванні (редагуванні) монографій та статей, підготовлених співробітниками Інституту, брали активну участь науковці акад. НАМ України І. Безгін, наук. співроб. В. Гаптар, канд. філол. наук, старш. наук. співроб. А. Дрофань, акад. НАМ України М. Криволапов, д-р мистецтвознав., проф. А. Пучков, канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. О. Роготченко, молодший наук. співроб. А. Сидоренко, акад. НАМ України В. Сидоренко, акад. НАМ України О. Федорук, молодший наук. співроб. З. Шевченко, д-р філос. наук, проф. М. Шкєпу, молодший наук. співроб. І. Яцик, старші лаборанти ІПСМ К. Рибак, С. Шульгіна, Н. Шпитковська, Ю. Діденко, А. Чібалашвілі.

Переклади окремих текстів та анотацій до статей для фахових збірників англійською мовою на високому професійному рівні забезпечували наук. співроб. О. Аккаш і пров. ред. С. Кулінська.

л) Аспірантура. Наказом директора від 31.10.2014 № 35-р «Про зарахування до аспірантури» відповідно до постанови Президії НАМ України від 20.02.2014 № 2/8-09 «Про державне замовлення на 2014 рік» та рішення приймальної комісії, створеної наказом директора від 15.10.2014 № 38-р, були зараховані до аспірантури з відривом від виробництва зі спеціальності 26.00.01 – теорія та історія культури (мистецтвознавство) наступні особи, які успішно склали вступні іспити, з 01.11.2014 по 31.10.2017 (разом із призначенням їм наукових керівників та прикріпленням до відповідного наукового підрозділу ІПСМ): А. Пашкевич (наук. керівник Г. Веселовська), Б. Пишинушко (наук. керівник О. Роготченко), А. Сидоренко (наук. керівник В. Тузов), О. Халєпа (наук. керівник Н. Кондель-Пермінова), Д. Чембержі (наук. керівник О. Роготченко).

Здійснено перший випуск п'ятьох аспірантів ІПСМ набору 2011 року: О. Велимчаниця (наук. керівник Г. Веселовська), К. Гончар (наук. керівник М. Юр), Д. Гончаренко (наук. керівник А. Пучков), О. Оленєв (наук. керівник А. Пучков).

Інформація про підготовку аспірантів своєчасно розташовувалася на відповідній сторінці офіційного сайту Інституту (www.marі.kiev.ua/07.htm).

Восени 2014 р. кандидатські іспити зі спеціальності 26.00.01 – теорія та історія культури (мистецтвознавство) склали Т. Зінєнко, А. Лозова, О. Сидор, О. Велимчаниця, К. Гончар, Д. Гончаренко, О. Оленєв, Б. Пінчевська.

м) Вчена рада Інституту відповідно до статутних завдань упродовж року обговорювала мистецькі та науково-практичні проблеми, що стосуються основної діяльності Інституту, розглядала стратегічні і тактичні питання розвитку видів сучасного мистецтва, магістральні перспективи розвитку Інституту; обговорювала та затверджувала основні напрями роботи, проєкти

планів науково-творчих, науково-практичних і виробничих робіт, підготовку до видання наукових і мистецьких праць, проведення конференцій, семінарів, наукових обговорень творів візуального мистецтва; розглядала і затверджувала звіти робіт, виконаних у підрозділах Інституту, а також загальноінститутські звіти в цілому; затверджувала до друку планові науково-дослідні, творчі праці співробітників Інституту, а також позапланові роботи, які видаються з титульними реквізитами Інституту; розглядала і затверджувала теми кандидатських дисертацій, питання підготовки і перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, стажування тощо.

н) Спеціалізована вчена рада К 26.460.01. Відповідно до наказу МОН України від 21.11.2013 № 1609 «Про затвердження рішень Агестаційної колегії Міністерства освіти і науки щодо діяльності спеціалізованих вчених рад» в Інституті проблем сучасного мистецтва НАМ України утворено спеціалізовану вчену раду К 26.460.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства із спеціальності 26.00.01 «Теорія та історія культури» строком на два роки. Голова ради – д-р мистецтвознав., проф. *А. Пучков*, заступник голови ради – д-р мистецтвознав., проф. *О. Клековкін*, вчений секретар – канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. *І. Савчук*. Члени ради: акад. НАМ України *О. Безгін*, чл.-кор. НАМ України *В. Бітаєв*, канд. філос. наук, старш. наук. співроб. *О. Босенко*, д-р мистецтвознав., старш. наук. співроб. *М. Гринишина*, чл.-кор. НАМ України *І. Зубавіна*, акад. НАМ України *М. Криволапов*, д-р філос. наук, проф. *О. Петрова*, канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. *О. Ременяка*, канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. *О. Роготченко*, акад. НАМ України *В. Сидоренко*, акад. НАМ України *В. Скуратівський*, канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. *Л. Смирна*.

У 2014 р. відбулися три захисти кандидатських дисертацій: *Вишеславський Г.*: «Нова хвиля» у візуальному мистецтві України кінця 1980-х – початку 1990-х (соціокультурний аспект)» (наук. керівник д-р мистецтвознав., проф. *А. Пучков*); *Зіненко Т.*: «Симпозіуми художньої кераміки України кінця ХХ – початку ХХІ століття як явище сучасної культури» (наук. керівник канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. *О. Роготченко*); *Лозова Л.*: «Теологічний вимір ленінградської школи мистецтва авангарду 1920–1960-х років» (наук. керівник д-р філос. н., проф. *О. Петрова*).

2. Кількість тем наукових досліджень — 12, у тому числі:

а) Мистецтвознавство України (держ. реєстр. № 0108U006569), науковий керівник акад. НАМ України *М. Криволапов*. Збірник наукових праць «**Мистецтвознавство України**» (постановою ВАК України від 31.05.2011 збірник внесено до нового Переліку наукових видань України, у яких можуть публікуватися результати дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з мистецтвознавства, культурології та архітектури та міжнародної наукометричної бази – Російського індексу наукового цитування, м. Москва): *Г. Склярєнко*. Живопис Якіма Левича в контексті українського мистецтва другої половини ХХ століття, *О. Сидор*. Культурна політика футуризму на Венеційських бієнале та її значення для наших днів, *М. Криволапов*. Літописець суворой і мужньої правди, *О. Роготченко*. Нове прочитання соцреалістичної доктрини як обов'язкового стилю художнього життя до- і повоєнної доби СРСР–УРСР, *Б. Пінчевська*. Різноманітність усього: Творчість Вадима

Грінберга, *Олеся Собкович*. Стан мистецтва в дзеркалі художньої критики Києва першої половини 1990-х: За матеріалами журнальної періодики, *В. Бурлака*. «Стаффаж» символіческого в фотопроектах Арсена Савадова – імплантация искусства в тело реальности, *М. Юр.* Тарас Шевченко – майстер рисунка, *О. Ковальчук*. Творчі змагання на тлі ідеологічної програми.

б) Сучасне мистецтво (держ. реєстр. № 0108U004903), науковий керівник акад. НАМ України *В. Сидоренко*. Науковий збірник «Сучасне мистецтво» (постановою ВАК України від 31.05.2011 збірник внесено до нового Переліку наукових видань України, у яких можуть публікуватися результати дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з мистецтвознавства та культурології та міжнародної наукометричної бази – Російського індексу наукового цитування, м. Москва): *В. Бурлака*. Александр Гнилицкий: Позитивная иллюзия видимого (*В. Бурлака*), *І. Зубавіна*. Берлінські паралелі, *О. Роготченко*. Бієнале '55 як лакмус сучасного концепту, *М. Протас*. Боррелиоз артизма: Франкфуртская защита, *О. Чепелик*. Вибрації часу: На прикладі бієнале у Венеції, *О. Петрова*. Владислав Шерешевський – картинщик некартинної доби, *Л. Комарницькая*. Выход через сувенирную лавку: Контексты актуальности (*Л. Комарницькая*), *Н. Шелемехова*. Неоміфологізм в українському нефігуративному живописі другої половини ХХ століття, *Н. Шпитковська*. Перетин світових культур на прикладі Венеційської бієнале, *Л. Даниленко*. Перші корпоративні стилі в американському графічному дизайні, *О. Сидор*. Портрет великого киянина на Венеційській бієнале 1912 року, *Д. Гончаренко*. Практики використання відео у перформанс-арті, *О. Петрова*. Творчість Сергія Савченка у конфігурації ризику, *О. Аккаш*. Темпоральні зрушення у сучасному українському мистецтві, *С. Васильєв*. Український театр від Союзу до Майдану, *Н. Мусяєнко*. Урбаністичні нарації Олени Голуб, *В. Сахарук*. Художник і модель: Європейська традиція в творчості Анатолія Сумара, *М. Юр.* Художній експеримент як творча стратегія українських митців, *О. Оленєв*. Цифрові технології початку ХХІ століття: Від відеомистецтва до нет-арту, *О. Горшков*. Человек, мастер, автор... и снова человек.

в) Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини (держ. реєстр. № 0108U002550). Науковий керівник д-р мистецтвознав. старш. наук. співроб. *А. Пучков*. Збірник наукових праць з мистецтвознавства, архітектурознавства і культурології «Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини» (постановами ВАК України від 22.12.2010 № 1-05/8 та від 26.01.2011 № 1-05/1 збірник внесено до нового Переліку наукових видань України, у яких можуть публікуватися результати дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з мистецтвознавства, культурології та архітектури та міжнародної наукометричної бази – Російського індексу наукового цитування, м. Москва): *А. Пучков*. Библиографический подвиг Наталии Дехтярёвой в отдельно взятом Киеве, *А. Пучков*. «Да здравствует лучшая в мире цензура – по признаку литературного качества!»: Павел Нерлер об Осипе Мандельштаме (*А. Пучков*), *О. Чепелик*. Екранний дискурс інсталяцій та Архітектурна Бієнале у Венеції, *Н. Мусяєнко*. Київ як сцена: Зміна декорацій у ХХІ столітті, *Н. Кондель-Пермінова*. Конкурс «Майдан '2014 / Територія гідності»: Новий формат публічних обговорень, *О. Ременяка*, *О. Сторчай*. Микола Адріанович Прахов: Історія есею до персональної виставки Фотія Степановича Красицького, *А. Пучков*. О чём

«Катюша»: Опыт вполне научного наблюдения, *В. Сидоренко*. Передне слово, *О. Сторчай*. Перша приватна київська художня школа студія Наполеона Буяльського (1850–1858 рр.), *О. Клековкін*. Техніка класичної розправи.

з) **Художня культура. Актуальні проблеми** (держ. реєстр. № 0108U007367). Науковий керівник акад. НАМ України *О. Федорук*. Збірник наукових праць «Художня культура. Актуальні проблеми» (постановою ВАК України від 26.01.2011 збірник внесено до нового Переліку наукових видань України, у яких можуть публікуватися результати дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з архітектури, мистецтвознавства та культурології та міжнародної наукометричної бази – Російського індексу наукового цитування, м. Москва): *Ольга Собкович*. Виставкова діяльність Петра Холодного у мистецькому житті Києва на початку ХХ століття, *О. Роготченко*. Вітчизняна культура періоду створення Спілок радянських письменників, художників, композиторів: Складові становлення, *М. Протас*. Владимир Кочмар: Антропология тела-пространства, *В. Бурлака*. Двойная экспозиция в фотопроектах Арсена Савадова 1990-х: Антропологическая иллюзия VS иллюзия эстетическая, *К. Гончар*. До питання про образотворчий фольклор: Репрезентація кураторських і виставкових проєктів, *Ю. Венц*. До характеристики пластичного об'єкта: Поняття та передумови розвитку, *О. Велимчаниця*. Етична відповідальність як частина естетичного досвіду, *Олеся Собкович*. Жанри художньої критики у мистецьких часописах Києва початку ХХІ століття, *О. Федорук*. Картина К. Устияновича «Шевченко на засланні» – провісник Шевченкіани в західноукраїнському малярстві, *І. Савчук*. Листування Анджее Швальбе з Онисією Шреер-Ткаченко в аспекті українсько-польських культурних зв'язків 1960–1970-х, *О. Сидор*. «Молоде мистецтво» України на Венеційських бієнале початку ХХІ століття, *О. Горшков*. О проблеме когнитивно-семиотической множественности, *В. Сидоренко*. Передне слово, *М. Юр*. Поліфонічний характер художнього мислення у період Fin de siecle в Україні, *О. Чепелик*. Сараєвська зима '2014: Peace, Art & Freedom, *О. Ковальчук*. Творча програма духовного становлення художника театру і телебачення Аріадни Перепелиці.

д) **Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки (Мистецькі обрії)** (держ. реєстр. № 0108U005910). Науковий керівник акад. НАМ України *І. Безгін*, з 10.2014 – в. о. наукового керівника канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. *О. Ременяка*. Збірник наукових праць «Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки (Мистецькі обрії)» (постановою ВАК України від 31.05.2011 збірник внесено до нового Переліку наукових видань України, у яких можуть публікуватися результати дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з мистецтвознавства, культурології та архітектури та міжнародної наукометричної бази – Російського індексу наукового цитування, м. Москва): *Г. Циба*. Багатокартиння на українських кіностудіях в добу «Перебудови», *М. Криволапов*. Видатний український митець і педагог Костянтин Миколайович Єлева, *Н. Єрмакова*. Вчителі, *Б. Пінчевська*. Зовнішність genius loci: Творчість Лариси Пуханової, *М. Яковлев*. Історія використання геометрії в художньо-творчих процесах, *Д. Гончаренко*. Концептуальні засади розвитку перформанс-арту: Завдання, проблеми, вирішення, *О. Ковальчук*. Педагогічна і творча діяльність Василя Гуріна в контексті історії НАОМА та вітчизняної художньої школи другої половини ХХ – початку ХХІ століття, *І. Зубавіна*. Повернення «великого

німого», або Чому німе кіно стало трендом, В. Тузов. Регіональний розвиток української культури кінця XIX – початку XX століття у специфіці сучасного культурологічного дискурсу, В. Бурлака. «Рефракція банального» в живописі Василя Цаголова, О. Сидор. «Французький фактор» Венеційських бієнале, О. Роготченко. Чинники впливу на українську образотворчість періоду першої фази розвитку соціалістичного реалізму (1930–1950-ті), М. Юр. Шевченкіана як художня інтенція у сучасному візуальному мистецтві України.

е) **Сучасні проблеми художньої освіти в Україні** (держ. реєстр. № 0107U012131). Науковий керівник д-р філос. наук, проф. М. Шкєпу. Збірник наукових праць «Сучасні проблеми художньої освіти в Україні» (включений до міжнародної наукометричної бази – Російського індексу наукового цитування, м. Москва): М. Протас. Бафмологія contemporary, Н. Єрмакова. Без легенд, Г. Веселовська. Брежня як проблема функціональної спрямованості творчості, А. Пучков. Два листи щодо поліпшення процесу атестації наукових кадрів вищої кваліфікації, В. Чепелик, підготовка тексту А. Пучков, О. Чепелик. Зодчє середньовіччя і Нового часу, О. Петрова. «Інтуїція розуму» в творчості Юлії Лазарєвської, І. Зубавіна. Кіноекран як сфера репрезентації архетипічних мотивів та міфологічних образів, І. Кулинський. Мистецтво, О. Чепелик. Освітня програма «Гогольфєсту», В. Сидоренко. Передє слово, А. Пучков. Посібник з історії світової архітектури: Сторінка історії педагогічної спадщини науковця, А. Борисенко. Слишком поздно и немного завтра, О. Ковальчук. Творче становлення художників театру Федора Нірода та Моріца Уманського, А. Пучков. Это май-весельчак – у Фофанова, Воробьянинова и Блока.

є) **Мистецтво України 30–80-х років XX століття** (держ. реєстр. № 0110U004051). Науковий керівник канд. мистецтвознав., старш. наук. співроб. О. Роготченко. Збірник наукових праць з мистецтвознавства і культурології «МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія» (постановою ВАК України від 10.11.2010 збірник внесено до нового Переаіку наукових видань України, у яких можуть публікуватися результати дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з мистецтвознавства і архітектури та міжнародної наукометричної бази – Російського індексу наукового цитування, м. Москва): В. Бурлака. Александр Гнилицкий: Ранние работы. «Катастрофа» взгляда, О. Роготченко. До читача, М. Юр. Естетико-культурологічні особливості художнього простору в живописі імпресіонізму, Л. Дрофань. За межею реальності разом з Андрієм Говдою та... Гоголем, І. Зубавіна. Історія зарубіжного кіно: Програма, Н. Мусієнко. Мистецтво Майдану: Дослідження з соціокультурної антропології, О. Ковальчук. От театрально-декорационного искусства к сценографии: К истории и предьистории экспонирования, Г. Циба. Пошуки національної ідентичності та історичної правди в українському кіно доби Перебудови (1986–1991), Н. Шпитковська. Сучасне українське мистецтво у світовому культурному просторі як форма спадкоємності національних традицій, О. Роготченко. Традиції та новачі, сучасне та надсучасне в творчості Євгена Матвєєва, О. Босенко. Філософія архітектури: Робоча програма спецкурсу для студентів архітектурного факультету (О. Босенко), О. Оленєв. Цифрові технології українського медіа-мистецтва: Нет-арт.

ж) **Архітектура від античності до нового часу** (держ. реєстр. № 0106U005730). Науковий керівник акад. НАМ України В. Сидоренко: Н. Мусієнко. Київське міське середовище як арт-простір. – *рукопис монографії*; Нариси

з історії української архітектури / За ред. А. Пучкова, Н. Кондель-Пермінової. – *робота над першою редакцією рукопису монографії*; А. Пучков. Прошедшее время: Искусствоведение, архитектуроведение и культурология. – *робота над першою редакцією рукопису монографії*.

и) Науково-дослідне обстеження фондкових колекцій та вивчення архівних матеріалів стосовно творчості митців та художніх явищ (держ. реєстр. № 0111U009278). Науковий керівник канд. архіт., старш. наук. співроб. О. Сіткарьова.

Виявлення, комплектація та перенесення на електронні носії матеріалів з архівів та фондів музеїв для виконання фундаментальних досліджень з планових наукових тем (*співробітники ІПСМ*).

і) Експериментальні дослідження в галузі візуальних практик та новітніх мистецьких технологій (держ. реєстр. № 0106U005733). Науковий керівник акад. НАМ України В. Сидоренко.

Виконання експериментальних досліджень з різними матеріалами, новітніми технологіями та пошук можливості їх використання в мистецьких творах (*співробітники ІПСМ*);

Практичні досліди та детальне вивчення нових цифрових технологій, що є вже в наявності в Україні, в тому числі програми для лінійного монтажу «Avid», «Adobe Premiere», «Canopus», формат DVD та інші цифрові технології (*співробітники ІПСМ*).

к) Мистецький рух України ХХ – початку ХХІ століття (держ. реєстр. № 0110U004159). Науковий керівник акад. НАМ України О. Федорук: Л. Дрофань. Дев'ятнадцяте грудня 1915 року: Один день в історії / За заг. ред. проф. А. Пучкова. – К.: Фенікс, 2014. – 208 с.: іл. – ISBN 978-966-136-207-8; Нариси з історії інонаціонального театру в Україні ХХ – початку ХХІ століття / За ред. д-ра мистецтвознав. М. Гринишиної, том перший. – *рукопис монографії*; А. Босенко. Время без свидетелей: Некоторые вопросы трансцендентальной эстетики. – *рукопис монографії*; О. Клековкін. Doctor Dapertutto: Театр фантазій Всеволода Мейерхольда / ІПСМ НАМ України; Наук. ред. та авт. передм. А. Пучков. – К.: Арт Економі, 2014. – 208 с. – ISBN 978-966-2576-801 (*видання здійснене за позабюджетні кошти*).

л) Сучасний театр: Ідеї. Концепції. Напрями (держ. реєстр. № 0113U003107). Науковий керівник д-р мистецтвознав., проф. О. Клековкін: О. Клековкін. Політичний театр / ІПСМ НАМ України; Наук. ред. А. Пучков. – К.: Арт Економі, 2014. – 160 с. – ISBN 978-966-2576-70-2 (*видання здійснене за позабюджетні кошти*); О. Клековкін. Мистецтво байдикування / ІПСМ НАМ України; Наук. ред. А. Пучков. – К.: Арт Економі, 2014. – 144 с. – ISBN 978-966-2576-62-4 (*видання здійснене за позабюджетні кошти*); О. Клековкін. Парадокс Курбаса: Історико-етимологічний конспект / ІПСМ НАМ України; Наук. ред. А. Пучков. – К.: Арт Економі, 2014. – 176 с. – ISBN 978-966-2576-764-4 (*видання здійснене за позабюджетні кошти*).

з. Кількість наукових семінарів, конференцій, круглих столів, наукових дискусій та ін., проведених за ініціативою та участю Інституту, – 13: науково-практичний семінар «Сучасні проблеми теорії та історії культури» для співробітників та аспірантів ІПСМ – цикл із 34 відкритих лекцій; науково-творче обговорення (круглий стіл) виставкового проекту «Засліплені красою» (живопис/графіка/скульптура/об'єкти/фотографія/відео); круглий стіл

«Громадянський містицизм»; наукова дискусія на тему виставкового проекту до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка «У наших раї...»; міжвузівський круглий стіл «Сучасне звучання праці К. Нойки «Шість хвороб сучасного духу»; науково-творче обговорення (круглий стіл) виставкового проекту сучасних одеських художників «Горизонти темпоральності»; Всеукраїнська міждисциплінарна науково-творча та практична конференція «Молоде мистецтво» України: Проблеми реалізації випускників творчих вишів»; науково-творче обговорення (круглий стіл) візуальних матеріалів Всеукраїнської виставки сценографів «Борітеся – поборете!»; наукова дискусія на тему мистецький проект «Опір матеріалів»; наукова дискусія про книгу А. Пучкова «Нарис історії архітектурознавства»; науково-творче обговорення (круглий стіл) візуальних матеріалів виставкового проекту «Досвід єднання – Майдан 2013–2014»; круглий стіл на тему колективного арт-проекту «Теорія вірогідності» в рамках VII Всеукраїнської платформи «Новітні спрямування»; круглий стіл «Дай мені завтра (Молоді українські художники)».

4. Кількість видань збірників наукових праць та монографій, виданих за бюджетні кошти, – 8: збірник наукових праць «Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки (Мистецькі обрії)» / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2014. – Вип. 6 (17). – 216 с.: іл. – ISSN 2309-7701; збірник наукових праць «МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія» / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2014. – Вип. 10. – 272 с.: іл. – ISSN 2309-7752; збірник наукових праць «Мистецтвознавство України» / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2014. – Вип. 14. – 208 с.: іл. – ISSN 2309-8155; збірник наукових праць «Сучасні проблеми, дослідження реставрації та збереження культурної спадщини» / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2014. – Вип. 10. – 320 с.: іл. – ISSN 1992-5557; збірник наукових праць «Сучасні проблеми художньої освіти в Україні» / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2014. – Вип. 9. – 376 с.: іл. – ISSN 2309-8406; науковий вісник «Художня культура. Актуальні проблеми» / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2014. – Вип. 10. – 336 с.: іл. – ISSN 1992-5514; науковий збірник «Сучасне мистецтво» / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2014. – Вип. X. – 256 с.: іл. – ISSN 2309-8813; Л. Дрофань. Дев'ятнадцяте грудня 1915 року: Один день в історії / ІПСМ НАМ України; За заг. ред. проф. А. Пучкова. – К.: Фенікс, 2014. – 206 с.: іл. – ISBN 978-966-136-207-8.

5. Окремі видання ІПСМ за позабюджетні кошти – 4: М. Бажан. Маловідомі мистецькі сторінки / Упоряд. М. Лабінський. – К.: Криниця, 2014. – 816 с. – ISBN 978-966-2434-24-8; Г. Веселовська. Сучасне театральне мистецтво: Навч. посіб. – К.: НАКККіМ, 2014. – 143 с.; О. Клековкін. Політичний театр / ІПСМ НАМ України; Наук. ред. А. Пучков. – К.: Арт Економі, 2014. – 160 с. – ISBN 978-966-2576-70-2; О. Клековкін. Мистецтво байдюкування / ІПСМ НАМ України; Наук. ред. А. Пучков. – К.: Арт Економі, 2014. – 144 с. – ISBN 978-966-2576-62-4; О. Клековкін. Парадокс Курбаса: Історико-етимологічний конспект / ІПСМ НАМ України; Наук. ред. А. Пучков. – К.: Арт Економі, 2014. – 176 с. – ISBN 978-966-2576-76-4; О. Клековкін. Doctor Dapertutto: Театр фантазій Всеволода Мейерхольда / ІПСМ НАМ України; Наук. ред. та автор передм. А. Пучков. – К.: Арт Економі, 2014. – 208 с. – ISBN 978-966-2576-80-1.

6. Кількість наукових та мистецьких заходів у виставкових залах ІПСМ, в яких брали участь співробітники Інституту, – 11: мистецький

проект «Засліплені красою» (живопис/графіка/скульптура/об'єкти/фотографія/відео); художній проект «Громадянський містицизм»; виставка до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка «У наших раї...»; виставка «Андрій Чебикін: Творчість та школа»; арт-проект «І:О – Koktebel Art Residence»; виставка «Горизонти темпоральності» (сучасне мистецтво одеських художників); Всеукраїнська виставка сценографів «Борітеся – поборете!»; мистецький проект «Опір матеріалів»; виставка «Досвід єднання – Майдан 2013–2014»; колективний арт-проект «Теорія вірогідності» в рамках VII Всеукраїнської платформи «Новітні спрямування»; мистецький проект «Дай мені завтра (Молоді українські художники)».

II. Організаційно-господарська робота

Кошти, заплановані у кошторисі на 2014 р. на оплату комунальних послуг, зв'язку, утримання автотранспорту, господарчі та канцелярські потреби, використано повністю. За результатами весняного та осіннього оглядів будівлі Інституту був складений план необхідних робіт з поточного ремонту будівлі у 2015 р.

Упродовж року **господарський відділ** (зав. відділу Н. Чубенко) здійснював технічне забезпечення проведення в Інституті наукових конференцій, семінарів, наукового та науково-художнього обговорювання творів сучасних митців із репрезентацією візуальних матеріалів. Згідно з договорами упродовж року проводилися роботи з нагляду та обслуговування систем пожежної сигналізації та оповіщення. На жаль, за недостатністю коштів системи вентиляції та кондиціонування, сповіщення про пожежу та пожежна сигналізація не обслуговувалися, що у подальшому може ініціювати збої та відмови у їхній роботі. З тієї ж причини не було можливості закупити необхідне обладнання, меблі, заплановані на 2014 р., провести переатестацію членів тендерного комітету, протипожежних заходів (вогнезахист дерев'яних і металевих конструкцій). Робітниками господарського відділу власними силами було проведено роботи з мінімального поточного ремонту покрівлі та водовідвідної системи, ремонту сантехнічного обладнання.

Згідно з Законом України від 01.06.2010 № 2289-VI «Про здійснення державних закупівель» проведена процедура запиту цінових пропозицій на поліграфічні послуги з видання сімох збірників наукових праць та однієї монографії на суму 50,1 тис. грн.

III. Бухгалтерія та фінансово-економічний сектор

1. Обсяги видатків: План – 5 212 400 грн., у тому числі:

поточні видатки – 5 212 400 грн.;

капітальні – 0,00 грн.

Виділено – 5 212 400 грн., у тому числі:

поточні видатки – 5 212 400 грн.;

капітальні – 0,00 грн.

Касові видатки – 5 212 224,56 грн., у тому числі:

поточні видатки – 5 212 224,56 грн.;

капітальні – 0,00 грн.

Відсоток виконання – 100 %.

2. Дебіторська заборгованість станом на 01.01.2015 відсутня. Кредиторська заборгованість станом на 01.01.2015 відсутня.

ІНСТИТУТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

Інститут культурології НАМ України створений відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 травня 2007 р. № 357-р та рішення Президії Академії мистецтв України від 14 червня 2007 р. і розпочав свою діяльність у січні 2008 р. Включений до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України. Довідка Головного управління статистики у м. Києві Державного комітету статистики України АА № 263457 видана 09.04.2009 р.

Інститут складається з відділів та лабораторій: відділ науково-творчих досліджень з теорії та історії культури (зав. відділу – Олійник О.С., кандидат культурології); відділ світової культури і міжнародних культурних зв'язків (зав. відділу – Чміль Г.П., доктор філософських наук); відділ етнокультурології та культурної антропології (зав. відділу – Левчук Я.М., кандидат філологічних наук); відділ соціологічних досліджень та аналізу проблем української культури (зав. відділу – Судакова В.М., доктор філософських наук); відділ музеєзнавства та пам'яткознавства (зав. відділу – Оляніна С. В., кандидат архітектури); лабораторія культурних практик (зав. лабораторії – Діулін І.В.).

Кількість працюючих: на 2014 р. в Інституті культурології НАМ України штатним розкладом було передбачено 45 посад штатних працівників, з них 30 – наукових працівників, 4 – допоміжний персонал та 11 посад інших працівників.

До проведення наукових досліджень було залучено 16 штатних наукових працівників, з яких 4 – доктори наук, 8 – кандидати наук, у т. ч. 3 – академіки НАМ України, 2 – члени-кореспонденти НАМ України, 3 – старші наукові співробітники. Крім того, до розробки тем фундаментальних наукових досліджень було залучено на умовах сумісництва 7 докторів наук та 6 кандидатів наук.

Адміністративно-технічним персоналом (11 осіб допоміжного персоналу та 4 – технічного) провадилася робота з підтримки в належному стані матеріальної бази, забезпечення дієздатності обладнання, облаштування приміщення для проведення організаційних заходів, придбання технічних засобів, а також забезпечення видання наукових праць, підготовлених науковцями.

Наукові напрями: культурологія.

На виконання тем фундаментальних досліджень, що фінансуються з Державного бюджету, НАМ України запланувала для Інституту культурології 2389,6 тис. грн.

1.2. Результати наукової діяльності за 2014 р. Фундаментальні наукові дослідження у 2014 р. здійснювалися Інститутом, згідно з рішенням Президії НАМ України від 26.12.2013 № 12/56-09 «Про тематичний план фундаментальних наукових досліджень Інституту культурології НАМ України на 2014 рік» за 8 темами, зареєстрованими в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації: «Самоорганізація й динаміка культури та їх особливості в Україні»; «Нова соціально-культурна реальність в Україні: методологія і наукова практика її дослідження»; «Українська культура і світ: організаційні проблеми художньої культури»; «Інтегративні процеси як перспектива культурного розвитку України: методологічні, семіотичні, комунікативні, інтерактивні, регіональні аспекти»; «Категоріальний та методологічний апарат культурної антропології як знаряддя дослідження культурного розвитку»; «Візуалізація сучасного культурного простору»; «Нові медіа у виробництві

та трансляції художньої культури сучасного суспільства»; «Морфологія культури як міждисциплінарна проблема: корпусні методи, корпоративна соціологія, комунікативні технології» (з 2014 р.).

Виконання зазначених тем було розподілено між відповідними відділами Інституту. З метою раціонального використання кадрового потенціалу наукової установи до роботи було залучено найвідоміших науковців України та провідних учених у галузі культурології, мистецтвознавства, соціології культури та філософії культури.

Відділ науково-творчих досліджень з теорії та історії культури (зав. відділу – Олійник О.С., кандидат культурології) здійснював координацію досліджень за темою «Інтегративні процеси як перспектива культурного розвитку України: методологічні, семіотичні, комунікативні, інтерактивні, регіональні аспекти».

Виконання теми «Інтегративні процеси як перспектива культурного розвитку України: методологічні, семіотичні, комунікативні, інтерактивні, регіональні аспекти» здійснювали Юджін І.М., доктор мистецтвознавства, член-кореспондент НАМ України (науковий керівник) та Волков С. М., доктор культурології, вчений секретар Інституту культурології НАМ України (відповідальний виконавець). Залучені до розробки теми – доктор мистецтвознавства Берегова О.М., доктор філософських наук Причепій Є.М., кандидат культурології Олійник О.С., кандидат історичних наук Гаєвська Т. І. Співробітниками відділу в різних виданнях було здійснено 11 наукових публікацій загальним обсягом 9,5 авт. арк. Підготовлено авторський оригінал збірника наукових праць «Мистецтво і життя. Параметри взаємин» (автори – Юджін І.М., Берегова О.М. та ін.). Працівники відділу виступили з доповідями на 9 наукових конференціях.

Відділ світової культури і міжнародних культурних зв'язків (зав. відділу – Чміль Г.П., доктор філософських наук) здійснював координаційну діяльність з розробки тем «Самоорганізація й динаміка культури та їх особливості в Україні» (науковий керівник – Богущкий Ю.П., кандидат філософських наук, директор Інституту культурології НАМ України, академік НАМ України; відповідальний виконавець – Іваненкова С. І., кандидат філософських наук, старший науковий співробітник Інституту культурології НАМ України, виконавці – доктор історичних наук, член-кореспондент НАМ України Шейко В.М., доктор філософських наук, академік НАМ України Чміль Г.П., науковий співробітник Петік Л.В. та ін.) та «Нова соціально-культурна реальність в Україні: методологія і наукова практика її дослідження» (науковий керівник – Богущкий Ю.П., кандидат філософських наук, директор Інституту культурології НАМ України, академік НАМ України; відповідальний виконавець – Оніщенко О. І., доктор філософських наук, провідний науковий співробітник Інституту культурології НАМ України. У розробці теми взяли участь виконавці – працівники Інституту кандидат культурології Олійник О.С., науковий співробітник Сливка Г.Р., доктор філософських наук Чміль Г.П., доктор філософських наук Безклубенко С. Д., науковий співробітник Петік Л.В. та ін.). Тривала також робота над темою «Візуалізація сучасного культурного простору» (науковий керівник – Чміль Г.П., доктор філософських наук; відповідальний виконавець – Берегова О.М., доктор мистецтвознавства, провідний науковий співробітник Інституту культурології НАМ України; виконавці – працівники Інституту доктор

філософських наук Оніщенко О.І., кандидат мистецтвознавства Кохан Т. Г., кандидат філософських наук Іваненкова С. І. та ін.).

За результатами досліджень працівників відділу здійснено 8 наукових публікацій (5,6 друк. арк.); за темою досліджень співробітники підготували збірник наукових праць «Самоорганізаційні засади сучасного процесу культуротворення: інтерпретаційний контекст» (кер. авт. кол. – Богучкий Ю.П., Чміль Г.П.) та збірник наукових праць «Екранна культура в контексті міждисциплінарного дискурсу» (наук. кер. – Чміль Г.П.). Співробітники відділу підготували 9 доповідей, які були оприлюднені на наукових конференціях і круглих столах.

Відділ етнокультурології та культурної антропології (в. о. зав. відділу – Левчук Я. М., кандидат філологічних наук) здійснював координацію досліджень у рамках фундаментальної теми «Категоріальний та методологічний апарат культурної антропології як знаряддя дослідження культурного розвитку» (науковий керівник – Головка Б.А., доктор філософських наук; відповідальний виконавець – Левчук Я.М., кандидат філологічних наук, в. о. зав. відділу Інституту культурології НАМ України; виконавці – кандидат соціологічних наук Наумова М.Ю. та ін.). За матеріалами досліджень підготовлено наукові публікації загальним обсягом 2,7 друк. арк.

У контексті наукових досліджень співробітники відділу взяли участь у роботі 11 наукових конференцій та круглих столів.

Науковцями відділу підготовлено збірник наукових праць «Постать Марка Грушевського на зламі епох: історико-культурологічні візії» (відп. за випуск – Левчук Я.М., 16 авт. арк.) та 21 публікацію в різних наукових виданнях загальним обсягом 13 друк. арк.

Відділ соціологічних досліджень та аналізу проблем української культури (зав. відділу – Судакова В.М., доктор філософських наук) здійснював координацію досліджень у рамках фундаментальної теми «Нові медіа у виробництві та трансляції художньої культури сучасного суспільства» (науковий керівник – Щербина В.М., доктор соціологічних наук, заст. директора з наукової роботи Інституту; відповідальний виконавець – Наумова М.Ю., кандидат соціологічних наук, старший науковий співробітник Інституту культурології НАМ України). До розробки теми були залучені доктор філософських наук Судакова В.М., доктор філософських наук Причепій Є.М.

У контексті тем досліджень працівники відділу взяли участь у роботі 11 наукових конференцій та семінарів, де оприлюднили 23 доповіді, підготували 16 наукових публікацій загальним обсягом 9,6 друк. арк.

Відділ музезнавства та пам'яткознавства (зав. відділу – Оляніна С. В., кандидат архітектури) здійснював координаційну роботу з розробки теми фундаментальних досліджень «Українська культура і світ: організаційні проблеми художньої культури» (керівник – академік НАМ України, кандидат мистецтвознавства Безгін О.І., відповідальний виконавець – кандидат економічних наук Кочарян І.С., виконавці – працівники Інституту: Прибега Л.В., Успенська О.Ю., Коренюк Ю.О., Оляніна С. В.). Підготовлено до друку монографію Л. В. Прибеги «Архітектурна спадщина України. Пам'яткоохоронний аспект» (25 друк. арк.) та 9 окремих наукових статей.

Працівники відділу взяли участь у роботі 4 наукових конференцій та 2 круглих столів, для участі в яких підготували 9 доповідей. Результати своїх на-

укових досліджень оприлюднили в 9 наукових публікаціях загальним обсягом 6,8 друк. арк.

Лабораторія культурних практик (зав. лабораторії – Діулін І.В.) забезпечувала впровадження наукових досліджень Інституту, присутність наукової організації в ЗМІ, здійснювала адміністрування сайту Інституту. Співробітники лабораторії брали участь у підготовці до видання наукових праць співробітників Інституту, в роботі 6 наукових конференцій та круглих столів, готували наукові статті, здійснювали підготовку до публікації монографій, наукових збірників, 7 випуску щорічника наукових праць Інституту «Культурологічна думка»; здійснювали організаційне та інформаційне забезпечення презентаційних заходів Інституту: розробку запрошень і буклетів до презентації Інституту культурології НАМ України.

Видавнича діяльність. Протягом 2014 р. результати досліджень Інституту оприлюднено в 65 наукових публікаціях, 1 монографії і 5 окремих виданнях. Підготовлено до друку: щорічник наукових праць «Культурологічна думка», № 7 (20 друк. арк.); збірник наукових праць «Самоорганізаційні засади сучасного процесу культуротворення: інтерпретаційний контекст» (авт. – Богуцький Ю.П., Чміль Г.П. та ін., 10 авт. арк.); збірник наукових праць «Екранна культура в контексті міждисциплінарного дискурсу» (авт. кол. – Чміль Г.П., Зубавіна І. Б. та ін., 14 авт. арк.); збірник наукових праць «Постать Марка Грушевського на зламі епох: історико-культурологічні візії» (відп. за випуск – Левчук Я.М., 16 авт. арк.); збірник наукових праць «Мистецтво і життя. Параметри взаємин» (авт. кол. – Юджін І.М., Берегова О.М. та ін., 10 авт. арк.); монографія «Архітектурна спадщина України: пам'яткоохоронний аспект» (авт. – Прибега Л.В., 25 авт. арк.).

а) за темою «**Самоорганізація та динаміка культури та їх особливості в Україні**» надруковано 14 наукових публікацій (9,8 авт. арк.), у т. ч. **статті:** *Богуцький Ю. П.* Міждисциплінарний аспект дослідження Шевченкіани // *Культурологічна думка: щорічник наук. пр.* – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (0,2 авт. арк.); *Богуцький Ю. П.* Культурологічні виміри пам'яткоохоронної сфери України // *Монографія «Архітектурна спадщина України: пам'яткоохоронний аспект»* (авт. – Прибега Л.В., 0,2 авт. арк.); *Богуцький Ю.П., Шейко В. М.* Роль діалогу культур у процесі синергетичної динаміки еволюції системи управління сучасною цивілізацією в добу глобалізації // *Культура України: зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури.* – Х.: ХДАК, 2014. – Вип. 44 (0,7 авт. арк.); *Безклубенко С. Д.* «Автопортрет митця, розгорнутий у століттях» (про визначного українського кінорежисера Ю. Г. Ілленка) // *Людина в сучасному світі: колективна монографія.* – К., 2014 (1,5 авт. арк.); *Шейко В. М.* Поліетносфера як основа інтеріснування архетипів континууму сучасних культур // *Культура України: зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури.* – Х.: ХДАК, 2014. – Вип. 42 (0,7 авт. арк.); *Шейко В. М.* Цивілізаційно-циклічні парадигми історико-культурологічних трансформацій як складові процесів самоорганізації суспільства // *Культура України: зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури.* – Х.: ХДАК, 2014. – Вип. 45 (0,5 авт. арк.); *Шейко В. М.* Реформування науково-освітньої галузі в умовах глобалізаційно-цивілізаційних культурологічних трансформацій сучасного соціуму // *Культура України: зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури.* – Х.: ХДАК, 2014. – Вип. 43 (0,5 авт. арк.); *Шейко В. М.* Динаміка трансформаційних процесів освіти ХХІ ст. // *Вісник Харків-*

ської державної академії культури: зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури. – Х.: ХДАК, 2014. – Вип. 45. – С. 4–15 (0,5 авт. арк.); *Причепий Є. М.* Богиня семи небесних сфер праміфу в символіці // Культурологічна думка: щорічник наук. пр. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (1,5 авт. арк.); *Чміль Г. П.* Трансформація життєвого світу сучасної людини: віртуалізаційний контекст // Організаційні і самоорганізаційні аспекти культуротворення: Досвід інтерпретації: зб. наук. праць ІК НАМУ (0,8 авт. арк.); *Оніщенко О. І.* Епістолярій З. Фрейда і А. Ейнштейна: пацифістський аспект // Науковий вісник КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2014. – Вип. 15 (0,6 авт. арк.); *Оніщенко О. І.* Естетичний маніфест О. Уайльда: нові риси відомого портрета // Культурологічна думка: щорічник наук. пр. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (0,6 авт. арк.); *Коренюк Ю. О.* Програма першочергових досліджень Софійського собору в Києві: архітектура, мозаїки та фрески XI ст. // Організаційні та самоорганізаційні засади культуротворення: інтерпретаційний контекст: зб. наук. пр. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014 (1 авт. арк.); *Щербина В. М.* Інформаційне суспільство як об'єкт соціологічної концептуалізації // Самоорганізаційні засади сучасного процесу культуротворення: людиномірний контекст: зб. наук. праць. – К.: ІК НАМУ, 2014 (0,5 авт. арк.).

б) за темою «*Нова соціально-культурна реальність в Україні: методологія і наукова практика її дослідження*» надруковано 6 наукових публікацій (3,1 авт. арк.), у т. ч. **статті:** *Олійник О. С.* Сфера культури як особливий сегмент ринку праці в сучасній Україні // Культурологічна думка: щорічник наук. пр. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (0,5 авт. арк.); *Олійник О. С.* Сприйняття масової культури за традицією літературної критики – недоліки підходу // Самоорганізаційні засади сучасного процесу культуротворення: людиномірний контекст: зб. наук. праць. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014 (0,5 авт. арк.); *Олійник О. С.* Художня автономія vs соціальна стабільність // Мистецтво і життя. Параметри взаємин: зб. наук. праць. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014 (0,5 авт. арк.); *Олійник О. С.* Мистецтво і суспільство: художній смак і відповідальність (0,5 авт. арк.); *Оніщенко О. І.* Сучасне уайльдознавство: потенціал вічного повернення // Науковий вісник КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого, 2014. – Вип. 16 (0,6 авт. арк.); *Петік Л. В.* Науково-теоретичний журнал як засіб інституалізації науки // Зб. наук. праць. – К., 2014 (0,5 авт. арк.).

в) за темою «*Українська культура і світ: організаційні проблеми художньої культури*» надруковано 8 наукових публікацій (5,8 авт. арк.), у т.ч. **статті:** *Коренюк Ю. О.* Фрески Михайлівського Золотоверхого собору в Києві // В созвездии Льва: Сборник статей по древнерусскому искусству в честь Льва Исаковича Лифшица. – М.: БуксМАрт, 2014. – С. 345–257 (2 авт. арк.); *Оляніна С. В.* Квітково-плодові мотиви в декоративному оздобленні іконостасів XVII – першої половини XVIII ст.: типологія, розміщення // Культурологічна думка: щорічник наук. пр. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (1 авт. арк.); *Оляніна С. В.* Іконостас Спасо-Преображенського собору Києво-Межигірського монастиря // Пам'ятки України. – 2014. – № 7 (0,5 авт. арк.); *Оляніна С. В.* Храміві споруди Західної України в контексті архітектурного середовища повоєнного часу: проблема перекодування і припинення інформаційного обміну // Могилянські читання 2013 року: зб. наук.

пр. / Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник. – К.: НКПІКЗ, 2014. – С. 311–312 (0,3 авт. арк.); *Оляніна С. В.* Пропорціонування в композиції іконостаса Андріївської церкви в Києві // Збірка НІКЗ «Софія Київська» (0,5 авт. арк.); *Оляніна С. В.* Іконостас XVII ст. Кирилівської церкви в Києві: історичні трансформації художнього образу пам'ятки // Збірка НІКЗ «Софія Київська» (у друці, 0,5 авт. арк.); *Прибега Л. В.* Архітектурні старожитності України очима Тараса Шевченка // Українська академія мистецтва: Спецвипуск. – К.: УАМ, 2013. – Вип. 21. – С. 74–87 (0,5 авт. арк.); *Прибега Л. В.* Віхи міжнародного пам'яткоохоронного руху: 50 років Венеційської хартії, 20 років Українському національному комітету ІСОМОС // Праці центру пам'яткознавства. – Вип. 25. – К.: Центр пам'яткознавства НАН України, 2014. – С. 306–310 (0,5 авт. арк.).

г) за темою «Інтегративні процеси як перспектива культурного розвитку України: методологічні, семіотичні, комунікативні, інтерактивні, регіональні аспекти» підготовлено і опубліковано 8 наукових статей (3,7 авт. арк.), у т. ч. статті: *Волков С. М.* Еволюційні трансформації культурології // *Культура України: зб. наук. пр.* – Х.: ХДАК, 2014. – Вип. 49 (0,5 авт. арк.); *Волков С. М.* Українська культурологічна думка як чинник національної культурної ідентифікації // *Культурологічна думка: щорічник наук. пр.* – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (0,5 авт. арк.); *Гаєвська Т. І.* Народ як суб'єкт – носій народної етики // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: зб. наук. праць.* – К., 2014. – Вип. 4. – С. 86–91 (0,5 авт. арк.); *Гаєвська Т. І.* Культура як сукупний історичний досвід людства і головна рушійна сила його розвитку // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: зб. наук. праць.* – К., 2014. – Вип. 4. – С. 79–85 (0,5 авт. арк.); *Причепій Є. М.* Структури об'ємного Космосу в орнаментах кераміки Трипілля та подільських рушників // *Самоорганізаційні засади сучасного процесу культуротворення: інтерпретаційний контекст: зб. наук. праць.* – К., 2014 (0,6 авт. арк.); *Юдкін І. М.* «Сцена на сцене» и «словесная маска» в новеллистике XX в. // *Родная словесность в современном культурном и образовательном пространстве.* – Тверь: Тверской гос. университет, 2014. – Вип. 5 (11) (0,5 авт. арк.); *Юдкін І. М.* Ідіоматичні антонімічні конотації японських дієслів як знаки ситуації (англ. мовою *Idiomatic Antonymous Connotations in Japanese Verbs as Situational Signs*) // 18 сходовнавчі читання А. Кримського: тези доповідей міжнародної наукової конференції, м. Київ, 17–18 жовтня 2014 р. / НАН України, Інститут сходовнавства ім. А. Ю. Кримського. – К., 2014. – С. 68–69 (0,1 авт. арк.); *Юдкін І. М.* Theatrical Impact upon L. Sterne's Experimental Prose as the Interpretative Problem of Contrastive Studies (Театральний вплив на експериментальну прозу Л. Стерна як інтерпретаційна проблема зіставних досліджень) // *Контрастивные исследования языков и культур.* – Минск: Минский гос. лингвистический университет, 2015 (0,5 авт. арк.).

д) за темою «*Категоріальний та методологічний апарат культурної антропології як знаряддя дослідження культурного розвитку*» надруковано 5 наукових публікацій (2,7 авт. арк.), у т. ч. *статті: Левчук Я. М.* Діти і дитинство у Шевченковій картині світу // *Культурологічна думка: щорічник наук. пр.* – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (0,5 авт. арк.); *Левчук Я. М.* Вертепна драма як складова сучасної української дитячої субкультури // *Музичний керівник.* – 2014. – Листопад (0,5 авт. арк.); *Левчук Я. М.* Доробок

Марка Грушевського в царині дослідження етнопедагогіки та етнопсихології традиційної української дитячої субкультури // Постаць Марка Грушевського на зламі епох: историко-культурологічні візії: зб. наук. праць (1 авт. арк.); *Левчук Я.М., Наумова М. Ю.* Сучасний етнокультурний простір України крізь призму соціокультурного дослідження фестивалів (0,5 авт. арк.); *Головко Б. А.* Шевченкова людина: пошуки ідентичності в соціокультурних трансформаціях сьогодення // Культурологічна думка: щорічник наук. пр. / К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (0,2 авт. арк.).

е) за темою «**Візуалізація сучасного культурного простору**» надруковано 5 наукових публікацій (3,8 авт. арк.), у т. ч. **статті:** *Чміль Г. П.* Прирошення філософського дискурсу екранною реальністю // Міждисциплінарне пізнання закономірностей сучасного екранного дискурсу: зб. наук. праць ІК НАМ України (0,8 авт. арк.); *Чміль Г. П.* Зміна парадигми чуттєвості у просторі екрану // Культурологічна думка: щорічник наук. пр. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (1 авт. арк.); *Кохан Т. Г.* Персоналізація: досвід міжнаукового підходу // Міждисциплінарне пізнання закономірностей сучасного екранного дискурсу: зб. наук. праць. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014 (0,5 авт. арк.); *Берегова О. М.* Шевченкіана в українській композиторській творчості ХХ століття // Культурологічна думка: щорічник наук. пр. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (0,5 авт. арк.); *Берегова О.М. Б.* Лятошинський та І. Белза в Київській консерваторії на початку 1920-х років // Мистецтво і життя. Параметри взаємин: зб. наук. праць. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014 (1 авт. арк.).

є) за темою «**Нові медіа у виробництві та трансляції художньої культури сучасного суспільства**» надруковано 13 наукових публікацій (7,5 авт. арк.), у т. ч. **статті:** *Щербина В. М.* Інформаційне суспільство як об'єкт соціологічної концептуалізації // Культурологічна думка: щорічник наук. пр. / К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (0,5 авт. арк.); *Щербина В. М.* Культура пам'яті як предмет соціальних досліджень: концепція Яна Ассмана // Вісник Національного авіаційного університету. – Серія: Соціологія. Політологія. – К.: НАУ, 2014. – № 1. – С. 108–112 (0,5 авт. арк.); *Щербина В. М.* Диалог культур в умовах глобалізованого багатомовного обшества // Матеріали Московського форуму, посвященого пам'яті Гейдара Алієва / под общей ред. Мамедова Н.М., Чумакова А.Н.; отв. ред. Гезалов А. А., Мамедзаде И. Р. – Москва: Канон+ РООИ «Реабилитация», 2014. – С. 115–119 (0,5 авт. арк.); *Судакова В. М.* Проблема концептуалізації насильницьких та ненасильницьких взаємодій у новітніх теоріях соціальної структури суспільства // Проблеми розвитку соціологічної теорії: матеріали Х Всеукр. наук.-практ. конф. – К.: Логос, 2014. – С. 196–201 (0,5 авт. арк.); *Судакова В. М.* Комунікативні конвенції як чинники структурної диференціації соціальних взаємодій // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки: зб. наук. праць. – К.: Логос, 2014. – Вип. 21. – С. 20–24 (0,5 авт. арк.); *Судакова В. М.* Ментальні ресурси взаємовизнання культур в полікультурних суспільствах // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки: зб. наук. праць. – К.: Логос, 2014. – Вип. 22. – С. 13–16 (0,5 авт. арк.); *Судакова В. М.* Вища освіта як культурний капітал: проблема ефективності інституціональних реформ системи вищої освіти України // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки: зб. наук. праць. – К.: Логос, 2014. – Вип. 24 (0,5 авт. арк.); *Судакова В. М.*

Концептуально-категоріальні засади дослідження проблем культурної самоорганізації // Самоорганізаційні засади сучасного процесу культуротворення: інтерпретаційний контекст: зб. наук. праць (0,5 авт. арк.); *Судакова В. М.* Медійний простір: проблема ідентифікації контрверсійних тенденцій // Міждисциплінарне пізнання закономірностей сучасного екранного мистецтва: зб. наук. праць (0,5 авт. арк.); *Судакова В. М.* Інтелектуальні та світоглядні інтуїції Тараса Шевченка в характеристиці суспільних альтернатив // Культурологічна думка: щорічник наук. пр. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (0,5 авт. арк.); *Наумова М. Ю.* Культурные порядки современных медиа // Социологический альманах: сб. науч. работ Института социологии НАН Беларуси. – 2014. – Вып. 5 (0,5 авт. арк.); *Наумова М. Ю.* Соціально-політичні цінності українців і перспективи ефективної демократії // Культурологічна думка: щорічник наук. праць. – К.: Інститут культурології НАМ України, 2014. – № 7 (0,5 авт. арк.); *Наумова М. Ю.* Ціннісні преференції українців Майдану як образ можливого суспільства // Спостерігаючи за мінливістю культури: кол. монографія. – К.: Інститут соціології НАН України, 2014 (1,5 авт. арк.).

ж) за темою «Морфологія культури як міждисциплінарна проблема: корпусні методи, корпоративна соціологія, комунікативні технології» надруковано 12 наукових публікацій (12,8 авт. арк.): *Шейко В. М.* Трансгресія культури, науки та цивілізації: генеза й еволюція сучасного суспільства // *Культура України: зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури.* – Х.: ХДАК, 2014. – Вып. 46 (0,5 авт. арк.); *Шейко В. М.* Креативна модель освіти сучасної цивілізації: загальнокультурологічні, етнокультурні й етнопедagogічні аспекти // *Культура України: зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури.* – Х.: ХДАК, 2014. – Вып. 47 (0,5 авт. арк.); *Шейко В. М.* Особливості культурологічно-мистецької освіти України: стан та перспективи // *Культура України: зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури.* – Х.: ХДАК, 2014. – Вып. 47 (0,5 авт. арк.); *Оніщенко О. І.* Літературна інтерпретація інтуїтивізму А. Бергсона: новий етап позачасового діалогу // *Мистецтво і життя. Параметри взаємин: зб. наук. праць.* – К.: **Інститут культурології** НАМ України, 2014 (0,5 авт. арк.); *Юдкін І. М.* Инфантильные истоки комизма в русской драматургии середины XX века // *Родная словесность в современном культурном и образовательном пространстве.* – Тверь: Тверской гос. университет, 2014. – Вып. 4 (10). – С. 46–51 (0,4 авт. арк.); *Юдкін І. М.* Театральне походження струменя свідомості в «Театрі» С. Моєма (англ. мовою: *Theatrical Origins of the Stream of Consciousness in S. Maugham's «Theatre»*) // *Мова і культура.* – К.: Бурого, 2014. – Вып. 17. – Т. 1 (169). – С. 45–53 (0,7 авт. арк.); *Юдкін І. М.* Театральні засоби в романах В. Вульф (англ. мовою: *Theatrical Devices in V. Woolf's Novels*) // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* – Серія: Філологія. – Одеса, 2014. – Вып. 8. – Т. 2. – С. 101–104 (0,5 авт. арк.); *Юдкін І. М.* Театральність творчості В. Винниченка // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* – Серія: Філологія. – Одеса, 2014. – Вып. 9. – С. 49–54 (0,7 авт. арк.); *Юдкін І. М.* Театральные истоки новеллистической идиоматики // *Славянская фразеология в синхронии и диахронии.* – Гомель: Гомельский гос. университет им. Ф. Скорины, 2014. – Вып. 2. – С. 183–186 (0,5 авт. арк.); *Юдкін І. М.* Сценічні властивості прози М. Коцюбинського: до 150-річчя народження // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* – Серія: Філологія. – Одеса, 2014. – Вып. 10 (0,5 авт. арк.); *Юдкін І. М.* Від сценічної репетиції до

літературного тексту: прояви «струменя свідомості» у творах В. Винниченка (1 авт. арк.); Юдкін І. М. Театральні образи та засоби в українській культурі: від Г. Сковороди до М. Коцюбинського. – К., 2014 (6,5 авт. арк.).

Наукові круглі столи та конференції, в яких брали участь наукові працівники Інституту. Наукові круглі столи (2), зокрема: науковий круглий стіл з міжнародною участю «Медіа як інституційна засада культуротворення»; Міждисциплінарний науковий круглий стіл «Шевченкова людина в сьогоденні: пошуки автентичної ідентичності». Наукові конференції (30), зокрема: Всеукраїнський науковий симпозіум «Аспекти мистецької освіти в сучасному українському соціокультурному просторі»; Третя Міжнародна науково-творча конференція «Культурно-мистецька освіта як складова художнього простору ХХІ століття»; Всеукраїнська науково-теоретична конференція «Діалог культур в контексті глобалізації»; Всеукраїнська науково-теоретична конференція з міжнародною участю «Інституційні засади процесів культуротворення в Україні: ХХ–ХХІ ст. – етапи та напрямки розвитку»; Всеукраїнська міждисциплінарна науково-творча і практична конференція «Молоде мистецтво» України: проблеми реалізації творчого потенціалу випускників мистецьких вишів»; Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми формування громадської думки в Україні»; Всеукраїнська науково-практична конференція «Потенціал культурних індустрій України в контексті світових тенденцій»; наукова конференція «Нова Україна – старі проблеми»; наукова конференція «Великі війни, великі трансформації: історична соціологія 20 століття»; наукова конференція «Стратегічний курс України: політологічний дискурс» (у рамках П'ятого конгресу політологів України); наукова конференція «Культура народів Причорномор'я с древнейших времен до наших дней» (у рамках наукових читань «XXXVI Международные научные чтения»); ІІІ Міжнародна науково-практична конференція «Культура Беларуси: реали современности»; ІV Міжнародна наукова конференція «Культура устойчивого развития: взаимодействие универсальных и национальных ценностей»; Міжнародний симпозіум «Живоносный источник. Вода в иеротопии и иконографии христианского мира»; І Міжнародна конференція «Русь и Афон: тысячелетие духовно-культурных связей. К 1000-летию древнерусского монашества на Афоне и 220-летию преставления преп. Паисия Величковского»; наукова конференція «Слов'янський світ у культурному просторі ХХІ століття»; 23-тя конференція «Мова та культура»; 18-ті сходознавчі читання А. Кримського; 7-ма Міжнародна конференція «Славянская фразеология в синхронии и диахронии»; наукова конференція «Контрастные исследования и прикладная лингвистика»; «Михайловские чтения 2014»; Всеукраїнська науково-теоретична конференція молодих учених «Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття»; П'ята Міжнародна науково-практична конференція молодих учених «Пам'яткоохоронні традиції Слобожанщини»; Всеукраїнська науково-практична конференція «Наука молодых: история та сьогодення»; ХV Міжнародна науково-практична конференція «Освіта і доля нації» І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах»; Всеукраїнська міждисциплінарна науково-творча та практична конференція «Молоде мистецтво» України: проблеми реалізації випускників творчих вишів»; ІV Міжнародна науково-практична конференція «Соціалізація і ресоціалізація особистості в умовах сучасного суспільства».

За результатами досліджень підготовлено до друку 6 наукових видань: щорічник наукових праць «Культурологічна думка», № 7 (20 авт. арк.); збірник наукових праць «Самоорганізаційні засади сучасного процесу культуротворення: інтерпретаційний контекст» (авт. – Богущкий Ю.П., Чміль Г.П. та ін., 10 авт. арк.); збірник наукових праць «Екранна культура в контексті міждисциплінарного дискурсу» (авт. кол. – Чміль Г.П., Зубавіна І.Б. та ін., 14 авт. арк.); збірник наукових праць «Постать Марка Грушевського на зламі епох: історико-культурологічні візії» (відп. за випуск – Левчук Я.М., 16 авт. арк.); збірник наукових праць «Мистецтво і життя. Параметри взаємин» (авт. кол. – Юдкін І.М., Берегова О.М. та ін., 10 авт. арк.); монографія «Архітектурна спадщина України: пам'яткоохоронний аспект» (авт. – Прибега Л.В., 25 авт. арк.).

Наукове керівництво дисертаційними дослідженнями, опонування та рецензування дисертацій, дипломних робіт, відгуки, експертні оцінки, рецензії мистецьких проєктів: протягом 2014 р. наукові працівники Інституту брали участь у роботі вчених рад вищих навчальних закладів і рад із захисту наукових дисертацій у галузях мистецтва, культури тощо.

Богущкий Ю.П. (академік, кандидат філософських наук) – участь у підготовці, розробці проєктів Законів України. Голова редколегії наукового журналу «Культурологічна думка».

Безклубенко С. А. (доктор філософських наук) – заступник голови спеціалізованої вченої ради в КНУКіМ. Здійснював експертизу 10 докторських та кандидатських дисертаційних досліджень з культурології, мистецтвознавства, дизайну, соціальних комунікацій, керував підготовкою 8 аспірантів та пошукачів. Член редколегії наукового журналу «Культурологічна думка».

Волков С. М. (доктор культурології) – член спеціалізованих вчених рад НАКККіМ та НМАУ ім. П. І. Чайковського. Виступив науковим опонентом 1 кандидатської дисертації та науковим експертом 5 кандидатських і 1 докторської дисертації. Очолював державну екзаменаційну комісію НАКККіМ. Член редколегій наукових журналів «Культурологічна думка», «Часопис» НМАУ ім. П. І. Чайковського.

Головко Б.А. (доктор філософських наук) – член спеціалізованої вченої ради факультету психології КНУ ім. Т. Шевченка. Член редколегії журналу «Культурологічна думка». Підготував курс лекцій з культурної антропології та антропології для Інституту післядипломної освіти при КНУ ім. Т. Шевченка (1 друк. арк.).

Причений Є.М. (доктор філософських наук) – член спеціалізованих вчених рад КНУ ім. Т. Шевченка, КНУКіМ. Член редколегії наукового журналу «Культурологічна думка».

Чміль Г.П. (доктор філософських наук) – член спеціалізованої вченої ради при Інституті філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, член вченої ради Інституту філософії НАН України, член експертної комісії з питань експертизи кінопроєктів Державної агенції з питань кінематографії; член Ради з питань кінематографії Міністерства культури України; член редколегій журналів «Культурологічна думка», «Кіно-Театр», альманаху науково-теоретичних праць «Мистецькі обрії» НАМ України. Підготувала 4 відгуки на автореферати наукових дисертацій.

Оляніна С. В. (кандидат архітектури) – член вченої ради Інституту культурології НАМ України, член редколегії журналу «Культурологічна думка», член

реставраційної ради Національного заповідника «Софія Київська», член вченої ради Національного заповідника «Софія Київська», член Експертної комісії з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Шейко В.М. (доктор історичних наук) – член експертної ради з питань культурології та мистецтвознавства Департаменту атестації кадрів Міністерства освіти і науки України. Відповідальний редактор фахових видань ХДАК «Культура України» та «Вісник ХДАК», член редколегій «Вісника Книжкової палати України» та журналу «Культурологічна думка» Інституту культурології НАМ України, президент Української асоціації культурологів

Щербина В.М. (доктор соціологічних наук) – член спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій факультету психології КНУ ім. Т. Шевченка, член спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій з соціології Класичного приватного університету (Запоріжжя), підготував 8 відгуків на автореферати наукових дисертацій, виступив науковим опонентом під час захисту 1 докторської та 2 кандидатських дисертацій. Член редколегії журналу «Культурологічна думка» (заступник голови).

Юджін І.М. (доктор мистецтвознавства) – виступив науковим керівником 2 докторських дисертацій, рецензентом 2 докторських і 1 кандидатської дисертації та 2 монографій. Член редколегії журналу «Культурологічна думка».

ІІ. У 2014 році завершено НДР за темами: «Категоріальний та методологічний апарат культурної антропології як знаряддя дослідження культурного розвитку»; «Інтегративні процеси як перспектива культурного розвитку України: методологічні, семіотичні, комунікативні, інтерактивні, регіональні аспекти».

ІІІ. Інформація про впровадження результатів наукових досліджень. Протягом 2014 р. Інститутом культурології НАМ України проведено 2 круглі столи, взято участь у роботі 30 наукових конференцій, опубліковано наукові дослідження в 6 окремих виданнях та 65 наукових статтях загальним обсягом 141,5 авт. арк.

ІV. Участь у міжнародному науково-технічному співробітництві. З метою розвитку міжнародного наукового співробітництва Інститутом за підтримки Президента України укладено угоду з Науково-методичним центром культурології Міністерства культури і туризму Азербайджанської Республіки про співробітництво в галузі вивчення і збереження культури Азербайджану і України.

Працівники Інституту взяли участь у роботі 14 міжнародних наукових комунікативних заходів: Третя Міжнародна науково-творча конференція «Культурно-мистецька освіта як складова художнього простору ХХІ століття»; Всеукраїнська науково-теоретична конференція з міжнародною участю «Інституційні засади процесів культуротворення в Україні: ХХ–ХХІ ст. – етапи та напрямки розвитку»; Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми формування громадської думки в Україні»; наукова конференція «Культура народів Причорномор'я с древнейших времен до наших дней» (у рамках наукових читань «XXXVI Международные научные чтения»); ІІІ Міжнародна науково-практична конференція «Культура Беларуси: реалии современности»; ІV Міжнародна наукова конференція «Культура устойчивого развития: взаимодействие универсальных и национальных ценностей»;

Міжнародний симпозіум «Живоносный источник. Вода в иеротопии и иконографии христианского мира»; I Міжнародна конференція «Русь и Афон: тысячелетие духовно-культурных связей. К 1000-летию древнерусского монашества на Афоне и 220-летию преставления преп. Паисия Величковского»; 23-тя конференція «Мова та культура» (Київ, 24 червня); 18-ті сходинки читання А. Кримського; 7-ма Міжнародна конференція «Славянская фразеология в синхронии и диахронии»; наукова конференція «Контрастивные исследования и прикладная лингвистика (Мінськ, 29 жовтня)»; «Михайловские чтения 2014»; Всеукраїнська науково-теоретична конференція молодих учених «Культура та інформаційне суспільство XXI століття»; П'ята Міжнародна науково-практична конференція молодих учених «Пам'яткоохоронні традиції Слобожанщини»; XV Міжнародна науково-практична конференція «Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах»; Всеукраїнська міждисциплінарна науково-творча та практична конференція «Молоде мистецтво України: проблеми реалізації випускників творчих вишів»; IV Міжнародна науково-практична конференція «Соціалізація і ресоціалізація особистості в умовах сучасного суспільства».

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАМ УКРАЇНИ. РОБОТА ПРЕЗИДІЇ

4 квітня 2014 р. відбулися Загальні збори Національної академії мистецтв, які заслухали й обговорили звітну доповідь президента Академії «Про діяльність Національної академії мистецтв України у 2013 році». Також відбулися вибори академіка-секретаря відділення кіномистецтва НАМ України, почесних академіків та іноземних членів НАМ України.

У роботі Загальних зборів узяли участь голова Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України, почесний академік НАМ України В. П. Семиноженко, директор департаменту мистецтв та навчальних закладів Міністерства культури України П. М. Білаш, заступник головного ученого секретаря Національної академії правових наук А. А. Яковлев, начальник відділу міжнародного співробітництва Національної академії аграрних наук О. С. Шаповал, почесні академіки НАМ України М. П. Гринишин, Б. С. Довгань, І. Ф. Драч, О. М. Дубовик та Б. І. Олійник, представники вищих навчальних закладів мистецтв, ЗМІ, працівники Інституту проблем сучасного мистецтва та Інституту культурології НАМ України.

В обговоренні звітної доповіді взяли участь віце-президенти Ю. П. Богущий та В. Д. Сидоренко, академіки-секретарі відділень: образотворчого мистецтва М. А. Стороженко, музичного мистецтва М. І. Чембержі, кіномистецтва Р. Г. Балааян, теорії та історії мистецтв О. К. Федорук, синтезу пластичних мистецтв А. А. Бокотей та академік В. М. Прядка.

У зв'язку з подіями на Майдані було оголошено текст Звернення Загальних зборів Національної академії мистецтв України до діячів культури і мистецтв України із закликом активізувати свої творчі зусилля для духовного об'єднання українського народу.

У виступах обговорювалися питання сучасної художньої культури і мистецтва, науки і освіти: співпраця з профільними міністерствами, академічними

установами, установами культури; розвиток міжнародних зв'язків; поновлення державотворчої ідеології України; розв'язання наукових завдань у царині мистецтвознавства і культурології; передача досвіду сучасному поколінню молоді; підготовка кадрів у галузі сучасного українського мистецтвознавства й культурології; експериментальне дослідження найновішого українського мистецтва; започаткування в Україні Національної премії в галузі професійної мистецької освіти; проблеми вітчизняного кінематографа; майбутнє української культури; Закон про вищу освіту; об'єднання мистецьких навчальних закладів в одну систему художньо-мистецької освіти; відзначення 200-ліття від дня народження Т. Г. Шевченка.

Виступаючими запропоновано визнати роботу Академії впродовж звітної періоду задовільною.

Пропозиції виступаючих були внесені до Постанови «Про діяльність Національної академії мистецтв України у 2013 році та завдання на 2014 рік», прийнятої Загальними зборами.

На Загальних зборах шляхом таємного голосування відбулися вибори академіка-секретаря відділення кіномистецтва.

На посаду академіка-секретаря відділення кіномистецтва Національної академії мистецтв України було обрано **Балаяна Романа Гургеновича**.

Також на Загальних зборах відбулися вибори почесних академіків та іноземних членів НАМ України.

Почесними академіками НАМ України обрано **Балогу Віктора Івановича** – відомого громадського та політичного діяча, народного депутата України – та **Михайлова Бориса Андрійовича** – видатного майстра сучасного фотомистецтва.

Іноземним членом НАМ України обрано **Крюкаса Ремігіуса** – відомого художника і дизайнера, яскравого представника спільноти майстрів художнього скла (Литва).

Під час зборів відбулось урочисте вручення нагород Академії.

За видатні наукові та творчі досягнення в галузі художньої культури нагороджено Золотою медаллю НАМ України:

Рижих Віктора Івановича – народного художника України, дійсного члена (академіка) НАМ України,

Черкаського Давида Яновича – народного артиста України, члена-кореспондента НАМ України,

Шевченка Юрія Валентиновича – композитора, заслуженого діяча мистецтв України, члена-кореспондента НАМ України.

* * *

У 2014 році проведено дванадцять засідань Президії Національної академії мистецтв України, на яких розглянуто 55 питань. Прийнято 46 постанов Президії.

Упродовж звітної періоду Президією Академії розглядалися питання наукової, творчої, освітньої, видавничої, організаційної, фінансово-економічної діяльності, кадрової роботи, серед них: тематичні та перспективні плани фундаментальних наукових досліджень Інституту культурології та Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України; мистецтвознавчі наукові дослідження НАМ України в контексті сучасних гуманітарних стратегій; перспективи роз-

виту співпраці підвідомчих установ НАМ України з Українською асоціацією культурологів та Харківською державною академією культури; розширення переліку творчих спеціальностей у сфері екранних мистецтв; діяльність науковців НАМ України в контексті завдань концептуального мистецького аналізу сучасного екранного процесу; підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в галузі культури і мистецтва та робота членів НАМ України в експертній раді ДАК України і спеціалізованих вчених радах; наукова діяльність членів відділення образотворчого мистецтва; науково-видавнича діяльність підвідомчих установ НАМ України; хід підготовки та підсумки проведення акції «Мистецтво молодих – 2014», присвяченої театральному мистецтву.

Президія приділяла увагу проведенню мистецьких акцій: заходів з нагоди 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка; Міжнародної науково-практичної конференції «Шевченкіана на оперній сцені»; фестивалю юних музикантів «Українські композитори – дітям».

Проводилась робота щодо удосконалення структури Президії та підвідомчих установ (ІПСМ). Затверджені положення про апарат Президії НАМ України, про відділ наукової інформації та мистецької освіти Президії НАМ України. Також розроблено та затверджено Положення про Координаційну раду з питань мистецької освіти і науки при НАМ України та її склад.

Традиційно звітували про наукову та організаційну діяльність Інститут проблем сучасного мистецтва, Інститут культурології, відділення Академії.

Трималися на контролі питання підготовки наукових кадрів, виконання Інститутом проблем сучасного мистецтва НАМ України державного замовлення щодо підготовки аспірантів.

Рекомендовано кандидатури на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка. Розглядалися клопотання про відзначення урядовими нагородами, державними преміями та медалями Національної академії мистецтв. Прийнято п'ять постанов про нагородження Золотою і Срібною медалями НАМ України відомих діячів науки і мистецтва, переможців науково-творчої акції «Мистецтво молодих – 2014», закладів культури і мистецтва.

Значна увага приділялась питанням фінансово-економічної діяльності Академії. Затверджено розподіл коштів Державного бюджету між підвідомчими установами НАМ України, ухвалено постанову щодо нових умов оплати праці працівників підвідомчих установ Академії.

НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ

ВІДДІЛ НАУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Наказом президента Національної академії мистецтв України від 30.05.2014 № 23/10 у структурі апарату Президії утворено відділ наукової інформації та мистецької освіти на базі ліквідованого науково-інформаційного відділу. Наказу передувало прийняття Президією НАМ України Постанови від 22.05.2014 № 7/23-09 про затвердження Положення відділу.

Положенням за відділом закріплено 4 основні функції: інформаційний супровід наукових та мистецьких акцій; інформаційне наповнення web-сайту; координація взаємодії мистецьких навчальних закладів та наукових установ; співпраця з відомствами і установами у сфері культури та мистецтва.

Для забезпечення виконання передбаченого Положенням обсягу робіт штатним розписом за відділом закріплено 4 посади працівників, з яких 1 (молодший науковий співробітник) у 2014 р. була вакантною.

Обов'язки серед 3 працівників відділу були розподілені наступним чином: І. І. Походзей (начальник відділу) – загальне керівництво відділом, координація взаємодії мистецьких навчальних закладів та наукових установ; І. П. Шалінський (заступник начальника відділу) – співпраця з відомствами та установами у сфері культури і мистецтв; Е. Ю. Яроменок (науковий співробітник) – інформаційний супровід наукових і мистецьких акцій, інформаційне наповнення web-сайту, формування наукового архіву.

І. І. Походзей протягом року здійснював загальне керівництво відділом відповідно до посадових обов'язків, що базуються на Положенні про відділ.

З метою посилення координуючої функції відділу при Академії утворена Координаційна рада з питань мистецької освіти і науки. Постановою Президії НАМ України від 22.05.2014 № 7/23-09 затверджено персональний склад та Положення Координаційної ради. До складу Ради увійшли понад 30 провідних учених, фахівців з різних видів мистецтва, що плідно працюють у сфері мистецької освіти і науки.

Радою, у свою чергу, утворено 6 фахових (експертних) комісій у складі 5–10 експертів з питань: *вищої освіти галузі знань «Мистецтво»* під головуванням академіка О. І. Безгіна; *вищої освіти галузі знань «Культура»* під головуванням члена-кореспондента В. М. Шейка; *середньої спеціалізованої мистецької освіти* під головуванням професора В. П. Шерстюка; *початкової спеціалізованої мистецької освіти* під головуванням доцента О. Г. Шаліта; *післядипломної освіти* під головуванням академіка В. Г. Чернеця; *наукових досліджень* під головуванням члена-кореспондента В. А. Бітаєва.

У складі Комісії з питань вищої освіти галузі знань «Мистецтво» утворено 6 підкомісій: «Музичне мистецтво» під головуванням члена-кореспондента В. І. Рожка; «Театральне мистецтво» під головуванням професора В. В. Корнієнка; «Образотворче, декоративно-прикладне мистецтво, дизайн» під головуванням академіка А. А. Бокотея; «Хореографія» під головуванням академіка М. М. Вантуха; «Кіно, телемистецтво» під головуванням члена-кореспондента Г. П. Чміль; «Мистецька педагогіка» під головуванням академіка М. М. Чембержі.

За звітний період проведено 2 засідання Ради, на яких розглянуто 4 питання: «Про план роботи Координаційної ради на IV квартал 2014 року» (22.10.2014); «Про затвердження складу фахових (експертних) комісій Ради» (22.10.2014); «Про застосування норм нової редакції Закону України «Про вищу освіту» в системі вищої культурно-мистецької освіти» (16.12.2014); «Про план роботи Ради на 2015 рік» (16.12.2014).

З метою підготовки до засідання Ради з питань застосування норм нової редакції Закону України «Про вищу освіту» в системі вищої культурно-мистецької освіти 18 листопада 2014 р. відбулося спільне засідання фахових (експертних) комісій з питань вищої освіти галузей знань «Мистецтво», «Культура». Напрацьовано проект рекомендацій Ради.

І. П. Шалінський забезпечував виконання робіт відповідно до обов'язків, передбачених посадовою інструкцією. Зокрема, здійснював налагодження співпраці НАМ України з Міністерством культури України, Державним методичним центром навчальних закладів культури і мистецтв України, Національною академією педагогічних наук України, Міністерством освіти і науки України, Інститутом інноваційних технологій та змісту освіти МОН, у результаті чого заступник Міністра культури України О. П. Журавчак, директор ДМЦНЗКіМ України А. П. Корисько, віце-президент НАПН України А. М. Гужвій, заступник Міністра освіти і науки України М. В. Стріха, заступник директора ІТЗО МОН Ю. І. Завалевський увійшли до складу Координаційної ради. Працював над налагодженням взаємодії з різними установами у сфері культури та мистецтв.

Е. Ю. Яременок забезпечував виконання робіт відповідно до обов'язків, передбачених посадовою інструкцією. Зокрема, здійснював інформаційний супровід наукових і мистецьких акцій (понад 16 заходів), що проводилися підрозділами та установами Академії, засідань Координаційної ради з питань мистецької освіти і науки, інформаційне наповнення (оновлення) web-сайту, формування наукового архіву тощо.

У межах компетенції співробітники відділу брали участь у підготовці Плану роботи НАМ України на 2015 р., Стратегічного плану діяльності Академії на 2015–2017 рр.; взаємодіяли з іншими структурними підрозділами апарату Президії, установами Академії; здійснювали погодження з НАН України проекту Темплану наукових досліджень на 2015 р., супроводження прийняття Урядом рішення щодо затвердження Переліку установ, віднесених до сфери управління НАМ України (на вимогу Рахункової палати), підготовку проекту рекомендацій НАМ України для МОН та Мінкультури за результатами другого засідання Координаційної ради щодо імплементації у вишах культури і мистецтв нової редакції Закону України «Про вищу освіту»; підготували проект Плану роботи Координаційної ради на 2015 р., реалізація якого сприятиме: оптимізації процедури присвоєння молодим науково-педагогічним працівникам мистецьких вишів вчених звань «професор», «доцент»; удосконаленню системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання) через розширення мережі закладів (підрозділів) післядипломної освіти; розробці Концепції та на її основі – стандарту профільного навчання в середніх спеціалізованих мистецьких школах (школах-інтернатах) системи Мінкультури; спрямуванню результатів дисертаційних досліджень на розвиток національних мистецьких шкіл; започаткуванню підготовки у вишах культури фахівців зі спеціалізації «Охорона культурної спадщини»; розробці критеріїв оцінювання роботи культурно-мистецьких вишів з урахуванням специфіки освітньої діяльності. Також співробітники відділу виконували інші разові доручення керівництва Академії.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ

Протягом 2014 року організаційно-методичний відділ Науково-організаційного управління Президії НАМ України виконував завдання, покладені на нього Загальними зборами, рішеннями Президії та керівництва. Відділ сприяв науковцям НАМ України у створенні наукових досліджень з проблем художньої творчості та мистецтвознавчої науки. Співробітники готували наукову частину матеріалів до «Бюджетного запиту НАМ України» на 2014 р., «Паспорт бюджетної програми НАМ України» на 2014 р. та «Аналітичну записку про основні результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та у сфері трансферу технологій» за темами: «Фундаментальні дослідження у сфері мистецтвознавства» та «Науково-організаційна діяльність Президії НАМ України».

Крім того, науковці відділу здійснювали підготовку до друку третього, доповненого видання інформаційного довідника «Національна академія мистецтв України» та «Вісника Національної академії мистецтв України» (вип. 10). Протягом року працівники відділу співпрацювали з авторами наукових тем, разом з ними опрацьовували наукові статті з метою підготовки їх до друку у всеукраїнських наукових збірниках.

Протягом 2014 року наукові співробітники відділу виконували самостійну творчу та наукову роботу, публікувались у наукових збірниках, рецензували наукові та методичні праці.

Начальник відділу **О. І. Ваєрик**. Виконання службових обов'язків згідно з посадовою інструкцією: 1) підготовка наукової частини матеріалів до «Бюджетного запиту НАМ України» на 2014 р.; «Паспорту бюджетної програми НАМ України» на 2014 р. та його планування на 2015 р. (для Міністерства фінансів) та підготовка «Аналітичної записки НАМ України про «Основні результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та у сфері трансферу технологій» за темами: «Фундаментальні дослідження у сфері мистецтвознавства» та «Науково-організаційна діяльність Президії НАМ України» для Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України; 2) підготовка до друку третього, доповненого видання інформаційного довідника «Національна академія мистецтв України»; 3) підготовка до друку науково-інформаційного видання «Вісник Національної академії мистецтв України» (випуск 10; 1,7 арк.); 4) надання організаційно-методичної допомоги ученим секретарям відділень Академії, зокрема при підготовці планів наукових і творчих робіт.

Науково-творча робота: 1) рецензія на Вісник Прикарпатського університету «Мистецтвознавство» (2014, вип. 28–29); 2) рецензія на навчальну програму «Хорознавство», розроблену асистентом кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка Місько Галиною Степанівною.

Громадська діяльність: лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Братів Богдана та Левка Лепких (номінація «Мистецтвознавство», 2014).

Науковий співробітник **О. Г. Бросаліна**. Виконання службових обов'язків згідно з посадовою інструкцією: 1) надання організаційно-методичної допомоги

ученим секретарям відділень Академії, зокрема при підготовці планів наукових і творчих робіт; 2) підготовка до друку третього, доповненого видання інформаційного довідника «Національна академія мистецтв України»; 3) підготовка до друку науково-інформаційного видання «Вісник Національної академії мистецтв України» (вип. 10, 1,7 арк.).

Науково-творча робота. Наукові статті: 1) Смарагдові строфи Наталії Науменко // Літературна Україна. – 2014. – № 1–2, 2–9 січ.; 2) Сторінки спогадів мюнхенського неокласика // Березіль. – 2014. – № 7–8; 3) Зеровські пенати в Зінькові // Літературна Україна. – 2014. – 7 серп. – № 29; 4) Еверест Любови, Еверест Надії: Надія Гаврилюк. Еверест любові: поезії. – К.: Фенікс, 2014 // Літературна Україна. – 2014. – 7 серп. – № 29; 5) Німецька блакить перекладацької палітри: О. Ковальова. Блакить / Die Bläue: Поезії / Пер. з нім. – Харків, 2014 // Літературна Україна. – 2014. – 18 верес. – № 35; 6) Ігор Качуровський, сьомий неокласик: Літературна спадкоємність у дзеркалі біографії // Неокласики і філологічна методологія літературознавства: Філологічні семінари / Київ. нац. університет імені Тараса Шевченка. – К., 2014. – Вип. 17.

Відгук на автореферат дисертації: Г. Скалевська, «Проблема перекладності англійськомовної експериментальної поезії другої половини ХХ – початку ХХІ століть» (на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.16 – «перекладознавство»).

Участь у науковій конференції: Віршознавчий семінар, присвячений 96-й річниці від дня народження проф. І. Качуровського (Інститут філології Київського національного університету ім. Т. Шевченка, 1 жовтня).

Художній переклад: переклад з англійської мови лібрето опери Генрі Перселла «Дідона і Еней» (1689, автор лібрето – Неєм Тейт).

Науковий співробітник **Т. В. Коляда**. Виконання службових обов'язків згідно з посадовою інструкцією: 1) підготовка до друку третього, доповненого видання інформаційного довідника «Національна академія мистецтв України»; 2) підготовка до друку науково-інформаційного видання «Вісник Національної академії мистецтв України» (вип. 10, 1,7 арк.); 3) виконання протягом року доручень керівництва апарату Президії НАМ України та Науково-організаційного управління.

Громадська робота: участь у роботі профспілкової організації НАМ України.

ВІДДІЛ МІЖНАРОДНИХ НАУКОВИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Міжнародне співробітництво, як одне із статутних завдань Національної академії мистецтв України, є важливою складовою багатьох наукових програм та окремих проектів відділень нашої інституції поза межами України. Міжнародна діяльність тісно пов'язана з понад 100 індивідуальними проектами членів Академії та співробітництвом установ НАМ України з багаторічними партнерами – представництвами зарубіжних країн в Україні. Вона надає додаткові можливості для участі науковців та відділень Академії у багатосторонніх міжнародних проектах НАМ України.

На даний час зарубіжними партнерами НАМ України є Посольство Республіки Італія в Україні та Італійський інститут культури, Посольство Республі-

ки Польща в Україні та Польський інститут у Києві, Посольство Швейцарії в Україні, Посольство Франції в Україні та Французький інститут в Україні, Посольство США в Україні, Посольство Литовської Республіки в Україні.

У зв'язку з військовою агресією Росії проти України в односторонньому порядку НАМ України було припинене співробітництво з Російським центром науки і культури. У 2014 році президент НАМ України А. В. Чебикін, на знак протесту, відмовився від звання зарубіжного почесного члена Російської академії мистецтв, яке було йому присуджене у 2011 році. Своє рішення він оприлюднив на каналі 1+1 в програмі «ТСН. Новини» (04.04.2014 р.).

У рамках підписаних домовленостей про двостороннє співробітництво НАМ України була продовжена співпраця з Угорською академією мистецтв. З 22 листопада по 2 грудня 2014 р., на запрошення ректора Будапештського університету образотворчого мистецтва Т. Шомор'яї-Кіша, делегація НАМ України у складі президента академії Чебикіна А.В., Бокотєя А.А. (академіка-секретаря) та Ткача Д.І. (радника президента) відвідала Угорщину, де відбулися перемовини з президентом Угорської академії мистецтв Д. Фекеге, та ректором Угорського університету образотворчого мистецтва Т. Шомор'яї-Кішом про шляхи подальшої співпраці двох академій у форматі двосторонньої угоди про співробітництво української та угорської академій.

За досягнутими домовленостями, сторони перемовин в січні 2014 р. зобов'язалися підписати протокол про взаємодію та співробітництво.

29 листопада у м. Хойдусобосо відбулася виставка українських митців, присвячена закінченню пленеру в цьому місті. На виставці було присутнє керівництво мерії, а також представники творчої інтелігенції Угорщини. Подія широко висвітлювалася засобами масової інформації регіону.

В рамках двостороннього співробітництва делегація науковців НАМ України відвідала Академію образотворчих мистецтв Загребського університету (Хорватія) з метою обговорення подальшої співпраці в галузі культури і мистецтва. В Загребі було проведено ряд зустрічей, зокрема з Надзвичайним та Повноважним послом України в Хорватії. В ході перемовин сторони домовилися провести виставку творів членів НАМ України та лекції-презентації із сучасного українського мистецтва.

Перспективним проектом НАМ України, започаткованим спільно з Італійським інститутом культури в Україні у 2014 році, був проект перекладу та видання монографії відомого італійського критика Аккіле Боніто Оліви «Мистецтво наприкінці другого тисячоліття». На початковому етапі підготовки перекладу відділ отримав попередню згоду автора монографії про її видання в Україні. Завершення проекту монографії та її презентація запланована на 2015 рік. Італійським інститутом культури підготовлено усі необхідні документи для подання до Міністерства культури Італії щодо грантової підтримки зазначеного проекту.

Національна академія мистецтв України, в рамках співпраці з Польським інститутом у Києві, звернулася з пропозицією ввести до складу журі міжнародної премії ім. Казимира Малевича висококваліфікованих експертів Академії у галузі візуальних мистецтв (Сидоренко В.Д., Бітаєв В.А.). Після обговорення запропонованих кандидатур була отримана попередня згода від Польського інституту у Києві.

Упродовж року відділ забезпечував іноземні переклади ділової кореспон-

денції, готував прес-релізи та інформаційні довідки для міжнародних виставок відділень НАМ України, що відбувалися в 2014 році.

Після вивчення інформаційних джерел, щоквартально на веб-сторінці Академії у рубриці «Новини» поновлюється інформація про міжнародні конференції, конгреси, гранти, симпозиуми з актуальних питань мистецтва та культури, що проводяться зарубіжними науковими інституціями.

КАДРОВА РОБОТА

Основним завданням відділу кадрів НАМ України є забезпечення і організація кадрової роботи, забезпечення професійного добору і сприяння підвищенню по службі за фаховими якостями та компетентністю, впровадження в робочий процес сучасних методів праці з поступовим збереженням інформації на цифрових носіях, забезпечення допомоги й координації кадрової роботи в установах і організаціях, підпорядкованих Академії.

У звітному 2014 році кадрова робота, керуючись Статутом НАМ України та Положенням «Про відділ кадрів НАМ України», була скерована в двох напрямках: по-перше, діяльність щодо ведення особових справ дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів – збирання, систематизація та узагальнення матеріалів про науковий і творчий доробок членів Академії, їх виставкову діяльність, участь у міжнародних конференціях і проєктах. Відстежувалися відгуки в пресі про діяльність науково-творчого складу Академії, а також інформація про важливі події професійного життя членів Академії, наукові та творчі досягнення (державні нагороди, премії, почесні та вчені звання тощо); по-друге, забезпечення і організація кадрової роботи в апараті Президії Академії – здійснювалося кадрове комплектування підрозділів Академії необхідною кількістю працівників за фаховою ознакою. Діяльність відділу кадрів була також зосереджена на питаннях підготовки проєктів постанов, наказів, нагородних документів, контрактів, трудових договорів, оформлення пенсій працівникам та підготовка інших матеріалів на розгляд керівництва та Президії Академії.

В першому кварталі 2014 року було організовано роботу з підготовки необхідної документації для проведення **виборів академіка-секретаря відділення кіномистецтва, іноземних членів та почесних академіків на сесії Загальних зборів НАМ України**.

На відділенні кіномистецтва та сесії Загальних зборів Академії, 4 квітня 2014 р. таємним голосуванням було затверджено обрання (на період повноважень президента НАМ України), академіка-секретаря відділення кіномистецтва: **Балаяна Романа Гургеновича**.

Відповідно до Статуту НАМ України на сесії Загальних зборів Академії, 4 квітня 2014 р. відкритим голосуванням було обрано 1 іноземного члена та 2 почесних академіків НАМ України.

За вагомий особистий внесок у збагачення мистецтва, багаторічну діяльність у сфері налагодження міжнародних мистецьких зв'язків обрано іноземним членом Національної академії мистецтв України:

Крюкаса Ремігіюса (Литва) – відомого художника і дизайнера, яскравого представника спільноти майстрів художнього скла.

За вагомий внесок у розвиток національного мистецтва України, зміцнення українсько-європейських творчих зв'язків обрано почесними академіками Національної академії мистецтв України:

Балогу Віктора Івановича – відомого громадського та політичного діяча, народного депутата України;

Михайлова Бориса Андрійовича – видатного майстра сучасного фотомистецтва.

Безпосередньо в штаті апарату Президії НАМ України працюють 10 дійсних членів (академіків), 5 членів-кореспондентів, на наукових посадах працюють 5 докторів наук і 9 кандидатів наук.

Особовий склад членів Національної академії мистецтв України у відповідності до третього абзацу Указу Президента України від 19 червня 2013 року № 337/2013 «Про чисельність членів національної академії педагогічних наук України, Національної академії правових наук України та Національної академії мистецтв України» становить 54 дійсні члени (академіки) і 68 членів-кореспондентів.

Сьогодні науково-творчий колектив НАМ України нараховує: **44 дійсних членів (академіків) та 58 членів-кореспондентів, іноземних членів академії – 16, почесних академіків – 16.**

Зокрема дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів за відділеннями:

образотворчого мистецтва: 14 дійсних членів (академіків) і 6 членів-кореспондентів (існують вакансії, у т.ч. 0 вакансій дійсного члена (академіка) та 4 вакансії члена-кореспондента); **музичного мистецтва:** 9 дійсних членів (академіків) і 8 членів-кореспондентів (існує 2 вакансії, у т.ч. 0 вакансій дійсного члена (академіка) та 2 вакансії члена-кореспондента); **театрального мистецтва:** 6 дійсних членів (академіків) і 8 членів-кореспондентів (існує 3 вакансії, у т.ч. 1 вакансія дійсного члена (академіка) та 2 вакансії члена-кореспондента); **кіномистецтва:** 4 дійсні члени (академіки) і 9 членів-кореспондентів (існує 4 вакансії, у т.ч. 3 вакансії дійсного члена (академіка) та 1 вакансія члена-кореспондента); **синтезу пластичних мистецтв:** 4 дійсні члени (академіки) і 11 членів-кореспондентів (вакансії відсутні); **по секції естетики та культурології відділення синтезу пластичних мистецтв:** 2 дійсні члени (академіки) і 3 члени-кореспонденти (вакансії відсутні); **відділення теорії та історії мистецтв:** 5 дійсних членів (академіків) і 13 членів-кореспондентів (існує 2 вакансії, у т.ч. 1 вакансія дійсного члена (академіка) та 1 вакансія члена-кореспондента).

Для більш наочного сприйняття поданих вище відомостей останні подаються за таблицею:

Відділення	Наявний склад		Вакансії	
	академіки	члени-коресп.	академіки	члени-коресп.
образотворчого мистецтва	14	6	0	4
музичного мистецтва	9	8	0	2
театрального мистецтва	6	8	1	2

кіномистецтва	4	9	3	1
синтезу пластичних мистецтв	4	11	0	0
секція естетики та культурології	2	3	0	0
теорії та історії мистецтв	5	13	1	1
Всього:	44	58	5	10

102 (наявні) + 15 (вакансії) = 117

Не враховано по відділеннях п'ять вакансій дійсних членів (академіків), оскільки на ці вакансії не відкрито фінансування.

Станом на 31 грудня 2014 р. вакантними залишаються 15 одиниць науково-творчого складу Академії, в тому числі: 5 – дійсних членів (академіків) та 10 – членів-кореспондентів.

Дані щодо статистичної обробки персонального складу членів НАМ України:

За територіальною ознакою із загальної кількості членів Академії:

із 44 академіків – 37 киян (84,09%) та 7 іногородніх (15,91%); із 58 членів-кореспондентів – 42 киян (72,41%) та 16 іногородніх (27,59%).

За територіальною ознакою по відділеннях:

відділення образотворчого мистецтва: із 20 членів відділення – 18 киян (90,00%), 2 іногородніх (10,00%); відділення музичного мистецтва: із 17 членів відділення – 14 киян (82,35%), 3 іногородніх (17,65%); відділення театрального мистецтва: із 14 членів відділення – 10 киян (71,43%), 4 іногородніх (28,57%); відділення кіномистецтва: із 13 членів відділення – 11 киян (84,62%), 2 іногородніх (15,38%); відділення синтезу пластичних мистецтв: із 20 членів відділення – 11 киян (55,00 %); 9 іногородніх (45,00 %); відділення теорії та історії мистецтв: із 18 членів відділення – 15 киян (83,33%), 3 іногородніх (16,67%).

За гендерним співвідношенням із загальної кількості членів Академії:

із 44 академіків – 7 жінок (15,91%), 37 чоловіків (84,09%); із 58 членів-кореспондентів – 14 жінок (24,14%), 44 чоловіків (75,86%).

Зокрема по відділеннях:

відділення образотворчого мистецтва: із 20 осіб – 17 чоловіків (85,00%), 3 жінки (15,00%); відділення музичного мистецтва: із 17 осіб – 15 чоловіків (88,23%), 2 жінки (11,77 %); відділення театрального мистецтва: із 14 осіб – 12 чоловіків (85,71%), 2 жінки (14,29%); відділення кіномистецтва: із 13 осіб – 10 чоловіків (76,92%), 3 жінки (23,08%); відділення синтезу пластичних мистецтв: із 20 осіб – 19 чоловіків (95,00 %), 1 жінка (5,00 %); відділення теорії та історії мистецтв: із 18 осіб – 8 чоловіків (44,44%), 10 жінок (55,56%).

Віковий ценз членів Академії:

Члени НАМ України	Всього	До 50 років	Від 51 до 59 років	Від 60 до 69 років	Від 70 до 80 років	Понад 80 років
Дійсні члени (академіки)	44	–	3	11	19	11
Члени-кореспонденти	58	–	6	18	24	10
Разом	102	–	9	29	43	21

Відповідно до пункту 19 Статуту, передбачено, що після досягнення дійсними членами (академіками) і членами-кореспондентами Академії 75-річного віку відкриваються вакансії для нових дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів у межах наявних бюджетних коштів. Станом на 31 грудня 2014 р. в Академії нараховується 48 членів Академії, які досягли 75-річного віку, з них: 24 – дійсні члени (академіки) та 24 члени-кореспонденти.

У 2014 році середній вік академіків (з наявних 44) становив 73,6 роки (наймолодшому – 54 роки, найстаршому – 89). Середній вік членів-кореспондентів (з наявних 58) становив 71 років (наймолодшому – 56 років, найстаршому – 90).

Зокрема по відділеннях:

Відділення образотворчого мистецтва:

Відділення образотворчого мистецтва	Всього	До 50 років	Від 51 до 59 років	Від 60 до 69 років	Від 70 до 80 років	Понад 80 років
Дійсні члени (академіки)	14	–	1	6	3	4
Члени-кореспонденти	6	–	1	1	2	2
Разом	20	–	2	7	5	6

Відділення музичного мистецтва:

Відділення музичного мистецтва	Всього	До 50 років	Від 51 до 59 років	Від 60 до 69 років	Від 70 до 80 років	Понад 80 років
Дійсні члени (академіки)	9	–	–	2	4	3
Члени-кореспонденти	8	–	2	2	2	2
Разом	17	–	2	4	6	5

Відділення театрального мистецтва:

Відділення театрального мистецтва	Всього	До 50 років	Від 51 до 59 років	Від 60 до 69 років	Від 70 до 80 років	Понад 80 років
Дійсні члени (академіки)	6	–	2	–	2	2
Члени-кореспонденти	8	–	2	1	4	1
Разом	14	–	4	1	6	3

Відділення кіномистецтва:

Відділення кіномистецтва	Всього	До 50 років	Від 51 до 59 років	Від 60 до 69 років	Від 70 до 80 років	Понад 80 років
Дійсні члени (академіки)	4	–	–	1	3	–
Члени-кореспонденти	9	–	1	4	2	2
Разом	13	–	1	5	5	2

Відділення синтезу пластичних мистецтв:

Відділення синтезу пл. мистецтв	Всього	До 50 років	Від 51 до 59 років	Від 60 до 69 років	Від 70 до 80 років	Понад 80 років
Дійсні члени (академіки)	6	–	–	2	4	–
Члени-кореспонденти	14	–	–	8	6	–
Разом	20	–	–	10	10	–

Відділення теорії та історії мистецтв:

Відділення теорії та іст. мистецтв	Всього	До 50 років	Від 51 до 59 років	Від 60 до 69 років	Від 70 до 80 років	Понад 80 років
Дійсні члени (академіки)	5	–	–	–	3	2
Члени-кореспонденти	13	–	–	2	8	3
Разом	18	–	–	2	11	5

Науково-творчий склад Академії протягом 2014 р. зазнав великих втрат, пішли з життя:

Безгін Ігор Дмитрович (29.09.2014 р.) – дійсний член (академік) відділення теорії та історії мистецтв, віце-президент Національної академії мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, Премії імені Івана Франка в галузі інформаційної діяльності, Премії Національної спілки театральних діячів України, Премії «Київська Пектораль», нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня, орденами «За заслуги» I, II і III ступеня, «Орден Честі» (Грузія), Почесною грамотою Верховної Ради України, Золотою медаллю НАМ України, почесною відзнакою Київського міського голови «Знак Пошани», Золотою медаллю ім. В. В. Верещагіна Російської академії художеств та фонду ім. В. В. Верещагіна.

Івахненко Олександр Іванович (10.06.2014 р.) – член-кореспондент відділення образотворчого мистецтва, заслужений художник України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Кузнєцов Владлен Миколайович (09.12.2014 р.) – дійсний член (академік) відділення кіномистецтва, заслужений діяч мистецтв України, лауреат Республіканської премії ім. Ярослава Галаана, Премії імені Фелікса Соболева, Премії ім. М. Ломоносова Академії наук СРСР, нагороджений орденом «За заслуги» II і III ступенів, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

Пилипчук Ростислав Ярославович (22.08.2014 р.) – дійсний член (академік) відділення театрального мистецтва, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, лауреат Премії ім. І. П. Котляревського, лауреат Премії Національної спілки театральних діячів України, нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня.

Рубан Валентина Василівна (05.12.2014 р.) – член-кореспондент відділення теорії та історії мистецтв, доктор мистецтвознавства, заслужений діяч мистецтв України, лауреат Премії імені О. І. Білецького, нагороджена медалями.

Смолярова Олександра Захарівна (23.05.2014 р.) – член-кореспондент відділення театрального мистецтва, доцент, народна артистка України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, нагороджена орденами: «За заслуги» III ступеня, «Знак Пошани», Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

Муравський Павло Іванович (06.10. 2014 р.) – почесний академік НАМ України, професор, Герой України, народний артист України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, нагороджений орденами: Держави, «За заслуги» I, II, III ступеня, Трудового Червоного Прапора.

Таким чином, станом на 31 грудня 2014 р. кількість членів НАМ України, що пішли з життя, сягнула цифри 52.

Серед членів Національної академії мистецтв України станом на 31 грудня 2014 р.: 31 – доктор наук, 11 – кандидатів наук; 63 – професори, 8 – доцентів; 10 – Героїв України, 1 – Герой Соціалістичної праці, 31 – лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка; 2 – лауреати Національної премії України в галузі науки і техніки; 2 – лауреати Державної премії України в галузі архітектури; 4 – лауреати Державної премії України імені Олександра Довженка; 5 – лауреатів Державної премії СРСР; 26 – народних художників України, 1 – заслужений художник України; 32 – народні артисти України, 1

– заслужений артист України, 4 – народні артисти СРСР; 2 – народні архітектори України, 1 – заслужений архітектор України; удостоєних почесних звань: заслужений діяч мистецтв України – 26, заслужений працівник культури України – 1, заслужений працівник освіти України – 1, заслужений діяч науки і техніки України – 3, почесний громадянин м. Києва – 4, почесний громадянин Автономної Республіки Крим – 1, почесний громадянин м. Дніпропетровська – 1, почесний громадянин міст Вінніпега та Брандона (Канада) – 2.

Члени НАМ України нагороджені орденами: князя Ярослава Мудрого (23), княгині Ольги (7), «Знак Пошани» (13), «За мужність» (1), «За заслуги» (50). Серед членів Академії тринадцять є повними кавалерами ордену «За заслуги» (нагороджені I, II, III ступенями), а саме: Богущкий Ю.П., Вантух М.М., Козак Б.М., Назарова Т. Є., Новіков А.Г., Резнікович М.І., Савчук Є.Г., Семиноженко В.П., Стригун Ф.М., Чебикін А.В., Чепелик В.А., Чуприна П.Я., Шейко В. М. Переважна більшість членів НАМ України є лауреатами різних мистецьких премій, фестивалів та конкурсів.

Протягом 2014 року члени Академії були удостоєні наступних державних нагород:

Новохатько Леонід Михайлович, член-кореспондент секції естетики та культурології (відділення синтезу пластичних мистецтв) – орден «За заслуги» II ступеня, Указ Президента України № 4/2014 від 11 січня 2014 р.

Медвідь Любомир Мирославович, академік секції естетики та культурології (відділення синтезу пластичних мистецтв) – Національна премія України імені Тараса Шевченка, Указ Президента України № 855/2014 від 6 листопада 2014 р.

Стригун Федір Миколайович, член-кореспондент відділення театрального мистецтва – орден князя Ярослава Мудрого IV ступеня, Указ Президента України № 900/2014 від 1 грудня 2014 р.

Соломуха Антон (Франція), іноземний член – лауреат премії «Золота Європа. Приз Європейського Союзу Мистецтв за творчу та мистецьку діяльність».

Чембержі Михайло Іванович, академік відділення музичного мистецтва – медаль «Григорій Сковорода» Національної академії педагогічних наук України, наказ № 25-к від 19.06.2014 р.

Золотою медаллю Національної академії мистецтв України за видатні наукові і творчі досягнення в галузі художньої культури, вагомий внесок у розвиток національного мистецтва нагороджені:

Зимня Валентина Іванівна – народна артистка України, професор (у рамках творчої акції «Мистецтво молодих 2014» у галузі театрального мистецтва).

Кадирова Лариса Миколаївна – народна артистка України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Компанець Микола Іванович – художник-графік, заслужений діяч мистецтв України, професор.

Купчинський Олег Антонович – доктор історичних наук, професор, організатор науки.

Приходько Олег Костянтинович – художник-живописець, заслужений діяч мистецтв України.

Миколаївський обласний художній музей ім. В. В. Верещагіна.

Срібною медаллю Національної академії мистецтв України за значні на-

укові та творчі досягнення в галузі художньої культури, вагомих внесок у розвиток національного мистецтва нагороджені:

Росляков Сергій Миколайович – кандидат мистецтвознавства, заслужений працівник культури України, член НСХУ, директор Миколаївського обласного художнього музею ім. В. В. Верещагіна.

Дипломна вистава «Готель поміж двох світів» Е. Е. Шмітта випускників факультету культури і мистецтв Львівського національного університету ім. І. Франка в рамках творчої акції «Мистецтво молодих 2014» у галузі театрального мистецтва.

Київська дитяча Академія мистецтв.

Національний музей українського народного декоративного мистецтва.

Почесним дипломом Національної академії мистецтв України за вагомий внесок у розвиток, пропаганду та дбайливе збереження національної культури нагороджені:

Роготченко Олексій Іванович – старший науковий співробітник відділу науково-творчих досліджень, інформації та аналізу ІПСМ НАМ України, заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства – за значний особистий внесок у розвиток та історію українського образотворчого мистецтва, плідну наукову діяльність.

Павко Анатолій Іванович – доктор історичних наук, професор – за вагомий внесок у розвиток вітчизняної науки.

Почесними дипломами Національної академії мистецтв України у рамках науково-творчої акції «Мистецтво молодих – 2014» у галузі театрального мистецтва нагороджено:

Дипломна вистава «Кураж» (за Б. Брехтом) випускників КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого (художній керівник курсу В. І. Зимня, режисер-постановник – викладач КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого О. Склярєнко).

Дипломна вистава «Дядя Ваня» А. Чехова студентів 5 курсу КНУКіМ (режисерське, сценічне та музичне оформлення Івана Уривського, творча майстерня Н. Гусакової).

Дипломна вистава «Ігри на задвірках» Е. Мазії за участі випускників КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого (художній керівник курсу М. Ю. Резнікович, режисер-постановник О. Котлер).

Дипломна вистава «Гедда Габлер» Г. Ібсена випускників ХНУМ ім. І. П. Котлярєвського (творча майстерня заслуженого діяча мистецтв України О. А. Аркадіна-Школьніка).

Дипломна вистава «Одруження» М. Гоголя студентів 5 курсу КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого (художній керівник курсу – Д. Богомазов, режисер-постановник – викладач КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого А. Самінін).

Марія Кузнєцова – випускниця НАОМА; за сценографічний проект «Клаптикова порода» (за А. Вишневецьким) – творча майстерня доцента А. Г. Кириченко.

Наталія Губрій – випускниця ХНУМ ім. І. П. Котлярєвського; науковий проект «Режисерська діяльність В. М. Склярєнка в контексті українського театрального процесу 20–70 рр. ХХ ст.» (спеціалізація «театрознавство», науковий керівник доцент Г. Я. Багунова).

Галина Гошко – випускниця ЛНУ ім. І. Франка; науковий проект «Теа-

тральний художник, заслужений діяч мистецтв України Олександр Семенюк: мистецький доробок, методологія, філософія творчості» (спеціалізація «театрознавство», науковий керівник кандидат мистецтвознавства С. В. Максименко).

Агата Лінець – студентка 5 курсу КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого; науковий проєкт «Зміни жанрової системи театрального письма у незалежній Україні (за матеріалами журналу «Український театр» 1991–2009 рр.) (спеціалізація «театрознавство», науковий керівник доктор мистецтвознавства, професор О. Ю. Клековкін).

Агнія Пашкевич – випускниця ХНУМ ім. І. П. Котляревського; науковий проєкт «Гастролі труп за участі та під керівництвом Вс. Мейєрхольда у Харкові (перша третина ХХ ст.)» (спеціалізація «театрознавство», науковий керівник старший викладач І. В. Лобанова).

Відділом кадрів протягом 2014 р. здійснювалась робота з підготовки необхідних документів і матеріалів щодо представлення до нагородження державними нагородами дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів, інших видатних діячів культури, співробітників Академії та співробітників підвідомчих установ, митців України.

У своїй практичній діяльності відділ кадрів постійно сприяє організації роботи щодо забезпечення підвищення кваліфікаційного і наукового рівня співробітників апарату Президії НАМ України, установ і організацій, що віднесені до відання Академії. Зокрема, за діловими якостями та фаховою компетентністю було переведено таких працівників: **Іванченко** Юрія Олександровича, начальника організаційно-методичного відділу, на посаду радника Президії; **Ваврик** Оксану Іванівну, заступника начальника організаційно-методичного відділу, на посаду начальника цього відділу; **Хрептик** Юлію Степанівну, провідного спеціаліста протокольного та загального відділу, на посаду головного спеціаліста цього відділу.

На підставі звітів дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів щодо проведеної роботи у 2014 р., відділ кадрів доповнив особові справи членів НАМ України інформацією про їх науково-творчі надбання. Працівники відділу кадрів систематично подавали оновлену інформацію для офіційного веб-сайту НАМ України, де представлено біографічні довідки про членів Академії нинішнього складу, їх науковий і творчий доробок, виставкову діяльність, участь у міжнародних конференціях і проєктах, відгуки у ЗМІ тощо; також протягом року, у межах посадових інструкцій відділу, систематично надавались інформаційні матеріали усім структурним підрозділам апарату Президії Академії.

Крім цього, працівниками відділу проведена робота з підготовки бібліографічних та інформаційних матеріалів про членів Академії і фотоматеріалів для видання інформаційного довідника «Національна академія мистецтв України» (видання четверте).

З метою популяризації надбань і досягнень дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів відділом протягом звітного року продовжувалася співпраця з видавництвами. Про наукові і творчі здобутки членів Академії подано інформаційні матеріали та фото до низки науково-видавничих установ, зокрема таких як: К.І.С. – «Хто є хто в Україні» (щорічне видання), Національна електронна енциклопедія «НАЦІЯ.UA», Генеральна дирекція

МАРТІС «Золота Фортуна», «Енциклопедія сучасної України»; до наукового збірника «Українська Академія мистецтва» (НАОМА); редакції журналу «Образотворче мистецтво» Національної спілки художників України, а також надавалася інформація про членів Академії мистецтвознавцям, для наукових статей, каталогів та монографій.

Відповідно до плану видання наукових збірників Академії, відділом кадрів протягом року надавались необхідні інформаційні матеріали до наукового збірника Академії «Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки (Мистецькі обрії)» та «Вісника Академії мистецтв України».

Кадрова робота протягом звітного року була також зосереджена на питаннях підготовки проектів постанов Президії, наказів та інших матеріалів на розгляд керівництва та Президії Академії, надавалася методична та юридична допомога працівникам відділів кадрів Інституту проблем сучасного мистецтва та Інституту культурології Національної академії мистецтв України. Працівниками відділу згідно з вимогами складалися та подавалися статистичні звіти відповідним установам і організаціям, вирішувалися інші поточні питання у відповідності до Статуту НАМ України та положення «Про відділ кадрів НАМ України».

Протягом 2014 року відділ кадрів постійно співпрацював з дійсними членами (академіками) та членами-кореспондентами НАМ України; НАН України, галузевими академіями наук, творчими спілками, структурними підрозділами апарату Президії Академії, інститутами НАМ України, іншими установами й організаціями з питань, що стосуються його компетенції.

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАМ УКРАЇНИ

Законом України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» Національній академії мистецтв України були затверджені видатки за загальним фондом у сумі 17936,10 тис. грн., у т. ч. за програмами: 6571020 «Наукова і організаційна діяльність Президії Національної академії мистецтв України» – 10334,10 тис. грн.; 6571030 «Фундаментальні дослідження та підготовка наукових кадрів у сфері мистецтвознавства» – 7602,00 тис. грн.

У 2014 р. загальні касові видатки по Академії – 17859,50 тис. грн., у т. ч. за програмами: 6571020 – 10257,7 тис. грн.; 6571030 – 7601,80 тис. грн.

Інформацію про використання коштів Державного бюджету України в 2014 р. у розрізі бюджетних програм та результативні показники, які характеризують виконання бюджетних програм у сфері науки і динаміку обсягів державного фінансування, наведено у наступних таблицях.

КПКВК 6571020 «Наукова і організаційна діяльність Президії Національної академії мистецтв України»

1. Інформація про використання коштів Державного бюджету України у 2014 році

6570000 Національна академія мистецтв України			
ПОКАЗНИКИ	КЕКВ	Загальний фонд (тис. грн.)	
		Затверджено на 2014 рік з урахуванням змін	Фактично використано
1	2	3	4
Надходження – усього	х	10334,1	10257,7
Надходження коштів із загального фонду бюджету	х	10334,1	10257,7
Надходження коштів зі спеціального фонду бюджету	х	75,0	0
ВИДАТКИ ТА НАДАННЯ КРЕДИТІВ – усього	х	10334,1	10257,7
ПОТОЧНІ ВИДАТКИ	2000	10334,1	10257,7
Оплата праці	2110	3885,0	3883,7
Нарахування на оплату праці	2120	1453,5	1453,6
Використання товарів і послуг	2200	337,7	262,8
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2210	26,7	18,6
Оплата послуг (крім комунальних)	2240	120,2	116,3
Видатки на відрядження	2250	–	–
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	190,8	127,8
Оплата теплопостачання	2271	128	88,7
Оплата водопостачання та водовідведення	2272	5,6	2,3
Оплата електроенергії	2273	57,2	36,8
Дослідження і розробки, окремі заходи з реалізації державних (регіональних) програм	2280		
Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку з реалізації державних (регіональних) програм	2281		
Соціальне забезпечення	2700	4657,51	4657,5
Виплата пенсій і допомоги	2710	4657,51	4657,5
Інші поточні видатки	2800	0,3	0,09
КАПІТАЛЬНІ ВИДАТКИ	3000	0	0

2. Результативні показники, які характеризують виконання бюджетної програми:

ПОКАЗНИКИ	Одиниця виміру	Загальний фонд	
		Затверджено	Виконано
1. Затрат			
Кількість установ	од.	1	1
Кількість штатних одиниць	од.	50	50
Кількість дійсних членів (академіків)	од.	47	44
Кількість членів-кореспондентів	од.	59	58
2. Продукту			
Кількість проведених наукових семінарів і конференцій, де беруть участь члени НАМ	од.	93	95
Кількість наукових публікацій	од.	459	462
Створення творів у різних жанрах і видах мистецтва	од.	962	942
Рецензування наукових і художніх творів	од.	369	372
Кількість спеціалізованих вчених рад, художніх рад, редколегій, де беруть участь члени НАМ	од.	272	274
Кількість селекційних комісій, журі, виставок, де беруть участь члени НАМ	од.	234	234
Кількість довідкових видань	од.	1	1
3. Ефективності			
Середні витрати на 1 працівника апарату Національної академії мистецтв України	тис. грн.	121,1	115,7
Середньомісячні витрати на довічну виплату одному дійсному члену (академіку)	грн.	4601	4601
Середньомісячні витрати на довічну виплату одному члену-кореспонденту	грн.	3060	3060
4. Якості			
Забезпечення виконання плану наукових робіт підвідомчими установами	відс.	100	100

КПКВК 6571030 «Фундаментальні дослідження у сфері мистецтвознавства»

1. Інформація про використання коштів Державного бюджету України у 2014 році

	КЕКВ	Затверджено на 2014 р. з урахуванням змін – усього	у т. ч.:		Фактично використано	у т. ч.:	
			загальний фонд	спеціальний фонд		загальний фонд	спеціальний фонд
1	2	3	4	5	6	7	8
Надходження – усього	x	7677,0	7602,0	75,0	7676,8	7601,8	75
ПОТОЧНІ ВИДАТКИ	2000	7677,0	7602,0	75,0	7676,8	7601,8	75
Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку з реалізації державних (регіональних) програм	2281	7677,0	7602,0	75,0	7676,8	7601,8	75
КАПІТАЛЬНІ ВИДАТКИ	3000	0	0	0	0	0	0

2. Результативні показники, які характеризують виконання бюджетної програми:

Показники	Одиниця виміру	Загальний фонд	
		Затверджено	Виконано
1. Затрат			
Кількість установ	од.	2	2
Усього штатних працівників, залучених до виконання наукових досліджень і розробок	од.	140	140
Кількість аспірантів, які навчаються з відривом від виробництва на 01.01.2014 р.	од.	14	14
2. Продукту			
Кількість тем фундаментальних досліджень	од.	20	20
Кількість наукових семінарів і конференцій	од.	26	26
Кількість публікацій у наукових виданнях	од.	68	68
Кількість опублікованих наукових праць і монографій	од.	16	14
Кількість тем фундаментальних досліджень за пріоритетними напрямками	од.	20	20
Середньорічна кількість аспірантів, які навчаються з відривом від виробництва	чол	0,8	0,8
Середньорічна кількість аспірантів, які навчаються з відривом від виробництва	чол	14,2	14,2

Прийом аспірантів з відривом від виробництва	чол.	5	5
Кількість завершених тем фундаментальних досліджень	од.	2	2
Кількість впроваджених тем фундаментальних досліджень, завершених у 2014 р.	од.	2	2
3. Ефективності			
Середній обсяг витрат на одну науково-дослідну роботу	тис. грн.	360,8	360,8
Середня вартість навчання одного аспіранта з відривом від виробництва	грн.	27169	27169
4. Якості			
Рівень наукових робіт, які виконуються за пріоритетними напрямками	відс.	100	100
Рівень завершених фундаментальних досліджень	відс.	10	10
Рівень впроваджених фундаментальних досліджень	відс.	100	100

3. Динаміка обсягів державного фінансування наукової діяльності
(КПКВК – 6571020, 6571030)

Найменування показника	Код рядка	2009						2010					
		План			Факт			План			Факт		
		всього	загальний фонд	у т. ч. спец. фонд	всього	загальний фонд	у т. ч. спец. фонд	всього	загальний фонд	у т. ч. спец. фонд	всього	загальний фонд	у т. ч. спец. фонд
Обсяги фінансування наукових та науково-технічних робіт за рахунок державного бюджету – всього у т. ч.:	201	20143,1	20068,1	75,0	19884,4	19884,4	18011,1	17936,1	75,0	17934,5	17859,5	75	
фундаментальні дослідження	202	8677,6	8602,6	75,0	8602,5	8602,5	7291,2	7216,2	75,0	7291,1	7216,1	75	
підготовка наукових кадрів	203	295,9	295,9		295,9	295,9	385,8	385,8		385,7	385,7		
прикладні дослідження і роботи	205												
державні науково-технічні програми і наукові частини державних цільових програм	206												
розробка найважливіших новітніх технологій	207												
програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва	208												
фінансова підтримка інфраструктури та матеріально-технічної бази наукової діяльності	209	11169,6	11169,6		10986,0	10986,0	10334,1	10334,1		10257,7	10257,7		
інші													

ВІДДІЛ ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відділ технічної експлуатації та матеріального забезпечення у 2014 р. здійснював свою роботу відповідно до Статуту Національної академії мистецтв України, рішень Загальних зборів, Положення про відділ та постанов Президентів НАМ України. Господарська діяльність відділу була організована з урахуванням недофінансування по всіх статтях.

Начальник відділу – М. К. Васюк, заступник начальника відділу – І. М. Ліщинська, головний спеціаліст – С. А. Нагайський, завідувач господарством – Г. П. Шутько, водії I класу – М. Г. Шутько, П. М. Ліщинський, прибиральниця – О. Г. Талаалай, двірник-сантехнік – Н. М. Спасиба, електрик – А. С. Антоненко. Багато зусиль було докладено до зміцнення кадрів відділу, спрямування зусиль працівників відділу на виконання своїх посадових обов'язків.

Протягом 2014 р. відділ технічної експлуатації та матеріального забезпечення загалом виконав необхідні закупівлі матеріальних цінностей для забезпечення діяльності Президії НАМ України. Відділ задовольнив потреби в паливно-мастильних, канцелярських, господарських матеріалах та необхідних засобах для виконання плану роботи Академії, затвердженого Президією Академії на 2014 р. Спеціалісти відділу провели необхідні роботи з обліку матеріальних цінностей та їх розподілу між співробітниками Академії згідно з заявами. Проведено інвентаризацію матеріальних цінностей з метою їх надійного збереження.

Інженерна служба відділу належним чином опікувалась забезпеченням надійної роботи комунікаційних мереж та транспортних засобів НАМ України. Автотранспорт Академії своєчасно проходив техогляд, страхування, техобслуговування, що забезпечило його безаварійну та безпечну експлуатацію протягом року.

Згідно з планом роботи, проведено обстеження, налаштування та регулювання опалення, водопостачання, електропостачання, забезпечено безперебійне функціонування електромережі, підсвічування художніх виставок та освітлення робочих місць.

Упродовж звітного періоду відділ забезпечив проведення сесії Загальних зборів, конференцій, виставок мистецьких творів членів Академії, творчих зустрічей, показ фільмів та проведення інших акцій.

Працівниками відділу технічної експлуатації та матеріального забезпечення дотримано необхідних санітарно-побутових умов праці колективу Академії. З цією метою здійснювалися визначені інструкціями заходи з ефективної протипожежної та охоронної безпеки у приміщенні, проводився постійний плановий контроль, інструктаж і навчання персоналу та перевірка засобів безпеки. Перевірено пожежні крани, рукави, водопостачання в них, правильність встановлення та оформлення плану евакуації будівлі.

Проведено косметичний ремонт внутрішніх приміщень, пофарбовано та відремонтовано зовнішні елементи споруди Академії.

Сплановано ефективну роботу відділу з метою поліпшення умов праці співробітників, закупівлю необхідних товарів та послуг згідно з виділеними коштами, запланованими на 2015 р.

ОСНОВНІ СКОРОЧЕННЯ В ТЕКСТІ

AICA – Міжнародна асоціація критиків
АР Крим – Автономна Республіка Крим
ДАК – Державна атестаційна комісія України
ВЗО – вищий заклад освіти
НВМС – Національна всеукраїнська музична спілка
ВСМДУ – Всеукраїнська спілка музичних діячів України
ДЕК – Державна екзаменаційна комісія
ДМУНАМ – Державний музей українського народного декоративного мистецтва
ДМЦНЗКиМ – Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України
ДМШ – дитяча музична школа
ДЧХК – Державна чоловіча хорова капела ім. А. Ревуцького
ЗМІ – засоби масової інформації
ІТЗО – Інститут інноваційних технологій і змісту освіти
ІК – Інститут культурології НАМ України
ІКОМОС – Міжнародна рада з питань пам'яток і пам'ятних місць
ІМФЕ – Інститут мистецтвознавства, фольклору і етнографії НАН України ім. М.Т. Рильського
ІНЕМ – Інститут екранних мистецтв ім. І. Миколайчука
ІН НАНУ – Інститут народознавства НАН України
ІПСМ – Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України
ISBN – міжнародний стандартний номер книги
ІСЛІ РАН – Інститут світової літератури ім. О.М. Горького Російської академії наук
КДАМ – Київська дитяча академія мистецтв
КДРТРК – Київська державна регіональна телерадіокомпанія
КНУ – Київський національний університет ім. Т. Шевченка
КНУБА – Київський національний університет будівництва і архітектури
КНУКиМ – Київський національний університет культури і мистецтв
КНУТКиТ – Київський національний університет театру, кіно і телебаченням ім. І.К. Карпенка-Карого
КОНСКУ – Київська організація Національної спілки композиторів України
КССМШ – Київська середня спеціалізована музична школа-інтернат ім. М. Лисенка
ЛДАКМ – Луганська державна академія культури і мистецтв
ЛНАМ – Львівська національна академія мистецтв
ЛНМА – Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка
ЛНУ – Львівський національний університет ім. І. Франка
МДУ – Московський державний університет ім. М.В. Ломоносова
МКФ – міжнародний кінофестиваль
МОН – Міністерство освіти і науки України
НАКККиМ – Національна академія керівних кадрів культури і мистецтва
НАМ України – Національна академія мистецтв України
НАНУ – Національна академія наук України
НАОМА – Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
НАПНУ – Національна академія педагогічних наук України
НАС – Національний ансамбль солістів «Київська камерата»
НАУ – Національний авіаційний університет
НДУ – національний дослідний університет
НЗААТУ – Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П.П. Вірського

НМАУ – Національна музична академія України ім. П.І. Чайковського
НМЦ – науково-методичний центр
НПУ – Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова
НСКУ – Національна спілка композиторів України
НСТДУ – Національна спілка театральних діячів України
НСХУ – Національна спілка художників України
НТУУ «КПІ» – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»
НТШ – Наукове товариство ім. Шевченка
НФУ – Національна філармонія України
НХМУ – Національний художній музей України
НХСУ – Національна хореографічна спілка України
НЦТМ – Національний центр театального мистецтва ім. Леся Курбаса
ОНМА – Одеська національна музична академія ім. А.В. Нежданової
СНД – Співдружність Незалежних Держав
УкрІНТЕІ – Український інститут науково-технічної та економічної інформації
ХДАК – Харківська державна академія культури
ХХМ – Харківський художній музей
ЧНУ – Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича

ББК 71.4 (4УКР) я5

Науково-інформаційне видання

**ВІСНИК
НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ
УКРАЇНИ**

Випуск одинадцятий

Відповідальний редактор В. А. Бітаєв
Редактори О. Г. Бросаліна,
О. І. Ваврик, Т. В. Коляда
Комп'ютерна верстка І. П. Шалінського

Підписано до друку . . . 2015
Формат 84х108/32
Папір офсетний. Гарнітура Peterburg

Замовлення №
Віддруковано СПД Кравчук В.К.